

Libellus, quo demonstratur: cicutam. [Libellus secundus. Supplementum necessarium] pt. 2 / [Anton Störck].

Contributors

Störck, Anton, Freiherr von, 1731-1803.

Publication/Creation

Venice : B. Milocco, 1762.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/nzw6kd8u>

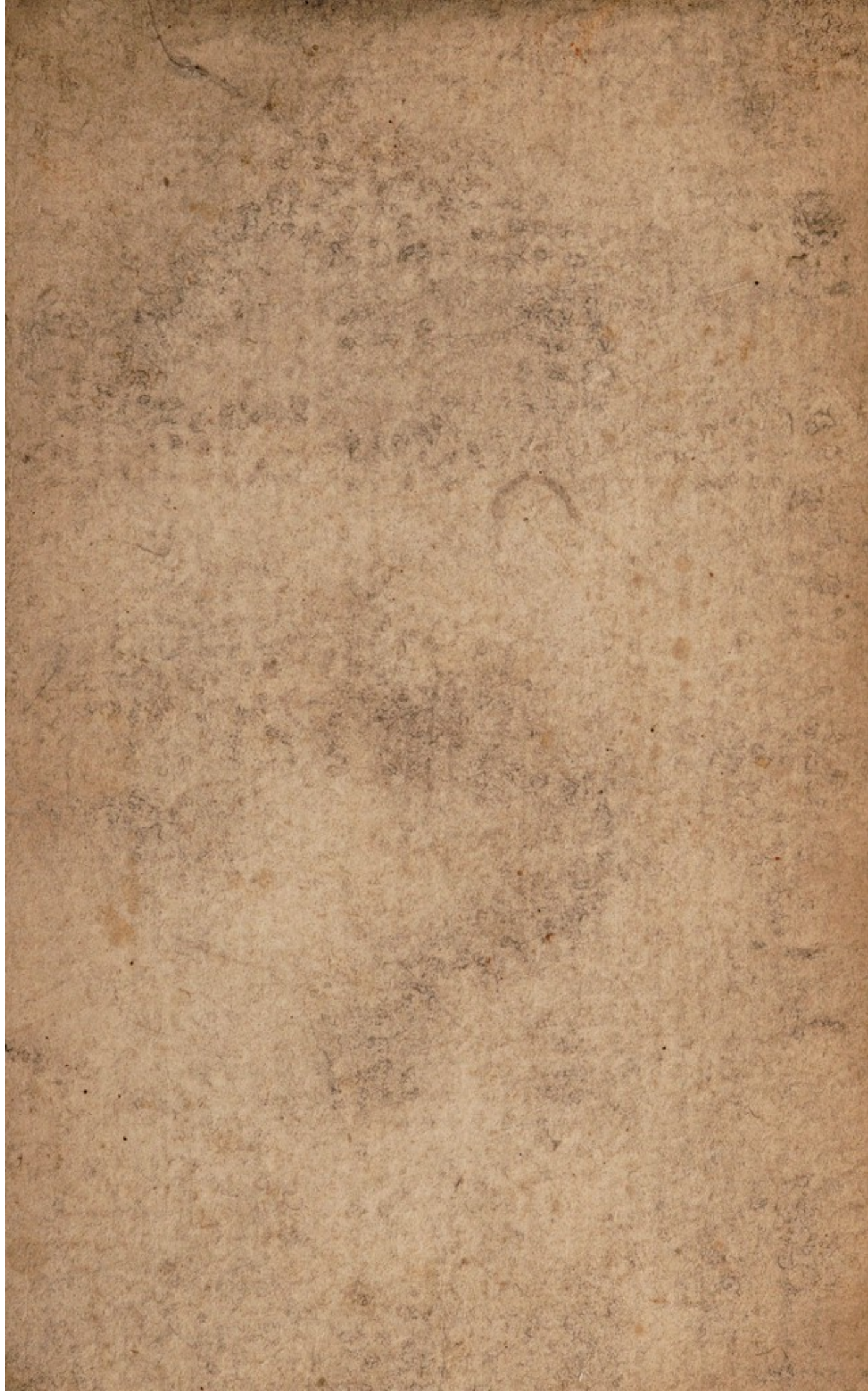
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

**wellcome
collection**

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

49892/B

STOERCK

Carati
22/12/05

37. B. 15990

ANTONII STÖRCK,

SACRÆ CÆSAR. REG. APOST. MAJESTATIS CONSILIARII
AULICI, ARCHIATRI, ET IN NOSOCOMIO CIVICO
PAZMARIANO PHYSICI,

LIBELLUS SECUNDUS,

QUO CONFIRMATUR:

CICUTAM

NON SOLUM USU INTERNO TUTISSIME EXHIBERI, SED
ET ESSE SIMUL REMEDIUM VALDE UTILE IN
MULTIS MORBIS, QUI HUCUSQUE CURATU
IMPOSSIBILES DICEBANTUR.

VENETIIS, MDCCLXII.

TYPIS BENEDICTI MILOCCO, IN VIA MERCAT.
SUB SIGNO DIVI THOMÆ AQUINATIS.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

ANTONI STORCK

PHARMACIAE THEOR. ET PRACTICAE
LIBER PRIMUS

LIBER PRIMUS

SECUNDUS

QUINTUS

LIBER PRIMUS

PHARMACIAE THEOR. ET PRACTICAE
LIBER PRIMUS
SECUNDUS
QUINTUS

PHARMACIAE THEOR. ET PRACTICAE

PHARMACIAE THEOR. ET PRACTICAE
LIBER PRIMUS
SECUNDUS
QUINTUS

P R Æ F A T I O.

QUO sæpius Cicutam ægris exhibeo , eo majorem semper in hac planta virtutem & efficaciam admiror . Innumeri fere sunt morbi , in quibus optime convenit , conducit . Nihilominus nequaquam opus est , ut multa Cicutæ encomia hic recitem , cum ipsa experimenta , accuratissime instituta , loquantur .

Gratulabar mihi frequenter , & gaudebam multum , dum vidi , ægros ab aliis pro perditis habitos jamque fato relictos , mea Cicutæ revixisse , & convaluisse integerrime .

Quidne homini sanitate charius ?

Impendam propterea omne tempus , quod mihi a labore necessario superfuerit , ad eruenda & detegenda talia remedia , quæ morbos graves & curatu summe difficiles debellarent , fugarent .

Nec inani felicitis successus spe alor . Nil tamen , quod temerarium foret , audebo : sed omnia & in brutis & in me experiar , antequam ea homini ægrotanti præbuero . Et hac ratione ero tutus , securus .

⁴NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

A Vendo veduto per la Fede di Revisione ed Approvazione del P. F. *Serafino Maria Maccarinelli* Inquisitor Generale del Santo Ufficio di *Venezia* nel Libro intitolato *Antonii Storck Libellus secundus, quo confirmatur Cicutam non solum usu interno exhiberi &c.* non v'esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica; e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Principi e buoni costumi, concediamo Licenza a *Benedetto Milocco* Stampatore di *Venezia*, che possa essere stampato, osservando gli ordini in materia di Stampe, e presentando le solite Copie alle Pubbliche Librerie di *Venezia* e di *Padova*.

Dat. li 5. Marzo 1762.

(Marco Foscarini Cav. Proc. Rif.
(Alvise Mocenigo 4. Cav. Proc. Rif.
(Polo Renier Rif.

Registrato in Libro a Carte 125. al Num. 556.

Giacomo Zuccato Segr.

Addì 15. Aprile 1762.

Registrato nel Magistrato Eccell. degli
Esecutori contra la Bestemmia.

Francesco Gadaldini Segr.

CA-

C A P U T I.

Variæ inter Medicos & Botanicos ortæ sunt lites de Cicutâ, quam ego ad extractum faciendum adhiberem.

Descriptionem ex *Morifono* dedi satis claram. Hinc tantum paucis nunc adnoto: meam Cicutam esse *Cicutam majorem, vulgarem, maculatam, fœtentem.*

Linæus eam habet sub nomine *conii* seminibus striatis. Vide species plant. pag. 243. n. 1. *Mathiolum* eam describit pag. 772. *C. Bauchin.* pag. 160. *Tabern.* pag. 1170.

Cicutariam majorem, vulgarem eam vocat *Clusius* hist. 2. p. 200.

Ad extractum faciendum optime colligitur antequam pandantur flores. Radix autem ad extractum non adhibetur, verum reliqua tota planta.

Succus expressus in vase terreo vitrato, lento igne, & sæpius agitando coquitur ad spissi extracti consistentiam.

Rogo autem, ne Pharmacopœi nimium sint solliciti in depurando hoc succo; amo enim potius, ut sit crassum, fere pulposum extractum.

Ex decocto herbæ siccæ potest quidem parari extractum, dum ex recenti haberi non potest. Verum longe minus efficax est.

Doleo summopere, centenas aliquot libras extracti Cicutæ ex herba sicca parati, me incio, Vienna in alias regiones esse transmissas; etenim effectus neque adeo bonus, neque ita velox esse potest, ut ab extracto ex succo, recenter expresso, parato.

Hæc herba omnibus Pharmacopœis erat suspecta, virosa; hinc sub initium nolebant sufficientem, quam petii, copiam parare. Dum vero viderunt, pilulas in omnes regiones desiderari, defecit eis herba recens.

CAPUT II.

CASUS PRIMUS.

ANcilla, 22. annorum, a primis suæ ætatis annis scirrhosis glandularum circa aures & maxillam tumoribus laboravit; quinquennio autem abhinc oriebatur tumor magnus, qui se ex gena sinistra per totum ejusdem lateris collum usque ad claviculam extendit, & semper lapidis instar durus & indolens fuit.

Ultimo triennio hicce tumor mole caput viri sensim adæquavit. Glandulæ subaxillares quoque induratæ sunt. Præterea dextrum colli latus quindecim scirrhi, quorum minimus ovo gallinaceo par erat, occuparunt: mamma utraque scirrhosa quoque facta est.

Quamvis hæc fœmina esset valde defœdata, luem tamen veneream contraxit. Deferebatur ideo ad nostrum Nosocomium.

Decoctis antivenereis & purgantibus, dulci mercurio

curio mistis, morbum tunc aggressus fui; unde quædam luis venereæ symptomata mitiora fiebant. Quum autem hæc cura nimium tarda mihi videbatur, dedi mercurium sublimatum corrosivum, in spiritu frumenti solutum, præter decoctum saturatum & copiosum radicis bardanæ. Hac ratione morbus venereus spatio quinque septimanarum optime curatus est. Verum circa tumores scirrhusos nil mutatum fuit; nisi quod in mamma dextra major dolor adverteretur.

Curata igitur lue venerea, ad scirrhos dissolvendos volui transcendere; ast fœmina noluit amplius in Nosocomio morari, firmissime persuasa, quod nullum foret medicamentum, quod tumores adeo magnos & annosos solveret. Quapropter dimittebatur. Verum vitæ lubricæ assueta, sibi sufficienter cavere non potuit: unde in crimine deprehensa, ad carceres ducebatur.

Incidit tunc in febrem continuam, & denuo ad nostrum Nosocomium translata est. Sumtis remediis antiphlogisticis, intra quindecim dies ex hoc morbo convaluit. Amavit postea potius remanere in Nosocomio, quam iterum ad carceres deduci. Hinc optimam nactus sum occasionem Cicutæ vires experiundi.

Externe in principio nil adplicui, ut viderem, an usu solo interno in hos pertinaces tumores Cicutæ quid posset. Propinavi mane & vesperi pilulas quatuor, quarum quælibet habuit pondere grana duo.

Post quinque dies jam omnes tumores erant magis mobiles, & tumor magnus ex latere colli sinistro tangebatur multo mollior. Vidi igitur, Cicutam solo usu interno esse admodum efficacem, & præstare talia, quæ a fortissimis mercurialibus nequaquam poterant effici.

Ut tamen curationem facerem celeriore, externe omnes tumores emplastro de Cicuta texti; & huic imposui cataplasma ex herba Cicutæ paratum, auxique dosin pilularum.

Decimo die tumor magnus erat multo minor, mollior; idem in utraque mamma vidi. Reliqui autem scirrhi, quamvis molliores, minores tamen facti non sunt; & erant in superficie inflammati, dolentes.

Decimo septimo die tumor in parte colli sinistra erat multo minor: mamma utraque mollis, mobilis: reliqui plurimi scirrhi in suppurationem abire cœperunt. Ægra sumsit sex pilulas mane, & totidem vesperi, quarum quælibet habuit grana quatuor.

Vigesimo quarto die quidam scirrhi jam erant in pus soluti; cutis tamen arte non scindebatur, quoniam rupturæ erat proxima. Colli tumor, & mammæ erant multo minores. Sequentibus diebus quidam tumores rupti sunt, & fuderunt pus bonum, copiosum; nihilominus emplastrum de Cicuta & cataplasma sedulo applicata sunt.

Trigesimo sexto die in aliquibus locis omnis tumor abfuit, & quibusdam in partibus cutis rupta jam iterum cœpit coalescere: colli & mammarum scirrhosi tumores $\frac{2}{3}$ erant diminuti.

Dedi dein quater per diem pilulas quinque, granorum quatuor, nec amplius auxi dosin. Et hac ratione usu emplastri, & cataplasmatidis de Cicuta, & usu extracti Cicutæ spatio trium fere mensium hæc fœmina integre curata fuit. Collum & mammæ redierunt ad statum naturalem; & fœmina, antehac turpis & difformis, sat formosa facta est. Menses debito tempore, & sufficienti copia semper fluxerunt; & iis fluentibus, medi-

medicamenta cum euphoria continuata sunt.

Bis toto curationis tempore datum est purgans antiphlogisticum, quoniam alvus erat segnis. Usu extracti Cicutæ nullæ prorsus in corpore turbationes observatæ sunt: ægra semper appetiit, robusta fuit, nec de ullo dolore conquerebatur.

Lætabar multum, dum vidi morbum adeo rebellem & pertinacem sola Cicutæ facillime esse curatum. Et quum toto curationis tempore hæc ægra honeste & pie se gessit, promisitque talis vitæ perpetuam continuationem, feci, ut adhuc in Nosocomio sui criminis absolveretur, & donaretur libertate.

C A S U S S E C U N D U S.

Fœmina, 36. annorum, ad nostrum Nosocomium suscipitur propter mammæ sinistræ tumorem ingentem, & duritiem valde dolentem.

Dum mammam bene consideravi, inveni eam capite infantis multo majorem, duram, immobilem, in tubera livida, submollia & admodum dolentia elevatam: venæ erant varicosæ, & brachium sinistrum tumuit, & præ dolore non potuit moveri.

Externe tunc mollissima lintamina applicui, ut omnis affricus evitaretur: interno pro remedio dedi extracti Cicutæ mane & vesperi grana duodecim, præter infusum hederæ terrestris.

Quarto die, quo hæc egra his remediis utebatur, mamma tota fuit mollior; ast tubera erant majora, & ichorem sudarunt. Dolores præterea fuerunt magni, & noctes debebant opio pacari.

Septimo die eadem erant symptomata; dedi tunc mane & vesperi extracti Cicutæ grana octodecim. Nono die tria mammæ tubera rupta sunt, & exiit materies subfusca, copiosa, fætens; & mammæ moles concidit, & dolores remiserunt. Undecimo die

die copiosus ichor fœtidus effluxit; dolores autem erant mites, color mammæ rutilus, nullus aderat livor. Dedi mane & vesperi scrupulum unum extracti Cicutæ.

Decimo quarto die ulcera dederunt copiosissimum ichorem; mammæ moles fuit minor; ægræ autem vires multum diminutæ sunt; subinde advertebatur horror per totum corpus, & subsequēbatur pulsus celerior, fitis, & calor. Diminui igitur dosin extracti, & tantum grana decem mane, & totidem vesperi exhibui; verum dedi præterea corticis peruviani selecti drachmam unam omni trihorio diei. Decimo sexto die horrores erant minus frequentes; ichoris loco prodiit pus; vires autem manserunt adhuc debiles, & ægra fitivit. Iisdem remediis adhucdum continuavi.

Vigesimo primo die nullus amplius horror advertebatur; vires auctæ sunt, & rediit appetitus; pus ex mamma profluens, erat bonum; mammæ color fuit fere naturalis. Tumor autem superstes, erat adhuc valde durus, nequaquam vero dolens. Eadem ratione adhuc per sex dies continuavi; verum omnia manserunt in eodem statu. Unde vigesimo septimo die dedi iterum mane & vesperi grana octodecim extracti Cicutæ, & bis per diem drachmam unam corticis peruviani; externe autem tunc applicui cataplasma ex lacte & Cicuta paratum, & mammæ cavitates linteis carptis, infuso Cicutæ madidis, repletæ sunt.

Trigesimo sexto die vires erant bonæ, color mammæ naturalis, in ulcere pus bonum, appetitus magnus, somnus tranquillus. Abstini a cortice peruviano, & sola Cicuta iterum usus fui. Dedi mane & vesperi scrupulum unum extracti cum aliquot unciis infusi flor. samb. fol. veron. heder. terrest. Quinquagesimo die moles mammæ fuit mul-

to minor, pus bonum; dolor autem erat subinde adeo acutus, ut noctes, dato licet opio, inquietæ fuerint. Verum observavi post magnos tales dolores copiosissimum serum ex ulcere fluxisse, & tumoris molem esse imminutam.

Dedi tunc drachmam extracti Cicutæ per diem, externis fomentis ex Cicutâ sedulo continuavi.

Sexagesimo quarto die mammæ ulcus copiosissimum serum fudit; labia autem, quæ hucusque erant valde rebellia, crassa, callosa, reflexa, cœperunt emolliri, fundi, & partim pure consumi; vires manserunt bonæ. Auxii extracti dosin; & exhibui quotidie grana octuaginta. Mammæ ulcus copiosissimo sero semper stillavit; pus autem bonum tunc visum non est; verum neque fœtor observabatur. Septuagesimo die ægra siccitatem pectoris, & tussiculam inanem conquerebatur; mammæ autem & labiorum moles multo minor fuit; dolores per vices erant admodum vehementes, & vires iterum decrescebant, & aderat ingens fœtor. Denuo igitur ad corticem peruvianum confugi, & dedi quotidie unciam dimidiam corticis, & drachmam dimidiam extracti Cicutæ. Præterea jussi, ægra biberet copiosum serum lactis, aut decoctum saturatum radicis althææ, glycyrrhizæ. Labia tæxi emplastro de Cicutâ; ulcus autem implevi infuso leni Cicutæ, cujus libræ uni addebantur drachmæ duæ aceti lithargyrii. Vires sensim iterum auctæ sunt, tussicula desiit, nimius ichoris fluxus minuebatur, & pus in ulcere bonum comparuit; dolores autem subinde erant vehementes, & somnus debebat opio conciliari.

Octuagesimo quarto die ægra sat bene se habuit, labia ulceris erant minora, mobilia, doloris expertia; ulcus mammæ mundum, durities minor, dolores exigui, vires sufficientes, appetitus bonus

bonus. Dedi tunc scrupulos duos extracti Cicutæ per diem, & drachmas duas corticis peruviani præter copiosum serum lactis, & decoctum emolliens; externa remedia non sunt mutata.

Nonagesimo die mammæ moles fuit multo minor, labia læte rubebant, & erant flaccida, ulcus dedit pus bonum. A cortice peruviano tunc abstinui, & dedi drachmam integram extracti Cicutæ.

Centesimo die omnia iterum erant meliora, pus bonum, vires sufficientes, noctes tranquillæ. Dedi dein scrupulos quatuor extracti Cicutæ, & reliqua omnia sedulo continuata sunt.

Centesimo decimo quarto die labia erant fordida, copiosum serum ex ulcere fluxit; verum mammæ moles fuit minor, dolores pauci, vires bonæ. Dedi drachmam unam & dimidiam extracti Cicutæ per diem; toti autem ulceri & labiis imposui cataplasma ex Cicuta paratum. Intra quatuor dies ex labiis magna frustra ceciderunt, ulcus dedit copiosissimum ichorem: unde mammæ & labiorum tumor citissime diminutus fuit. Verum ægræ vires prosternebantur, & nova iterum febriacula orta est, & sæpius advertiebantur horripilationes. Hinc dedi iterum corticis peruviani unciam dimidiam per diem, & scrupulum unum extracti Cicutæ: labiis imposui emplastrum de Cicuta, & ulcera replevi linteis carptis infuso leni Cicutæ & aceto lithargyrii madidis. Præterea serum lactis copiosum, & decoctum radicis althææ & glycyrrhizæ datum est.

Centesimo trigesimo die paucum ex ulcere serum prodiit; pus autem bonum aderat & copiosum; labia erant parva, rutila, indolentia, vires meliores. Eadem tamen corticis dosi continuavi; Cicutæ autem extracti drachmam dimidiam exhibui; remedia externa adhuc eadem adhibebantur.

Centesimo trigesimo sexto die omnia erant meliora, vires bonæ, noctes tranquillæ. Corticis peruviani dosin tunc diminui, & dedi drachmas duas; extracti autem Cicutæ dedi drachmam unam cum copioso sero lactis; externa remedia continuata sunt.

Centesimo quadragesimo secundo die ægra bene habuit, labia fundebantur, & mera spongiosa substantia videbatur superesse. Reliqui tunc corticem peruvianum, & solo extracto Cicutæ, & copioso sero lactis usus sum; externe eadem remedia applicui.

Centesimo quinquagesimo die omnia iterum erant meliora, minora, pus in ulcere bonum, vires bonæ; dedi scrupulos quatuor per diem de extracto Cicutæ, & externe cataplasma ex sola Cicuta applicui. Centesimo sexagesimo die labia fuerunt exigua, fere cuti æqualia; durities fere omnis evanuit, vires constabant, dolores vix observabantur. Dedi drachmam unam & dimidiam extracti quotidie, & cataplasma ex Cicuta sedulo apposui per diem; noctu autem emplastrum de Cicuta.

Centesimo septuagesimo die ulcus erat planum; omnis enim tumor, omnis durities abiit, labia erant penitus consumpta. Per triduum adhuc applicui cataplasma ex Cicuta, & eandem extracti dosin continuavi. Dein vero, quum omne durum esset consumptum, & quoniam copiosum serum ex ulcere, quamvis puro, fluxit, externe tantum applicui lintea carpta lenissimo infuso Cicutæ madida; interne autem dedi ter de die drachmam dimidiam corticis peruviani, & mane ac vesperi grana sex extracti Cicutæ; jussi præterea, ut copiosum serum lactis ægra biberet.

Glandulæ subaxillares, quæ etiam erant scirrhosæ, eodem fere tempore evanuerunt; tria tantum supererant tubercula, piso fere æqualia. Brachium, quod

quod prius præ dolore moveri non poterat , jam erat satis mobile , & vires bonæ .

Sexto die cœpit ex margine ulceris cuticula alba prodire , quæ sese sensim versus centrum extendit , promisitque ulceris consolidationem . Decimo quarto die usu eorundem tum externorum , quam internorum remediorum , ulcus tenui cuticula jam fere clausum erat ; verum hæc cuticula hinc inde iterum rumpebatur , & exstillavit serum acre . Dedi igitur purgans ex rhei drachma dimidia , ex scammonii granis octo , & ex quindecim granis falis polychrestæ . Alvus inde sexies copiose mota est , & ægra bene habuit . Altero a purgatione die eandem iterum dosin corticis peruviani & extracti Cicutæ exhibui , & externe adhuc lenissimum Cicutæ infusum applicui . Nata est firmior cuticula , quæ tamen hinc inde adhuc erodebatur a materie acri transfudante . Hinc post octiduum idem purgans ægræ iterum datum fuit . Dein vero corticem peruvianum & Cicutæ extractum in eadem dosi continuavi , & externe applicui unguentum nutritum .

Spatio viginti dierum firma nata est cicatrix , & mammæ nullum supererat vestigium ; atque omnes , qui hanc fœminam viderunt , credebant mammam fuisse resectam . Abstini dein ab omni medicamento , & fœminam per 14. dies in Nosocomio retinui , ut viderem , an denuo malum reverteretur . Verum ægra optime movit brachium , & ulcus mansit firmissime clausum . Dedi dein adhuc idem purgans , & post tres dies sanissimam dimisi .

Dum mihi egit gratias , rogavit simul , ut darem licentiam me adeundi , dum quid in mamma adverteret ; concessi hoc facillime ; verum jam sex menses præterlapsi sunt , & fœmina non rediit .

Do-

Dominus *Haffner*, egregius mei Nosocomii Chirurgus, summa cum sedulitate, attentione, & experientia huic fœminæ succurrit, & remediis externis secundum rationem, & symptomata optime applicatis, plurimum ad curationem contulit.

C A S U S T E R T I U S.

HOMO, 27. annorum, a longo tempore fœdum cancrosum ulcus in regione lumbali sinistra habuit; hoc ulcus repfit continuo in latum & profundum, & jam cœpit lumborum vertebrae arrodere. Præterea fungi cancrofi undequaque propulularunt.

Postquam diversi & optimi Chirurghi remedia maxime convenientia incassum tentassent, æger nostrum Nosocomium accessit.

Doctissimus Chirurgus *Haffner* remediis primo lenioribus, dein causticis, tandem ferro & igne conabatur fungosum cancrum consumere, ulcus depurare, & claudere. Ego remedia, sanguinis massam depurantia, quæ maxime conducerent, præscripsi. Subinde per unum alterumve diem quidquam nobis videbatur proficere; verum mox prius malum rediit, & quandoque fuit deterius. Unde omnia frustra tentari vidimus. Cortex peruvianus, qui alias mira præstitit in ulceribus putridis, magna dosi & longo tempore datus, nil effecit. Quapropter cataplasma ex *Cicuta* externe apposuit Dominus *Haffner*; & ego jussi, æger assumeret mane & vesperi grana novem extracti *Cicutæ*, & copiosum decoctum hordei, vel serum lactis biberet.

Æger antehac erat macilentus, debilis, & cachecticus, & circa vespere habuit horrorem, febrem, & dein sudorem copiosum, defatigantem.

Ve-

Verum nunc intra aliquos dies cœpit appetere, quiete dormire, & in ulcere pus bonum comparuit.

Octavo die iussi drachmam dimidiam extracti Cicutæ assumeret, externe cataplasma sedulo renovatum est. Duodecimo die ulcus erat purum, fungi cancrofi mobiles, flaccidi, nullo modo dolentes, circa vertebra quædam ossium fragmenta separabantur. Decimo septimo die nulla amplius ad vespervas horripilatio observabatur, æger bene dormivit, nec sudavit, & vires quotidie auctæ sunt, in ulcere erat pus laudabile, e fungis circa ulceris margines copiosum serum fluxit. Vigesimo die ex vertebra arrosis plurima granula ossea separata sunt; hinc inde in ulcere incipiebat formari cicatrix: quoniam autem fungi erant flaccidi, nullo modo dolentes, & quoniam nimis lente consumebantur, & hac ratione ulceris consolidationem impediverunt, Dominus *Haffner* eos cultro rescidit. Æger nullum inde dolorem sentiebat; medicamenta interna externaque continuata sunt. Vigesimo quinto die undequaque ex ulceris margine nascebatur cuticula, & hac ratione ulcus in sanationem vergebat, color aderat læte ruber, pus bonum, paucum. Vires ægrierant bonæ, appetitus bonus, noctes tranquillæ, alvus liberrima. Externa internaque remedia continuata sunt. Trigesimo die ulcus jam fere totumerat clausum, nec ulli amplius fungi crescebant; æger optime habuit. Quadragesimo die ulcus firmam habuit cicatricem, & æger sanus videbatur. Nihilominus adhuc per quatuordecim dies mane & vesperi dedi grana sex extracti Cicutæ, & multum serum lactis, ut hac ratione omne acre & cancrosum ex sanguine separarentur. Postea dedi purgans, & hominem sanum dimisi.

CASUS QUARTUS.

Fœmina, 36. annorum, ulcus fœdum in tibia dextra a pluribus annis habuit; adhibita remedia interna externaque ulcus quidem subinde fere sanarunt; dum autem proximum erat consolidationi, subito iterum ruptum est; copiosus & acerrimus ichor effluxit, & crevit caro fungosa.

Balnea diversissima mineralia prodesse quandoque videbantur; verum mox iterum prius malum rediit. In nostro Nosocomio diversa tentavimus, quæ acre sanguinis corrigerent, externe carnes fungosas consumerent, ac dein ulcus consolidarent. Verum nullum habebamus successum. Nam licet ulcus uno alterove die integre clausum esset, nulla tamen firma cicatrix inducebatur: unde brevi iterum ortus est pruritus, & transsudavit ichor, propulularunt carnes fungosæ, & ulcus in pejus ivit.

Adhibebatur igitur solum infusum Cicutæ pro fomento externo, & noctu ulcus emplastro de Cicutâ tegebatur; interne præter serum lactis datum est nihil. Contigit tunc, ut carnes fungosæ sponte separatæ fuerint; dein ulcus intra viginti octo dies firmissima cicatrice obductum fuit, & pes poterat optime moveri. Datum tunc est purgans, & relinquebatur fœmina per octiduum in Nosocomio absque omni medicamento; cum dein ulcus optime clausum videretur, ex Nosocomio dimissa fuit.

CASUS QUINTUS.

VIR, 62. annorum, annosum & fœdum ulcus habuit in regione abdominis dextra, quod erat unam spithamam longum, & septem pollices latum, profundumque adeo, ut fere in cavum abdominis penetrarit. Ad thoracem sinistram

strum fere æque magnum ulcus fuit, quod copiosum, foetens & acre serum fudit, & costas arrosit.

Dato purgante, Dominus *Haffner* fomentum ex *Cicuta* applicuit in utroque ulcere. Quoniam æger simul tussi laboravit, datum ei est decoctum ex radice & foliis *althææ*, cui addebatur oxymel simplex, & stibium diaphoreticum non ablutum.

Intra paucos dies utrumque ulcus longe purius fuit, & bonum pus comparuit; & æger, antea debilis, videbatur recuperare vires. Circa decimum diem ex costis cariiosis multa fragmenta separabantur, & ex ulceris margine cœpit nasci cuticula alba. Ulcus abdominis fuit minus profundum, & dedit bonum pus. Decimo quarto die præbui iterum purgans; dein cum eodem decocto *althææ* continuavi. Decimo septimo die utrumque ulcus longe purius, & minus latum fuit; ex costis semper quædam fragmenta separata sunt.

Trigesimo secundo die ulcus thoracis erat clausum, & tussis fere omnis cessavit; ulcus abdominis vero erat adhuc satis magnum. Id tamen quoque circa quinquagesimum diem solo usu externo *Cicutæ* sanatum est. Dabatur dein adhuc purgans, & bonus senex sanus ex *Nosocomio* dimittebatur.

Narravit tunc, quod per decem circiter annos hæc ulcera habuerit, quod fere omnes suos reditus in sanationem consumserit; quod tentata innumera remedia prorsus nil juverint, & quod sub finem, omnibus fere viribus exhaustus, ut ultimos finiret dies, esset ad *Nosocomium* translatus.

C A S U S S E X T U S.

Fœmina, 28. annorum, quatuor annis mammam sinistram gessit magnam, lapidis instar duram. Circa aeris & tempestatis mutationes vehementes in hac parte dolores sensit; quum autem hi dolores semper sponte cessarunt, & quum color

lor mammæ mansit naturalis, nec tumor motum brachii impedivit, nullum applicuit remedium, neque ulli homini hanc mammam ostendit. Denique sub finem mensis Februarii 1760. morbo acuto afficiebatur, unde ad nostrum Nosocomium translata est.

Intra viginti sex dies ex hoc morbo sat gravi cœpit convalescere. Dum vero e lecto surrexit, & ambulavit, sensit dolorem continuum, rodentem, lancinantem in mamma dextra; cum tamen hicce dolor non erat adeo vehemens, eum per plures dies celavit. Dein vero præ nimia doloris vehementia non potuit dormire, & amisit appetitum ac vires; monstravit propterea mammam Domino *Haffner*, & is me hac de re monuit.

Invenimus mammam durissimam, purpuream, nigris & lividis striis variegatam; intumuit simul brachium ejusdem lateris, dolores erant enormes, rodentes, lancinantes, venæ erant nigræ, varicosæ. Pulsus celer, parvus, cor continuo palpitavit.

Externe illico applicuimus fomentum ex *Cicutæ*; pro interno autem remedio dedi emulsum leniter nitrosum, opiatum. Eadem nocte mitigabatur dolor, & sequebatur somnus sat tranquillus trium horarum. Post somnum erant dolores iterum ingentes, & ex usu fomenti nil adhuc in mamma mutatum fuit. Ut alvus solveretur injectum est enema, & dein continuabatur emulsum paregoricum, nitrosum. Nox insequens fuit longe tranquillior, & dolores in mamma videbantur admodum mites, neque tamen color, neque durities, neque tumor mutatus fuit.

Tertio die quoniam pulsus sat bonus deprehensus est, dabantur mane & vesperi grana octo extracti *Cicutæ*, superbibendo aliquot uncias decocti *althææ*. Sera autem vespera, ut nox esset tran-

quilla, datum est remedium paregoricum. Nox tota erat quieta, & ægra somno multum reficiebatur. Mane dolores fuerunt exigui, mamma erat mollior, & melius tulit rudiorum adtactum. Brachium autem præ dolore & tumore nequaquam poterat moveri.

Duodecimo die jam nullæ amplius striæ nigræ, aut lividæ aderant; venæ varicosæ erant vix non in statum naturalem contractæ, dolores fuerunt pauci, & tumor brachii quoque diminutus est. Data tunc sunt grana decem extracti Cicutæ mane & vesperi, fomentum ex Cicutâ sedulo applicatum est; vespertinum autem paregoricum omittebatur, quoniam ægra, a doloribus minus vexata, jam sponte cæpit dormire.

Vigesimo die color mammæ fuit fere naturalis; verum durities erat ingens, neque mamma erat mobilis, accreta videbatur; brachii tumor fuit multum imminutus, & ægra potuit digitos & manum citra dolores movere. Dedi tunc extracti Cicutæ grana triginta duo per diem, & fomentum sedulo continuatum est, noctu tegebatur mamma emplastro de Cicutâ.

Vigesimo tertio die mamma iterum rubuit, aderant ingentes dolores, qui ab eo tempore se se insinuabant, quo appositum est noctu emplastrum de Cicutâ. Removi igitur emplastrum, & solo iterum fomento & Cicutæ extracto usus sum; vesperi dedi paregoricum, ut nox esset quieta.

Trigesimo die mamma iterum habuit colorem naturalem, dolores fuerunt exigui. Dedi per diem quadraginta grana extracti Cicutæ, & fomentum continuatum est.

Quadragesimo die brachium totum detumuit, & sat bene poterat moveri; mamma fuit minor, mollior, & mobilior. Quinquagesimo die omnia
ite-

iterum in mamma erant meliora; verum fœmina a cibis abhorruit, & oris amarorem conquerebatur, & crura paulisper intumuerunt; concessi propterea, ut ab extracto Cicutæ per aliquot dies abstineret, jussique, ut infusum florum sambuci copiosum biberet; fomentum autem ex Cicuta continuatum est.

Quinquagesimo quarto die dedi purgans ex rheo, pauco scammonio, & sale polychresto. Alvus inde quater mota est, & altero die viguit appetitus, & crurum tumor fere omnis disparuit; mamma fuit mobilis, nec doluit ab adtactu; per vires tantum advertiebantur lancinantes & vagæ punctiones. Fumoleniter aromatico feci dein crura fricari; ad mammam vero fomentum ex Cicuta sedulo appositum est. Sexagesimo die, quoniam ægra optime habuit, & crura erant naturalia, & appetitus bonus, dedi iterum extracti Cicutæ mane & vesperi grana sex, & copiosum infusum florum sambuci.

Sexagesimo sexto die mamma in multa minora tubercula divisa videbatur, nec ullus aderat dolor. Dedi tunc mane & vesperi grana decem extracti Cicutæ, fomentum sedulo continuatum est.

Octuagesimo die mammæ moles fuit admodum exigua, brachium potuit citra omnem dolorem moveri; ægra sufficientes vires, & bonum appetitum habuit, noctu quiete dormivit.

Nonagesimo primo die pauca adhuc in mamma durities supererat, quæ in omnem partem poterat volvi; ægra autem ob continuam fomenti applicationem jam erat impatiens, neque ingratum odorem amplius poterat ferre; hinc illud removi, & ejus loco emplastrum de Cicuta applicui, dedique mane & vesperi grana quindecim extracti Cicutæ. Emplastrum jam nullos dolores excitavit;

omnia quotidie in melius mutata sunt, & centesimo vigesimo quinto die mamma erat flaccida, pendula, nec minima tangebatur durities.

Discessit tunc hæc ægra ex Nosocomio; jussi autem, ut aliquandiu adhuc pilulis de Cicutâ in parva dosi uteretur, ut hac ratione malum tam facile non rediret.

CASUS SEPTIMUS.

Virgo, 21. annorum, cancerum apertum in mamma sinistra habuit, præterea tussivit frequenter, & conquerebatur in thorace sinistro continuum ardorem, & dolorem erodentem. Totâ sanguinis massa erat corrupta, & ægra simul scabie laboravit, & erat penitus emaciata, & vespertino tempore quotidie sensit horrorem, & dein calorem, tandem sudorem fœtidum. Ulcus copioso ichore fœtente manavit.

Pessimis his in circumstantiis tentavi Cicutam, & statim dedi mane & vesperi octo grana extracti Cicutæ, externe fomentum ex eadem Cicutâ applicui; præterea autem debebat ægra copiosum serum lactis, aut lac purum, dupla aquæ copia dilutum, bibere. Spatio duodecim dierum ægra melius habuit, minus tussivit, exacerbationes vespertinæ, & sudores nocturni fere cessarunt, vires auctæ sunt, in ulcere cancroso tenue pus comparuit, fluxus ichorosus imminutus est, nec advertebatur fœtor. Verum mansit in thorace ardor, & dolor erodens. Dedi tunc quater per diem grana octo extracti Cicutæ, & reliquis remediis continuavi.

Trigesimo die mammæ moles fuit multo minor, vires satis bonæ, ulcus purum, appetitus magnus; somnus autem, ob continuum ardorem sub mamma, erat sine opio turbatus, anxius.

Scabies incipiebat exsiccare, & ægra potuit extra lectum esse. Exhibui scrupulos duos extracti per diem. Quadragesimo sexto die ægra sat bene habuit, mammæ moles fuit multo minor, & ulcus cœpit diminui. Remansit autem ardor & dolor erodens in thorace sinistro, quamvis is per vices admodum exiguus fuerit.

Sexagesimo die mammæ durities fere tota evanuit, & ulcus fuit multo minus, purum. Dedi tunc drachmam unam extracti cicutæ per diem, & reliqua continuata sunt. Octuagesimo die omnis durities disparuit, & ulcus erat fere integre clausum. Ardor autem & dolor erodens in thorace sinistro per vices erant admodum sævi, & propterea noctes quandoque turbatæ sunt. Vires erant utcumque bonæ; scabies integre disparuit, faciei color fuit fere naturalis; verum ægra mansit macilenta.

Octuagesimo quarto die sanatum erat ulcus, ægra extra lectum ambulavit, appetiit, & quandoque sine opio placidissime dormivit. Comparuit tunc fluxus menstruus, qui jam per quinque menses siluit; lætabatur propterea hæc ægra, & speravit non absque ratione, ardorem & dolorem erodentem in thorace sinistro nunc cessaturum, quoniam is incepit, dum sanguis menstruus retinebatur. Fluxus per binos dies continuavit; tertio autem die sistebatur, & tunc ardor & dolor erodens in thorace sinistro illico auctus est, & ægra iterum pejus habuit.

Quarto die ad inferiorem mammæ marginem ortum est tuberculum purpureum, & valde dolens. Dominus *Haffner*, ut dolores mitigaret, applicuit cataplasma emollientissimum. Quoniam autem ægra magnam habuit sitim, & validam febrem, & pulsum durum, vena ipsi secta est, &

data sunt decocta resolventia, antiphlogistica. Paucum inde levamen sequebatur.

Sexto die ruptum est tuberculum, & effluxit copiosus & acerrimus ichor. Stylo tunc inducto in aperturam, invenit Chirurgus finum, qui sub musculo pectorali repositus fere usque ad superiorem mammæ marginem, ibique advertebatur costa arrosa; hinc, quum vires adhuc satis bonæ essent, finum totum, partesque omnes superjacentes Chirurgus percudit, ut videret, quousque costa esset corrupta. Facta hac sectione, ægra breve animi deliquium passa est; unde vulnus ligabatur, & omnia in diem posterum relinquebantur. Vespero aderat ingens febris, & magnus dolor; ideo remedia antiphlogistica, & emulsa paregorica ægræ data sunt, & nox fiebat satis quieta.

Altero a sectione die Dominus *Haffner*, aperto iterum vulnere, invenit plures costas arrosas, & aperturam aliam, quæ in pectoris cavum penetravit, & per quam, tussiendo, ichor fœtidus expellebatur. Injectum tunc est in cavum pectoris decoctum hordei cum paucis melle rosaceo, ut ulcus mundaretur, & ut separatio impuri a sano fieret. Emulsis nitrosis, paregoricis continuatum fuit, & ægra sat bene se habuit. Circa vespas autem quotidie orta est febricula, & noctu sequebatur sudor.

Quinto die quoniam apertura in cavum pectoris admodum parva erat, Dominus *Haffner* eam dilatavit, ut illud, quod in cavo continebatur, posset facilius effluere, & elui. Octavo die quædam fragmenta ossea post injectionem ex vulnere prodierunt; unde certum erat, costas interius esse quoque cariosas. Multum igitur corticem peruvianum ægræ dedi, præter decoctum lignorum, & lac vaccinum. Tentavimus tunc injectiones

magis detergentes, balsamicas. Verum has ægra non tulit, orta est febris major, & multus dolor, atque materies ex vulnere prodiens valde fœtuit. Hinc ab his abstinēbatur, & solum decoctum hordei cum melle iterum injectum fuit. Separabantur subinde quædam ossæ fragmenta, quæ post magnam tussim per aperturam cum multo fœtido ichore propellebantur. Nihilominus ardor & dolor erodens nequaquam fiebant mitiores; immo in anteriore thorace se se magis extenderunt; & fœmina, licet magna corticis peruviani dosi quotidie uteretur, debilis fuit, & febris vespertina aucta est. Post longum igitur usum, dum vidimus hæc remedia parum juvare, conclusimus ego & Dominus *Haffner* in cavum pectoris injicere infusum Cicutæ, & cortici peruviano jungerentur Cicutæ extractum.

Altero die jam materies ex cavo pectoris prodiens non amplius adeo fœtuit, & dolor, ardorque paulisper imminuti sunt. Post paucos dies videbantur vires augeri, & appetitus; & ægra noctu sat tranquille dormivit. Dabatur quotidie uncia dimidia corticis peruviani, & extracti Cicutæ scrupulus unus præter copiosum serum lactis. Lene ab initio fiebat infusum Cicutæ pro injectione; quoniam autem vidimus id nec pulmones irritare, nec augere anxietates, & bonum præstare effectum, id saturatum dein adhibuimus.

Spatio quatuordecim dierum multa fragmenta ossæ cum materie tenui, purulenta, ex cavo pectoris prodierunt; ægra multo melius se habuit, potuit extra lectum esse, & fere semper absque opio quiete dormivit. Attamen sensim ab adeo magna corticis dosi abhorruit; unde drachmam dimidiam dedi quotidie extracti Cicutæ, & tantum drachmas duas corticis peruviani.

His

His remediis, & copiosissimo sero lactis, & injectione, quæ bis quotidie fiebat cum saturato Cicutæ infuso, hanc ægram per binos & dimidium menses conservavimus, & jam aliquam curationis spem in sinu fovebamus. Contigit autem tunc, ut ægra in pleuritidem pessimam, & fere lethalem incideret. Nihilominus tamen eruditissimus Dominus *Collin*, qui tunc Nosocomii curam gessit, debitis venæ sectionibus, applicatis cataplasmatibus, & præscriptis optimis remediis, effecit, ut dolor punctorius cessarit, & morbus sputis fuerit optime judicatus. Et ægra post hunc morbum iterum vires mediocres recuperavit; materies tamen ex cavo pectoris prodiens multum fœtuit, & ichorosa fuit. Nequaquam tunc cortex peruvianus, neque Cicutæ extractum, neque ejusdem infusum profuit; pessima febris vespertina iterum supervenit, & sudor nocturnus miseram ægram ita defatigavit, ut intra septem septimanas tota extenuata obierit.

Sectione anatomica invenimus pleuram in cavo pectoris sinistro fere consumptam, & costas plurimas in tenues lamellas corrosas. Pulmo ejusdem lateris hinc inde quoque erat exesus.

Certo! si hoc ulcus externa in pectoris superficie fuisset, ubi manus chirurgica potuisset accedere, aptisque fomentis mali progressum impedire, & separationem cariosi adjuvare, hæc ægra & a pessimo cancro, & ab ulcere fœdissimo fuisset optime curata.

In homine, 23. annorum, ex empyemate in cavo sinistro pectoris jam morituro, me suadente, Dominus *Haffner* lato vulnere puri exitum pandit, educitque puris tenuis, fœtidi, libras quinque & dimidiam.

Anceps erat & audax consilium; verum quoniam
niam

niam æger jam fere suffocatus morti fuit proximus, licuit tale quid tentare, quoniam sæpius vidimus, audaci operatione nos hominum dies longiores, & minus acerbos reddidisse.

Educto pure, æger pessime habuit, extrema fiebant frigida, evanuit pulsus, facies erat tota collapsa, & sudore gelido, crasso, madida.

Doluimus sinistrum operationis eventum; nil tamen negleximus, quod adhuc ægro profuturum videbatur. Spiritu cornu cervi nares, tempora, bene perfricuimus; dedimus deglutiendam unciam unam vini austriaci, & guttas sex spiritus cornu cervi; videbatur tunc anima redire, & deprehensus est ad carpum pulsus tremulus. Æger cœpit oculos aperire, & anhelare. Dedimus dein jusculi carniū aliquot uncias, & ægrum ad quietem disposuimus. Verum mansit is anxius, & post horæ quadrantem æruginosa vomuit, & tunc denuo eum moriturum credebamus. Sopito autem per remedium paregoricum vomitu, lenis somnus sequebatur; qui, quamvis nec diu duraverit, nec fuerit tranquillus, ægrum tamen aliquantulum refecit.

Altero die æger cœpit loqui, & oblata patienter assumfit. Dominus *Haffner* cavum pectoris decocto hordei, & melle rosaceo bene eluit; ego autem præscripsi remedia tunc indicata. Intra quatuor dies æger iterum tantas vires habuit, ut se ipsum in omnem partem citra animi deliquium potuerit movere.

Dominus *Haffner* stylo in pectus penetravit, & advertit costas multas esse cariosas; tentavit propterea diversas balsamicas, detergentes, & vulnerarias injectiones; nullam autem magis utilem invenit, quam eam, quæ infuso *Cicutæ* facta fuit; hæc enim pus laudabile fecit.

Vires ægri auctæ sunt, rediit appetitus. Nocturnus sudor, & vespertina febricula aptis remediis mitigabantur; integre vero sisti non poterant. Curationem perfectam sperare nunquam potuimus; verum erat nobis satis, dum hominem, jam fere mortuum, operatione audaci e mortis faucibus detraximus, & dedimus ei vitam longiorem & minus molestantem.

Iniectione ex saturato infuso Cicutæ, & remediis balsamicis, interno usu adhibitis, & paregoricis, & diæta lactea in septimum mensem hunc ægrum sat commode conservavimus; tunc autem tempore versus autumnum vergente cœpit iterum fortius tussire, febricula vespertina aucta est, & intra triginta & unum dies contabuit.

Pulmo reperiebatur plurimum exesus, & costæ cariosæ. Mirum! quod saturatum infusum Cicutæ in cavum pectoris, & ad nudum pulmonem injectum nullas turbas, nullas anxietates &c. excitarerit. Patet inde, Cicutæ virus adeo tetrum non esse.

Atque ideo hunc casum hic inserui, quoniam cum priori quid commune habet.

CASUS OCTAVUS.

Homo, 27. annorum, a sex circiter annis gessit tuberculum ad linguæ radicem, quod per vices multo dolore afficiebatur, & deglutitionem fecit difficilem; subinde tamen nullus ibidem dolor observatus est.

Hoc tuberculum sensim accrevit in nucis avellanæ magnitudinem; fuit totum lividum, & acutissime semper doluit. Demum ruptum est, & effluxit ichor acerrimus, foetidus, & oriebatur ulcus foedum, latum. Deglutitio fuit admodum difficilis.

Quidam Chirurghi & Medici credebant ulcus esse

venereum ; hinc remediis antiveneris curam inchoabant . Decocta plurima , varia purgantia , mercurio mista , tandem spiritum frumenti , in quo mercurius sublimatus solvebatur , æger longo tempore incassum assumpsit ; immo malum auctum est . Demum salivatione miser penitus extenuatus fuit sine morbi emendatione .

Quum hæc remedia maxime heroica nil effecerunt , æger fato relinquebatur ; datum ipsi est testimonium , quod curari non possit , quodque deberet in domum incurabilium suscipi . Æger tamen undique adhuc auxilium quæsit , & fere omnium Chirurgorum portas pulsavit ; verum vix non ab omnibus sine ope est dimissus .

Demum venit ad Dominum *Haffner* , Chirur- gum mei Nosocomii ; is , re beneconsiderata , statim cogitavit , Cicutam hoc in ægro esse adhibendam . Unde hunc hominem altero die , dum ad Nosocomium veni , mihi ostendit . Feci illico , ut ipsi lectus pararetur , eumque in Nosocomio retinui . Erat autem totus emaciatus , vesperi habebat horripilationes , dein calores ; tandem sudore copiosissimo maduit , & somnus fuit anxius , inquietus . Ulcus fœdissimum fere totam linguæ radicem exesit , ex ejus margine & fundo variæ fungosæ excrescentiæ propulularunt , quæ omnes erant exulceratæ , & fœdissimum ichorem fuderunt .

Dolor aderat continuus , ardens , & deglutitio fuit fere impossibilis ; ulcus in profundum & latum continuo serpsit , æger non poterat distincte loqui . Uvula , tonsillæ , & totæ fauces jam quoque afficiebantur ; nam vidimus sat profundas erosiones , quæ acri humore stillare cœperunt .

Æger sæpius tussivit , & ex faucibus uique ad ventriculum magnum ac continuo prurientem ardorem conquestus est . Ex ore prodiit fœtor deter-

rimus, qui nobis insipientibus sæpius nauseam, & horrorem excitavit.

Status sane hujus ægri erat maxima commiseratione dignus. Eruditissimus Dominus *Collin*, Medicus, qui mecum tunc Nosocomium adivit, hunc quoque ægrum vidit; dubitavimus certo, an in casu adeo inveterato, & desperato, Cicutæ quidquam posset præstare. Interim tamen, præter hanc, nullum nobis supererat remedium, quod jam non fuisset tentatum.

Prima erat indicatio, ut ulcus sordidum purgaretur. Rogavi propterea Dominum *Haffner*, ut leni manu ope syringæ aliquoties per diem infusum Cicutæ, melle rosarum mistum, ad fauces, & ulcus injiceret, & hac ratione sensim sordes & acrimonias ablueret. Pro medicamento dedi misturam sequentem:

℞. Extract. Cicut. gr. x.
Mucilag. gum. traga. dr. ss.
Syrup. diacod. unc. j.
Aq. flor. samb. unc. v.

m. f. *Sumat æger omni bihorio cochleare unum.*

Potus ordinarius erat serum lactis; cibus autem jusculum cum pane, panatella, hordeum mundum &c.

Prima nocte æger jam longe tranquillius dormivit. Altero mane ulcus nec ita fœtuit, nec adeo sordidum fuit. Verum loquendi, & deglutendi difficultas æque magna mansit. Iisdem remediis internis, externisque continuatum est.

Tertio die ardor in faucibus, & per totum œsophagum multum remisit; ulcus erat longe purius, nec ullus fere fœtor observabatur. Eandem adhuc misturam præbui, extractum Cicutæ solummodo auxi, & scrupulum integrum immiscui.

Sexto die jam potuit solidiora citra multum do-

lorem deglutire, ulcus cancriforme fuit satis purum, faucium ulcera jam incipiebant levi cicatrice obduci, & ardor per œsophagum vix amplius percipiebatur. Iisdem remediis continuatum est. Undecima die circa vespertas fere nullæ aderant horripilationes, nec multus calor, & nocturnus sudor vix non penitus desiit. Ulcus cancriforme ichoris loco pus exhibuit, nec aderat multus dolor dum æger solida deglutivit, levissimus tantum fœtor advertebatur; æger longe distinctius loquebatur, vires habuit multo majores, & bonum appetitum; faucium ulcera jam plurimæ erant clausa, & subinde tantum levis in œsophago ardor perceptus est. Iisdem medicamentis continuatum fuit.

Decimo quinto die ulcus cancriforme optimum habuit colorem, fungosæ excrescentiæ erant multo minores, nec amplius ichorem plorarunt, & ex ulceris ambitu tenuissima & albicans nascebatur cuticula, quæ spem primam veræ curationis adtulit, & ostendit cancro serpenti limites esse positos. Fauces erant sanatæ, abfuit in œsophago omnis ardor, æger habuit bonas vires, nec pejora observabantur symptomata circa vespertas, nec sudor nocturnus. Exhibui tunc quotidie mane pilulas octo, granorum duorum, de extracto Cicutæ, & totidem vesperi, & desuper feci hauriri copiosum serum lactis; injectiones ad ulcus continuabantur.

Die vigesimo omnia iterum erant meliora, ulcus cœpit longe minus fieri, excrescentiæ fungosæ plurimæ sponte separabantur, nullus aderat fœtor, nec ichor, sed pus bonum. Noctes fuerunt quietæ, vires auctæ sunt, & viguit appetitus.

Die trigesimo ulcus fuit sat purum, plurimæ excrescentiæ jam erant separatæ, reliquæ autem,
su-

superstites, erant flaccidæ, pallidæ, nec ex ad-
tactu dolore afficiebantur; æger vinum purum bi-
bit absque dolore in ulcere.

Dedi tunc per diem scrupulos duos extracti Ci-
cutæ, & copiosum serum lactis, & infuso Cicu-
tæ ulcus sæpius per diem ablutum est.

Trigesimo quarto die famem ingentem habuit
æger, & propterea oblata avidissime sine debita
masticatione abligurivit. Onerabatur inde ventri-
culus, & postero die aderat nausea, horror, con-
tinuus vomendi conatus, præcordiorum anxietas,
vertigo, labii inferioris tremulus motus, calor
magnus, pulsus inæqualis robore & celeritate,
respiratio brevis, anhelosa, facies tumida, livida.

Dolebam tunc summopere, spem curationis hac
ratione esse diminutam, & ægrum in summum
vitæ periculum conjectum. Maxime urgens indi-
catio erat, ut ventriculus ab onere suo liberetur;
dedi igitur grana viginti pulveris radice ypeca-
cuanhæ, & granum unum tartari emetici. Vix
dato pulvere, sequebatur illico vomitus materie
crudæ, incoctæ; vomitum potu copioso aquæ te-
pidæ faciliorem reddidi. Æger hac ratione sexies
vomuit cibos, avide deglutitos, multumque serum
flavum, quod acidum spiravit. Post vomitum ma-
la symptomata fere omnia evanuerunt, solo jus-
culo eo die æger nutriebatur, vesperi datum est
paregoricum.

Nox fuit tranquilla. Mane pulsus æqualis, len-
tus, parvus deprehendebatur, nec æger quidquam
præter debilitatem conquestus est.

Ulcus tunc iterum erat sordidum, magis do-
luit, nec tamen deglutitio inde multum læsa est;
solo infuso Cicutæ, & melle rosarum sæpius per
diem lenissima injectione abluebantur sordes. Gra-
to julapio, diætâ convenienti, paucò vino, &
pare-

paregorico vespertino vires tunc reficere conabar. Die trigesimo nono æger sat bene se habuit, & ipse rogavit, ut pilulæ de Cicuta denuo darentur. Dedi tunc per diem scrupulos duos extracti de Cicuta, & copiosum serum lactis, ad prandium concessi vinum. Res quotidie iterum in melius mutata est, & ulcus optimam curationis spem præ se tulit. Quoniam omnia tunc secundum vota procedebant, non auxi amplius dosin extracti; lenes injectiones ad ulcus, quæ solo infuso Cicutæ fiebant, sedulo & sæpius per diem repetitæ sunt.

Quinquagesimo die paucæ adhuc aderant fungosæ, flaccidæ, pendulæ excrescentiæ, quæ ulceris consolidationem retardarunt. Has Dominus *Haffner* absque ægri dolore resecurit forfice. Sectione nullus prodibat sanguis. Injectiones diligenter peractæ sunt, quoniam magnum levamen, & egregiam opem ægro adtulerunt. Loquela fuit liberrima, deglutitio bona, vires integræ, somnus optimus, appetitus magnus, alvus naturalis, urina copiosa, bene colorata.

Iisdem strenue continuatum est, & sexagesimo octavo die ulcus erat cicatrice obductum. Ab injectionibus tunc abstinebatur; verum extractum Cicutæ eadem dosi adhuc per quatuordecim dies datum est.

Dum autem videbamus firmissimam esse cicatricem, & hominem esse integre sanum, sensim omne remedium seposuimus, & concessimus, ut in aerem liberum se conferret, & ea ederet, quibus antea fuerat assuetus. Eum tamen sanissimum adhuc per quatuor septimanas in Nosocomio retinuimus. Dein autem ipse petiit, ut dimitteretur.

Dominus *Collin* toto curationis tempore hunc ægrum vidit, & mecum observavit. Magno nobis sæpe solatio fuit, dum vidimus hunc homi-

nem ab omnibus desertum, & pro incurabili habitum, ope Cicutæ non tantum a vespertina febre, a sudore nocturno, a tabe & cachexia esse liberatum, sed & a pessimo cancro curatum, & optime restitutum. Post aliquot septimanas ex relatis audivi, eum iniisse matrimonium.

C A S U S N O N U S.

VIR, 42. annorum, a pluribus annis habuit dolorem vagum arthriticum; noctu hicce dolor calore lecti multum augebatur.

Longo tempore diversissima decocta, aliaque remedia interna & externa adhibuit, nec ullum inde levamen sentiebat. Neque balnea sulphurea, aliaque diversissimi generis, longo tempore adhibita, quodquam profuerunt.

Tandem materies vaga figebatur ad humerum dextrum, & ad coxendicem ejusdem lateris. Unde pedi, & brachio mobilitas demebatur; minuta est ejus lateris sensibilitas, & accessit macies.

Varia iterum interne externeque tentata nihil juverunt, immo auxerunt dolores, & videbantur malum reddere pejus. Neque vis electrica, per trimestre spatium applicata, in hoc homine quidquam mutavit.

Æstate præterita, dum ruri degebam, me accessit, narravitque mali historiam. Causam, & veram morbi originem ignoravit.

Quoniam ego multis in ægris vidi Cicutam contra dolores rheumaticos, & arthricos vagos, & fixos multum valuisse, credidi eam & in hoc casu statim esse adhibendam. Dedi tunc mane & vesperi quinque pilulas, granorum duorum, & copiosum decoctum radicis bardanæ. Post octiduum rediit, & conquerebatur majores ad humerum & coxendicem dolores, & ingratham per totum brachium, & pedem formicationem. Cæteroquin nil

mutatum est. Suasi tunc, ut mane cœto pilulas de Cicuta sumeret, & totidem vesperi, utque decoctum bardanæ continuaret.

Decimo quarto die dolores erant minores; verum in toto latere affecto, ut & in pede & brachio percipiebatur sudor pruriens, fœtens, & oriebantur pustulæ albicantes, pellucidæ, acri sero plenæ. Sensibilitas jam longe major advertebatur. Appetitus fuit bonus, vires sat magnæ, fluxit urina copiosa, quæ prodeundo ardorem in urethra excitavit, alvus fuit naturalis.

Tunc æger per diem cœpit viginti pilulas sumere, & continuavit decoctum radicis bardanæ. Vigesimo quarto die carnes in brachio videbantur redire, & jam quædam advertebatur mobilitas. Reliqua erant in priori statu; pustulæ autem semper copiosiores comparuerunt, nec desit pruritus.

Trigesimo sexto die æger per universum corpus ingratum ardorem & pruritus conquerebatur, & oriebantur ex ruptis pustulis crustæ crassæ, & vera scabies superveniebat. Verum pes & brachium erant longe mobilia, sat robusta, optime sensibilia. Curavi totum corpus infuso Cicutæ, quod lacte fiebat, bis quotidie lavari. Intra paucos dies crustæ plurimæ ceciderunt, pustulæ autem hinc inde longe frequentiores comparuerunt, & pruritus augebatur.

Quinquagesimo die jam poterat moveri brachium in omnem partem, pes autem ægro videbatur adhucdum gravis, cæteroquin autem erat mobilis, flexilis & omni in loco aderant optima sensationis signa. Dedi tunc per diem drachmam integram extracti Cicutæ, & loco decocti bardanæ exhibui serum lactis; præterea tamen infuso Cicutæ, lacte facto, corpus quotidie bis lavabatur. Spatio octidui omnis pruritus cessavit, disparue-

runt pustulæ & omnes crustæ, & æger cœpit optime convalere.

Sexagesimo nono die æger potuit ambulare, & brachium in omnem partem movere, neque ex itinere unius & dimidiæ horæ multum defatigabatur. Sensim tunc iterum Cicutæ dosin minui, feri lactis vero ingentem quotidie copiam bibere ægrum iussi, corpus non amplius lavabatur.

Octuagesimo die sanissimus me iterum accessit, egitque gratias.

CASUS DECIMUS.

Virgo, 18. annorum, spina ventosa jam a septem annis ad tarsum pedis dextri & ad cubitum brachii dextri laboravit; tentata remedia, alias in similibus morbis maxime laudata, nil profuerunt. Decoctis lignorum copiosissimis per multos menses usa est, & eliciebatur inde copiosus sudor, malum sub initium videbatur levare; dein vero tussi sicca vexabatur ægra, cœpitque debilitari, & emaciari, & malum iterum pejus factum est.

Data sunt remedia antiscorbutica, & multum serum lactis, & ulcera inde fere sanata sunt. Verum dum maxima curationis spes erat, ortus est novus circa partes affectas dolor, cœpit iterum ichor acerrimus effluere, & orta sunt denuo ulcera fœdissima. Mercurius sublimatus corrosivus in spiritu frumenti solutus, qui alias similibus in morbis optimos effectus præstat, hic nil effecit. Deditur igitur extractum Cicutæ & copiosum decoctum hordei crudi cum paucis lacte. Exterius ad ulcera & tumores solum emplastrum Diapompholygos applicui, ut certus essem de effectu, quem Cicuta interne data in simili morbo haberet.

Intra quatuor dies ulcera alias fœda, & fœtida jam puriora erant, & pus bonum esse cœpit, &
do-

dolores multo mitiores fuerunt, & somnus fuit tranquillior, & appetitus major.

Sexto, septimo, octavo, & nono die copiosum serum acre ex ulceribus exstillavit. Duodecimo die videbantur ossei tumores multo minores, & color profunde ruber cœpit in naturalem mutari. Decimo quinto die ex ulcere in tarso pedis dextri tria ossium fragmenta separata sunt.

Decimo septimo die ulcus ad tarsum pedis dextri erat purum, & ex margine incipiebat nasci cuticula, quæ sanationem promisit, tumor ossium affectorum circa hoc ulcus fuit multo minor. Verum ad cubitum brachii dextri ulcus & tumor vix mutatus deprehendebatur, & aderat multus dolor, effluxit copiosum serum, motus tamen articulationis videbatur paulo facilior. Applicui igitur fomentum ex Cicuta, ulceri autem in tarso imposui emplastrum de Cicuta.

Vigesimo quarto die tumor circa articulationem cubitus dextri fuit multo minor; & ulcus purum, effluxitque serum copiosum, & materies granulosa ex ossibus separabatur. Ulcus ad tarsum pedis dextri multo minus fuit, tumor fere totus concidit, & omnia brevem sanationem promiserunt.

Trigesimo quarto die ex osse humeri circa articulationem cubitus dextri longum & magnum osseum fragmentum secessit. Tumor circa articulationem multum diminutus est, & ægra jam facile flexit brachium, & ori cibos admovit. Ex ulcere ad tarsum pedis dextri multum iterum serum fluxit, & prodierunt valde exigua ossium fragmenta, & ægra majorem dolorem conquesta. Interim vires auctæ sunt, appetitus viguit, & ægra fuit alacrior, pinguior.

Quadragesimo octavo die ulcus in pedis tarso erat penitus clausum, nec ullus fere tumor am-

plius advertebatur, nec dolor. Circa articulationem cubitus brachii dextri omnia erant quoque meliora. Dedi tunc ægræ purgans, quod octo vicibus alvum copiosam, subflavam movit. Altero a purgante die ægra quievit, & nil assumsit. Sequentibus autem diebus iterum dedi Cicutæ extractum, & copiosum serum lactis.

Quinquagesimo sexto die ægra multo melius se habuit, brachium potuit flectere, & in omnem partem movere. Ulcus in tarso mansit firmiter clausum. Septuagesimo secundo die omnia, quæ alias tuebant, ad statum naturalem redierunt, & ulcus circa cubitum brachii dextri erat fere consolidatum. Quoniam articulationis motus fuit satis liber, nec ossa amplius tumuerunt, credidi tunc, non amplius necesse esse, ut hæ partes undequaque fomento involverentur, ulcus tantum linteis carptis infuso Cicutæ madidis Dominus *Hafner* replevit, deligavit.

Nonagesimo die coaluit ulcus ad cubitum, nec ex nata cicatrice brachii flexilitas impediabatur. Per duodecim dies adhuc præbui huic ægræ Cicutam, & copiosum serum lactis, dein dedi purgans; & quoniam vidimus hanc esse integre sanam, & ulcera esse optime sanata, dimisimus eam e nosocomio.

CASUS UNDECIMUS.

HOMO, 35. annorum, fœdissima ulcera serpentina ad tarsum utriusque pedis, & intra scapulas a binis annis habuit. Præterea corpus totum pustulis prurientibus, & acerrimo sero plenis erat obsitum. Ulcera ichorem acerrimum plorant continuo, partes vicinas arrosere, & omnia ad ossa usque & tendines consumserunt.

Variis usus remediis, & balneis, nullum fere levamen percepit; aut si ulcera videbantur sanationi

tioni proxima, mox iterum in pessimum statum mutata sunt. Æger inde debilitatus est, cœpit extenuari, & incidit in sudores nocturnos. Demum me in consilium vocavit, & quum multiplici experientia edoctus fui, Cicutam sanguinis acrimoniam corrigere, & ulcera similia sanare, præscripsi pilulas de extracto Cicutæ, & decoctum radicis bardanæ.

Spatio octo dierum pruritus per universum corpus fere omnis cessavit, & plurimæ pustulæ evanuerunt, neque ulcera adeo copiosum ichorem dederunt.

Vigesimo die æger fuit multo robustior, sudor nocturnus non amplius advertebatur, & ex margine ulceris nascebatur alba cuticula, quæ cicatricem formaret.

Dedi tunc purgans antiphlogisticum. Dein jussi, ut æger Cicutæ extractum & decoctum bardanæ iterum continuaret. Jam sumsit quotidie drachmam dimidiam extracti Cicutæ.

Trigesimo sexto die æger sat bene valuit, & ulcera erant fere clausa. Tendines nudi antea in ulceribus comparuerunt; nascente tamen cicatrice, eorum motus non fuit impeditus.

Quadragesimo octavo die ulcera erant cicatrice tenui obducta; hæc ut firmior fieret, applicui unguentum nutritum. Dedi iterum purgans antiphlogisticum. Sexagesimo die ulcera videbantur firmissime consolidata, & homo erat optime sanus. Suasi tamen, ut mediocri dosi Cicutam adhuc per tres septimanas sumeret, & biberet desuper infusum florum sambuci; dein præscripsi iterum purgans, ut hac ratione & sanguis, & primæ viæ ab omni acri & crudo essent liberæ.

Ex usu Cicutæ hicce homo longe meliorem in facie colorem obtinuit, musculi omnes, alias flac-

cidi, nunc erant firmi, fortes, & totus homo fiebat ex pinguedine quadratus.

CASUS DUODECIMUS.

FAber ferrarius fœdissimo morbo cutaneo, qui ab elephantiasi non multum abludebat, jam a decem annis laboravit. Omnium fere Medicorum, Chirurgorum, balneatorum, & argyrtarum opem imploravit, remedia maxime heroica longo tempore assumpsit, & balnea diversa mineralia, & vaporum applicuit; verum vix unquam levabatur, potuit tamen suos labores peragere.

Neque fœda hæc scabies in facie aut manibus comparuit, sed iis tantum in partibus, quæ veste tegebantur. Unde potuit cum aliis ejus sociis conversari, nunquam tamen in eodem lecto cum iis decubuit.

Quum autem tentatis fortissimis medicamentis vidit, malum nequaquam emendari, noluit amplius consilium medicum petere, & reliquit rem soli naturæ, & omnia, quæ palato arrisere, comedit, strenue bibit, neque tempestatis vicissitudines evitavit. Pejus inde non habuit. Contigit autem, ut hyeme præterlapsa frigori subito expositus in pleuritidem inciderit. Translatus est propterea ad nostrum Nosocomium.

Vena debebat iteratis vicibus secari; verum cutis erat adeo dura, & tenax, ut Chirurgus non potuerit penetrare nisi magna vi, & multa attentione. Sanguis vena missus, erat vere pleuriticus. Decoctis emollientibus, expectorantibus, mellitis, nitrosis, morbus sat gravis spatio quatuordecim dierum sputo judicabatur.

Decimo octavo die dedi purgans, & tunc homo videbatur iterum sanissimus. Malum tamen cutaneum acuto hoc morbo nequaquam mutatum est. Putavi tunc Cicutam hoc in morbo pertinacissimo esse

esse tentandam. Suasi igitur, ut adhuc maneret in Nosocomio, promissique sanationem. Exhibui illico grana decem extracti Cicutæ tempore matutino, & totidem vesperi, & simul dabatur copiosum decoctum radicis bardanæ, & glycyrrhizæ. Præterea autem bis quotidie lotum est totum corpus anatica parte aquæ, & lactis tepidi, in cuius mensuris duabus solvebatur uncia una saponis veneti.

Spacio decem dierum multæ squammæ ceciderunt, rugæ fuerunt molliores, & lenissima advertebatur transpiratio. Cutis antea aspera, rugosa, fœditissime squammosa, dura, cornea fere, & insensibilis, nunc ex adtactu paulo rudiori doluit.

Undecimo die jam cœpit dimidiam drachmam extracti Cicutæ spacio viginti quatuor horarum exhibere, decoctum bardanæ, glycyrrhizæ, & lotiones continuatæ sunt.

Decimo septimo die fere omnes squammæ jam erant separatæ, & rugæ cutis sensim applanatæ sunt. Æger autem vagos calores & anxietates conquerebatur, pulsus tamen fuit æqualis, non febrilis, vires bonæ, appetitus magnus, urina prodiit copiosa, acris, & alvus quotidie ter vel quater sponte fluxit fœtida, biliosa. Æger e levi adtactu iis in partibus, ubi squammæ hæserunt, ardorem, & dolorem percepit. Eadem dosi & iisdem medicamentis, tunc adhuc iussi, pergeret.

Vigesimo sexto die corripiebatur horripilatione, dein calore, & magna siti, sequebaturque valida febris. Oculi rubuerunt, lingua fuit sicca, urina flammea, & cutis totius corporis levi phlogosi tendebatur, nec minimum adtactum tulit citra magnum dolorem & ardorem. Abstini illico ab usu Cicutæ, & dedi copiosum rob sambuci, nitrum, & decoctum hordei crudi. Alvus inde aliquoties

mota est, neque vires ægri multum diminutæ sunt, symptomata sensim omnia remiserunt, & trigesimo quinto die cutis habuit colorem fere naturalem, rediit appetitus, & pulsus fuit æqualis, lentus. Diætâ molli tunc vires ægri restauravi, pro medicamento & potu ordinario dedi infusum florum sambuci, quod sero lactis fiebat.

Quadragesimo nono die cutis tota fuit fere naturalis; verum mansit semper magis sensibilis, quam alias esse solet. Vires tunc æger bonas habuit, optime appetiit, quiete dormivit, urina prodiit optime colorata, & alvus bene cocta.

Quum autem in cute variæ pustulæ comparuerunt, quæ pruritus excitarent, & ruptæ fuderunt serum acre, credidi, ad sanguinem magis depurandum Cicutâ adhucdum utendum esse. Feci igitur, æger mane & vesperi assumeret grana decem de extracto Cicutæ, & biberet copiosum serum lactis. Quorum usu spatium quatuordecim dierum integre sanatus fuit. Epidermis tamen mansit admodum tenuis, & rumpebatur a minimo adritu. Verum hoc incommodum sustulit balneum Badenense, quo hicce homo per tres septimanas utebatur.

Post hujus usum optime sanus, & habens cutim, & epidermidem penitus naturalem, me accessit, gratias acturus.

CASUS DECIMUSTERTIUS.

Fœmina, 42. annorum, sanissima alias, septem abhinc annis (causam ignorat) cœpit fluore albo continuo laborare, & ab eo tempore nil sanguinis menstrui amplius comparuit. Materies ex utero prodiens sub initium lenta, mucosa, subalbida fuit, in hypogastrio autem advertebatur tensio, & dolor punctorius, vagus. Præterea urina subinde tenesmo retenta, aut difficilis reddita est.

Ufu

Ufu balneorum, & variorum remediorum spatio novem mensium hic fluxus suppressus fuit. Verum mansit in hypogastrio tensio, & dolor punctorius, & sæpius observatus est urinæ tenesmus, & vagi calores frequenter caput turbarunt, supervenerunt leves leipothymix, & fere quotidie versus vesperras spinam dorsi horror perrepsit.

His symptomatibus solo decocto althææ medebatur ægra. Per integrum fere quinquennium malum fuit satis mite, ægra habuit vires, & poterat suos labores peragere. Dein autem erodentes orti sunt dolores, hypogastrium tensum ex minimo adtactu valde doluit, & demum retenta est urina, & alvus. Enematibus emollientissimis, & similibus fomentis tandem cœpit urina prodire acris, turbida, & alvus dura, nigra, globosa. Levamen inde habuit ægra, recuperavit iterum suas vires, & potuit extra lectum esse. Externo adtactu deprehendebatur in medio hypogastrio tumor durus, in quo continuus percipiebatur dolor ardens, erodens, pungens. Atque ideo hæc fœmina balneo emollientissimo quotidie per binas horas infedit, & octavo die, quo hoc balneo utebatur, prodiit ichor subfuscus, acer, fœtidus, & dolores ardoreque inde levabantur. Simili balneo adhuc per quatuordecim dies usa est, & multo melius inde se habuit; etenim hypogastrium fat rudem adtactum sine dolore tulit, & ægra potuit ambulare absque molestia. Verum fluxus ichoris acerrimi semper factus est copiosior, & erosa est uteri vagina, & vulva. Hinc remedia externa internaque applicata fuerunt. Per aliquot dies ægra subinde sibi levata videbatur, & fluxus fuit admodum mitis. Dein autem aucti sunt iterum dolores, supervenit febris, retenta est urina; hinc enematibus & fomentis urinæ viæ iterum
de-

debebant liberari, & inde ichoris fluxus copiosior fuit. Sensim ægra debilitata est, cœpit vespertino tempore horripilationes conqueri, dein calores, & noctu copiose sudavit. Tentata quæcunque, nil juverunt; immo dolores semper fiebant magis vivaces, pertinaciores, & materies magis fœtuit, & fuit acerrima.

A Medicis relicta demum ad Nosocomium venit, tota emaciata, cachectica. Tentavi omnia remedia, quæ in similibus casibus profuisse alias vidi. Præterea decoctis demulcentibus, & diæta molli conabar involvere acrimoniam. Vires videbantur paulisper augeri, & mens fieri alacrior; verum febris vespertina, & sudor nocturnus continuarunt. Neque imminuti sunt dolores, neque fluxus mitior redditus. Hinc, quum adverti, me remediis usitatis actum agere, transivi ad usum Cicutæ. Dedi autem simul decoctum saturatum radicis althææ, & leni infuso Cicutæ, quod lacte factum est, curabam sæpius per diem vulvam, & uteri vaginam elui.

Intra paucos dies magna fiebat mutatio, remiserunt dolores, febris vespertina erat mitior, somnus magis tranquillus, sudor minus copiosus, neque materies, utero effluens, adeo fœtuit. Decimo octavo die jam dedi nycthemeri spatio viginti quatuor grana de extracto Cicutæ.

Symptomata omnia fere quotidie in melius mutata sunt; dolores tamen subinde adeo vivi fuerunt, ut opio debuerint sopiri.

Trigesimo die dolores erant enormes, urentes, accessit febris, sitis, & multum imminutæ sunt vires. Removi illico extractum Cicutæ, non tamen Cicutam propterea damnavi. Venam ægræ secui, & solum decoctum emollientissimum cum nitro & melle exhibui. Externe applicabatur ca-

taplasma emolliens. Dum hæc febris accessit, siluit omnis fluxus uteri, urina reddebatur difficilior, non tamen penitus retenta est. Sanguis, e vena missus, fuit spissus, phlogisticus.

Mala hæc symptomata absque omni fere remissione in quartum diem durarunt, ægra sæpius sensit horrores. Quarto die debilis admodum fuit ægra, pulsus sæpius intermisit, observabantur frequentes caloris colorisque in facie mutationes. Demum versus vespertas, prægresso magno horrore, & sudore frigido & levi animi defectu, mucus prodiit ex utero, mistus striis sanguineis, & advertebatur magnus fœtor.

Hinc omnes gangrænam lethalem adesse clamitarunt. Verum post mediam horam prodiit multum pus, & ægra se levatam sensit, & nox fuit quieta, & bono somno dein reficiebatur. Altero mane eam inveni alacrem, & pulsum habuit naturalem, puris fluxus mediocris continuavit. Solum iterum radicis althææ decoctum tunc sine nitro exhibui, verum junxi simul pilulas ex olibano, mastiche, sarcocolla, & mucilage gummi tragacanthæ confectas. Dolores circa uteri regionem pauci fuerunt, neque ulla amplius durities tactu observata fuit.

His solis medicamentis, & diæta molli spatio duodecim dierum puris fluxus integre curatus fuit, & auctæ sunt vires. Quum tamen cessante puris fluxu per vices adhuc ichoris stillicidium animadvertebatur, & ægra subinde dolores pungentes, vagos in utero conquesta est, pilulas balsamicas seposui, & earum loco dedi extractum Cicutæ. Cujus efficacia dein intra tres septimanas ægra integre sana fuit. Etenim fuit torosa, robusta, agilis, nil conquerebatur, uteri omnis fluxus siluit,
uri-

urina prodiit sine molestia, appetitus fuit bonus, somnus tranquillus, reficiens.

CASUS DECIMUS QUARTUS.

Fœmina, 48. annorum, a quindecim circiter annis fluorem album habuit, & quamvis remedia ab optimis artis magistris præscripta, longissimo tempore assumerit, malum tamen aut mansit in eodem statu, aut in pejus mutatum fuit. Dum vidit, idem esse, sive adhiberet medicamenta, sive ea negligeret (immo ex usu medicamentorum subinde debilitata est, & pejus habuit) mutavit consilium, & morbum soli naturæ commisit.

Per undecim annos fuit sine remedio; dein vero fluxus menstruus retentus fuit, qui antehac & debito tempore, & sufficienti copia semper comparuit. Orti tunc sunt acutissimi in utero dolores, & simul advertebatur continuus ardor; materies effluens, antea benigna, lenta, mucosa, nunc tenuis fuit, & viridescens, & fœtuit.

Multorum medicorum opem tunc ægra implo-
ravit, adivit Chirugos, consuluit vetulas, ast medicamenta potius molestiæ, quam levamini fuerunt. Misera sensim in pessimum statum redacta fuit. Dolores & ardores aderant continui, & hi versus vesperas aucti sunt; præter ichorem putridissimum effluxit subinde sanguis fœtidus, dissolutus & prodierunt frustra fibrosa, corrupta, subnigra; vagina uteri & vulva sensim exulceratæ & exesæ sunt, & ægra emaciata vix se erectam potuit sustinere.

His in miseriis eam ad Nosocomium suscepimus. Rogavi Dominum *Haffner*, ut partes genitales, quantum possibile esset, digitis & oculis lustraret. Invenit tunc vulvam exesam, vaginam exulceratam, & os uteri erat sat durum, dolens, & fortiori pressione prodiit sanies.

Con-

Consului, ut bis quotidie injectiones in vaginam fierent ex leni infuso Cicutæ cum paucis melle rosarum, & sexta parte lactis. Præterea copiosum decoctum involvens, demulcens, emolliens, mistum cum tertia parte lactis recentis datum est.

Spacio sex dierum fœtor multum emendatus fuit, & ægra videbatur aliquantulum refici. Dedit tunc præter decoctum demulcens extractum Cicutæ, & injectiones in vaginam fuerunt continuatæ. Omnia symptomata sensim in melius mutata sunt, ichoris loco tandem effluxit mucus subpurulentus, dein nil amplius comparuit. Et spacio undecim septimanarum fœmina integram sanitatem recuperavit.

Ultra drachmam dimidiam extracti Cicutæ non opus fuit dare per diem, quoniam hæc dosis sufficienter omni symptomati ivit obviam. Ab injectionibus tunc cessatum est, dum incipiebat materies benigna comparere. Abluta tamen aliquoties per diem sunt pudenda, ne & illud benignum intra plicas stagnans acrimoniam contraheret.

CASUS DECIMUS QUINTUS.

Fœmina, 52. annorum, a longo tempore dolore continuo rodente in utero vexabatur. Fluore simul albo laboravit, qui sensim adeo malignus factus est, ut materies effluens non tantum partes genitales corroserit, sed & ipsa lintamina, quibus excipiebatur, brevi reddiderit friabilia. Fœtor præterea tantus fuit, ut & maritus eam fugerit, & omnes fœminæ, quibus alias familiariter utebatur, evitarint ejus consortium. Postquam plurimam bonorum suorum partem frustra in sui curationem consumpsit, meum tandem auxilium quæsit. Jussi, ut serum lactis biberet, & ablueret partes circa pudenda leni infuso Cicutæ, & lacte, addito paucis melle rosarum. Quoniam
au-

autem conquerebatur, noctes esse maxime inquietas ob enormes in utero ardores, præscripti pulverem ex drachma dimidia lapidum cancrorum & ex grano uno opii, ut quotidie, cubitum itura, similem pulverem sumeret. Somnus inde longior & tranquillior factus est, & augebatur appetitus; immo & vires majores videbantur, & mens alacrior. Cæteroquin autem nil mutatum fuit.

Exhibui tunc præter serum lactis extractum Cicutæ, & vespertinos pulveres continuavi. Spatio quatuordecim dierum dolores adeo mitigati erant, ut paregorico vespertino opus non amplius fuerit, materies utero prodiens non amplius ita fœtuit, nec adeo acris fuit. Urina autem retinebatur. Abstini tunc per aliquot dies ab extracto Cicutæ, & dedi misturam sequentem.

& Lap. canc. unc. j.

Vin. austriac. montan. lib. j.

m. s. sumat ægra quater per diem cochleare unum.

Hæc mistura egregios effectus præstitit: etenim urina prodiit liberrime, & ex utero propellebatur multa materies acris, ichorosa cum magno ægræ levamine; interim tamen dolores iterum aucti sunt.

Hinc dein ad usum Cicutæ denuo erat transfundendum. Dedi quotidie grana viginti extracti Cicutæ & copiosum decoctum radicis althææ, vel serum lactis. Dolores hinc mitigabantur & vires auctæ sunt, atque prodiit materies mucosa, raro fœtida.

Nihilominus post tres circiter septimanas circa urinæ vias iterum tenesmi o servabantur. Unde extracti Cicutæ loco iterum dedi misturam priorem ex vino & cancrorum lapidibus. Et hæc magnum denuo levamen adtulit.

Hac ratione cogebam sæpius Cicutæ usum inter-

rum-

rumpere, & fere omni decimo quarto die dedi mi-
sturam, qua absumpta, extractum Cicutæ iterum
continuavi. Effectum est inde, ut miserrima hæc
ægra spatio sex mensium integre fuerit sanata.
Et jam a novem mensibus optimam sanitatem
habet.

Hoc tempore bacchanali ventriculum solito plus
oneravit, unde me accessit rogatura: darem ei
medicamentum. Verum consului, a cibis per unum
alterumve diem abstineret. Aderat tunc *Dom-
inus Collin*, & ostendi ei hanc fœminam ex peri-
culosissimo morbo optime curatam. Fœmina ipsa
mali historiam me melius explicuit, nec sufficien-
ter potuit laudare pilulas, quæ sibi salutem adtu-
lerunt. Narravit: quod ab omnibus ob fœtorem,
ex utero prodeuntem, contempta fuerit, quod pro-
prius maritus, propriæ proles eam, quasi peste af-
fectam, fugerint. Quod tabe fere consumpta, nil
nisi ossa & pellem gesserit; quod abhorruerit a
cibis, & sudore nocturno fere diffluxerit. Nunc
autem dedit videnda torosa brachia & suras opti-
me repletas & firmas, dixitque, quod jam mari-
to plurimum complaceret.

CASUS DECIMUS SEXTUS.

VIrgo octodecim annorum, mammam utram-
que lapidis instar duram a triennio fere ha-
buit. Pallida præterea fuit, flaccida, tota cache-
ctica, neque unquam ei menses adhuc fluxere,
cordis palpitationem conquerebatur, & a paulo
fortiori ingressu semper anhelavit, & fere suffo-
cata est. Mamma utraque striis lividis erat va-
riegata, advertebaturque perfrequenter dolor acu-
te punctorius, vagus. Glandulæ subaxillares &
inguinales quoque erant tumidæ, induratæ.

Dedi illico ter quotidie tres pilulas, granorum
duorum de extracto Cicutæ, & qualibet vice feci

desuper haurii infusi melissæ & florum sambuci vascula duo. Externe nil applicui. Quinto die nil adhuc erat mutatum. Exhibui igitur ter quotidie pilulas quatuor, & idem infusum continuavi.

Octavo die striæ lividæ in utraque mamma disparuerunt, dolores autem vagi, pungentes erant longe frequentiores, vires auctæ sunt. Decimo die jam dabantur quindecim pilulæ per diem. Duodecimo die prodiit ex utero materies copiosa, alba, glutinosa, & omnes durities tunc molliores videbantur, & respiratio fuit levior, nec cordis palpitationis adeo frequens. Eadem pilularum dosi in vigesimum diem continuavi, & erant tunc omnia meliora; tumores multo minores, mamma utraque mobilis & pro parte pendula. Color faciei, antea ex flavo viridis, nunc in subroseum mutabatur; functiones omnes incipiebant restaurari. Quotidie ex utero copiosus mucus prodiit, qui subinde acer fuit, & in vagina ardorem excitavit, subinde autem adeo blande exstillavit, ut ægra nil adverterit. Datae jam sunt octodecim pilulæ per diem.

Trigesimo die mammæ ambæ jam erant fere naturales, & glandulæ subaxillares multo minores, nullum dolorem ægra conquerebatur, mens fuit longe hilarior. Fluxus autem uterinus nec amplius copiosus, nec frequens fuit. Pilularum dosis non amplius aucta est, & continuabatur infusum florum sambuci & herbæ melissæ.

Quinquagesimo die nil in mammis repertum est, sub axillis erant adhuc quædam tubercula, pisis æqualia, fluxus mucis ex utero penitus desiit; viguit appetitus. Per tres adhuc septimanas dedi mediocrem Cicutæ dosin, & infusum ruthæ. Comparuit dein citra omnem dolorem fluxus menstruus, prodiitque sanguis sanissimus per quinque dies, nec ad-

advertēbatur cordis palpitatio, nec a fortiori ingressu respiratio inhibita fuit. Unde optima videbatur adesse sanitas, atque ideo nil amplius medicamenti datum fuit.

CASUS DECIMUS SEPTIMUS.

Homo, 30. ann. biennio abhinc febre validissima intermittente, quotidiana afficiebatur. Chirurgus hanc illico suppressit cortice peruviano. Gravis inde fiebat respiratio, delebatur appetitus; hypochondrium sinistrum tensum erat, nec citra dolorem ad tactum tulit; lateri dextro æger non potuit incumbere. Demum ortus est tumor durus, qui fere totum abdominis cavum sinistrum occupavit.

Præterea per totum corpus sensim comparuerunt furunculi fœdissimi, subcærulei, qui profunde intra cutim & panniculum adiposum penetrabant, quidam, ex affricu rupti, sanguinem putridum, nigrum fundebant, & brevi caro fungosa ibi loci propululavit. His omnibus miseriis adhuc supervenit febris tertiana. Medici, qui hujus ægri curam gerebant, ex hac tertiana salutem sperarunt. Hinc remediis salinis solventibus & amaricantibus febris conatum facilitare intendebant. Verum hæc omnia nil juverunt, febris adeo vehemens fuit, ut æger vires plurimas amiserit, immo sensim extrema intumuerunt, & merito timebatur hydrops. Delatus tandem est ad nostrum Nosocomium.

Remediis leniter diureticis, sapone veneto, rheo, conservis antiscorbuticis &c. tumorem quidem extremorum dissipavi, rediitque appetitus; verum febris violentia semper augebatur, & paroxysmi adeo sunt protracti, ut fere quilibet per viginti quinque horas duraverit. Sub paroxysmo ægrum semper tussis prehendit, quæ adeo valida

fuit, ut tandem sanguis rutilus proruperit. Cessante tamen paroxysmo nec aderat tussis, nec respiratio fuit difficilis. Tussis sub paroxysmo nullis remediis potuit mitigari, ardor inde summus in pectore ortus est. Accessit demum summa macies, & vires omnes conciderunt, sudor nocturnus consumptionem minitabatur. Quare febris necessario debebat diminui.

Junxi igitur conservis antiscorbuticis corticem peruvianum selectissimum, cujus usu spatio quinque dierum, febris admodum mitis facta est; sudor nocturnus fere desit, nec vires adeo debiles videbantur, & ægrum subinde tranquillus somnus occupavit, refecit; tussis fuit longe minus molesta, & potuit opiatis & mucilaginosi compefci. Similibus itaque remediis per aliquot septimanas continuavi, & subinde ea admiscui, quæ ad tumorem dissipandum & ad furunculos curandos conferrent. Verum tumor in abdomine sinistro & furunculi per totum corpus semper manserunt in eodem statu, nec febris sopita fuit. Quinimmo pedes livido tumore inflabantur, & copiosiores majoresque furunculi ibi comparuerunt.

Decocta plurima, quæ alias ad massam sanguineam corrigendam optima fuerunt, hic nil mutarunt. His denique junxi leviora antivenerea, mercurialia. Et cum hæc æger facile tulerit, nec inde quidquam in melius & pejus fuisset perversum, dedi sensim acriora, & sub finem exhibui præter copiosissima decocta mercurium sublimatum corrosivum, solutum in spiritu frumenti. Tulit & hunc æger citra ullum incommodum. Verum largus ejus usus per integrum mensem nil profuit. Tentatis jam diversissimis remediis præter Cicutam fere nil supererat, quod in hoc morbo fuisset indicatum.

Dedi igitur statim in principio mane decem grana & totidem vesperi, præter copiosum decoctum hordei crudi. Tertio die, quo æger Cicutâ utebatur, febris paroxysmum vix percepit. Cætera vero in eodem statu permanserunt. Septimo die æger habuit vires longe majores, febris penitus siluit; augebatur appetitus, flaccidus circa articulos & in facie tumor totus disparuit. Dedi jam drachmam dimidiam quotidie extracti Cicutæ.

Duodecimo die cœpit prodire urina crassa, ex nigro rubra, fœtida, & quidam ex furunculis exsiccabantur, quidam vero rupti fuderunt lividum liquorem. Tumor in cavo abdominis sinistro videbatur tactu mollior, mobilior, æger tamen lateri dextro nondum potuit incumbere. Noctes fuerunt admodum quietæ. Dedi tunc purgans antiphlogisticum.

Decimo quinto die dabantur jam mane & vesperi grana viginti extracti Cicutæ. Vigesimo die pedes, antea lividi & tumidi, obtinuerunt colorem & molem naturalem, plurimi furunculi exsiccabantur. Hinc inde tamen iterum novi, verum admodum parvi & læte rubentes proruperunt. Urina continuavit esse crassa, ex nigro rubicunda. Toti abdomini sinistro imposui tunc emplastrum de Cicutâ. Vigesimo quinto die æger assumpsit haustum antiphlogisticum purgantem. Et data tunc quotidie est drachma integra extracti Cicutæ.

Trigesimo primo die jam plurimi furunculi exsiccati ex cute separabantur; verum omni in loco remansit magna sensibilitas, & ex minimo affricu cutis rupta est, & fudit acre serum. Urina tunc prodiit minus crassa, subfusca. Trigesimo quinto die dedi purgans antiphlogisticum.

Quadragesimo die quinque tantum furunculi ad-

modum exigui, & fere aridi supererant. Tumor in abdomine fuit minor, mollior.

Quinquagesimo tertio die furunculi omnes disparuerunt, & nisi tumor in abdomine fuisset, homo hicce optime sanus potuisset dimitti. Datum tunc iterum est purgans antiphlogisticum. Et quum dein vires integras habuit, feci, ut ad suum consuetum laborem (erat enim faber lignarius) rediret. Jussi præterea, ut quotidie pilulas triginta, granorum duorum, sumeret, biberetque decoctum copiosum radicis bardanæ, & continuo applicaret emplastrum de Cicutâ.

Post sex septimanas jam citra molestiam potuit in latere dextro dormire; tumor jam admodum parvus fuit. Decima septimana tumor fere totus disparuit. Finito tertio mense homo integre sanus fuit. Dedi tunc iterum haustum purgantem, & dein non amplius putavi necesse esse, ut quidquam assumeret.

CASUS DECIMUS OCTAVUS.

JUvenis 17. annor. ex Hungaria huc adveniens febre violentissima laborat; gerit præterea in hypochondrio sinistro ingentem tumorem, durum, immobilem, & est simul ictericus, & toto corpore tumet. Per tres integras septimanas varia adhibui remedia, verum nullum ægro levamen adtuli.

Confugi igitur ad extractum Cicutæ & præbui mane & vesperi grana octo, & saturatum infusum foliorum trifolii fibrini. Post octiduum febris jam longe mitior fuit, vires augebantur; tumor per univèrsum corpus erat mollis, minor, rugosus, urina alias crassa fusca, nunc fuit citrina, hypochondrium dextrum, quod ex minimo adtactu doluit, jam potuit premi fortiter, appetitus increvit. Dedi tunc lene purgans ex rheo & sale polychresto. Altero a purgante die exhibui mane grana

na decem extracti Cicutæ, & totidem vesperi, & infusum trifolii fibrini continuatum est.

Decimo octavo die æger vix amplius febris accessum sensit, totum corpus & præsertim extrema jam plurimum detumuerunt, icterus fuit levis; appetitus bonus, urina fere naturalis; tumor in hypochondrio sinistro mollior. Dedi tunc drachmam dimidiam quotidie de extracto Cicutæ, & ad hypochondrium sinistram applicui emplastrum de Cicuta.

Trigesimo die juvenis fuit robustus, febris penitus siluit; levissima adhuc icteri vestigia supererant; dolor ex articulis, & omnis tumor evanuit. Dedi iterum purgans ex rheo & sale polychresto. Dein, eodem infuso & eadem extracti Cicutæ dosi adhuc continuaret, jussi.

Quadragesimo primo die nullum amplius icteri vestigium erat videndum, vires bonæ fuerunt. Verum in tumore hypochondrii sinistri magna in melius mutatio observata non fuit. Jussi igitur, ut de extracto Cicutæ sumeret, quotidie grana quadraginta, & mane ac vesperi probe fricaret hypochondrium sinistram anatica parte unguenti de althæa & florum calendulæ, addita pauca camphora, & ut in libero aere corpus bene exerceret. Hac ratione spatio duorum & dimidii mensium tumor in hypochondrio penitus disparuit, & juvenis perfecte sanus castra adivit. Omni decimo quarto die dedi lene purgans tempore curationis.

CASUS DECIMUS NONUS.

Homo, 34. annor. glandulas colli scirrhosas, & adeo magnas ab aliquot annis habuit, ut harum glandularum moles utraque ex parte colli caput humanum superarit. Monstruosum erat videre hunc hominem, quia tria difformia capita gessit. Omnes hæ glandulæ, in unam massam con-

cretæ, firmissime cohærebant. Sub axillis erant quoque ingentes tumores, qui brachiorum motum valde dolentem & fere impossibilem reddiderunt. Ex anteriore thoracis parte massa scirrhusa sese a collo usque ad costarum limbos extendit. Ichorosa hinc inde ulcera hos scirrhos arrosferunt. Aliis in plagis fœdissima fungosa carcinomata nata sunt. Præterea innumeri sinus & fistulæ detegebantur.

Tussis immanis ægrum vexavit, sudor nocturnus & vires & carnes consumpsit, respiratio fuit anhelosa, appetitus deletus, pedes, brachia, facies, & totus reliquus corporis habitus tumore œdematoso turguit. Veræ consumptionis manifesta signa aderant.

Varii Medici penetrantissimis tam vegetabilibus, quam mineralibus remediis hoc malum debellare conati fuerunt; verum eorum opera incassum fuit: immo æger inde pejus habuit. Feci igitur hominem totum fere consumptum, anhelantem, tumidumque transferri ad meum Nosocomium.

Dominus *Haffner*, quamvis multos periculossime decumbentes sola *Cicuta* sæpius sanari viderit, hoc tamen in casu spem omnem deposuit. Ego ipse, ut verum fatear, hominem pro perduto habui; nam febris depascens, sudor nocturnus, tussis continua & defatigans, vires penitus prostratæ, tumor totius corporis, humorum cachexia, respiratio anxiosa, certam fere mortem præsagebant. Interim tamen rogavi Dominum *Haffner*, ut externe fomentum de *Cicuta* applicaret, ut sinus & fistulas leni *Cicutæ* infuso, addito pauco rosarum melle, sæpius per diem elueret. Ego interim præscripsi medicamenta expectorantia, & quæ vires simul augerent. Solo fomento ulcera longe puriora facta sunt, & tumores emolliebantur. Spatio duodecim dierum æger habuit vires
pau-

paulo majores, liberius respiravit, & noctes fuerunt magis quietæ. Hinc Cicutam interne quoque exhibui. Pro potu ordinario dedi decoctum hordei, cui quarta pars lactis admiscebatur.

Ufu Cicutæ sputa liberrime prodierunt, & spatium quatuordecim circiter dierum totus corporis habitus detumuit; urina copiose fluxit; minuebatur febris vespertina, & sudor nocturnus; colli indurationes, ulcera, fistulæ, & sinus longe in meliori statu inveniebantur, & æger jam potuit extra lectum esse. Magnus & celer hujus remediû in hoc desperato subjecto effectus nobis adtulit gaudium, & addidit animum, ut in applicatione tam internorum, quam externorum remediorum alacriter pergeremus.

Antequam mensis spatium, quo æger Cicutam assumpsit, præterlapsum fuisset, color faciei jam fuit naturalis; viguit appetitus, siluit febris vespertina, neque ullus sudor amplius observatus est; vires fuerunt satis bonæ, colli tumores longe minores, molliores, in ulceribus optimum erat pus.

Doctissimus Dominus *Collin* simul mecum hujus ægri curam gessit; Dominus *Haffner* suis fomentis & injectionibus sedulo per diem continuavit; noctu autem applicuit emplastrum de Cicutâ.

Sesqui mensis spatium tumores colli jam fere dimidio minores fuerunt; æger potuit collum citra magnam molestiam in omnem partem flectere. Respiratio fuit libera, nec audiebatur tussis; æger & pinguis & robustus factus est. Jam tunc dedimus quotidie drachmam integram extracti Cicutæ. Sub initium tertii mensis æger quotidie drachmam unam cum dimidia de extracto Cicutæ assumpsit. Hac dosi per tres menses continuavimus, & hoc tempore omnes tumores sunt dissipati, & ulcera cicatrice obducta; & sinus ac fistulæ coalue-

luerunt, rediitque collum totum ad statum naturalem; homo fuit alacer, pinguis, fortis, nec ullum ab hac dosi unquam incommodum vidimus.

Igitur ope Cicutæ id effectum est, quod nemo antea speravit.

CASUS VIGESIMUS.

Virgo, 25. annorum, mammam dextram a decem annis habuit duram. Hicce tumor sese sensim infra axillam extendit; accessit demum color lividus, intumuerunt venæ, pars affecta noctu diuque dolore excruciabatur, brachium tumuit, & fuit immobile.

Ego vocatus ad hanc ægram, statim exhibui extractum Cicutæ, externe autem nil applicui. Spatio quinque dierum color lividus in læte rubrum mutatus fuit, & dolores erant multo mitiores.

Decimo tertio die mammæ color fuit fere naturalis, venæ adhuc erant turgidæ; durities autem multo mollior, mobilior; brachium quoque minus tumuit, & poterat aliquantulum moveri. Decimo sexto die menses proruperunt; tunc autem ægra observavit sanguinem longe puriorem fluxisse, neque tantas ut antea molestias præcessisse. Etenim dum menses imminebant, semper vomitu molestissimo, dolore atrocissimo colico, & ingratiſſima ad os sacrum & ad inguina tensione vexabatur; immo pectoris anxietas, cordis palpitationes, vertigines & dolentes urinæ tenesmi ægram alias semper plurimum debilitarunt; hac autem vice nil tale contigit. Fluente sanguine menstruo, venæ mammæ affectæ detumuerunt, mamma multo minor, mollior, mobiliorque fiebat, & divisa est in plures moleculas. Brachium sat libere moveri potuit, & totus in brachio tumor evanuit.

Vigesimo quarto die fluxus mensium cessavit, ægra bene habuit, nil doloris advertit, vires erant bonæ, & molculæ in mamma affecta in crassiores fibras divisæ sunt. Dedi tunc lene purgans. Trigesimo sexto die parvæ tantum molculæ, & quædam fibrosæ indurationes in mamma supererant; ægra optime habuit; color faciei antea luridus & cachecticus, nunc roseus fiebat, & totus corporis habitus longe robustior, firmior, & ad labores aptior.

Quadragesimo tertio die prodierunt menses citra omnem molestiam. Quinquagesimo die nil ferre insoliti amplius in mamma deprehensum est, brachium potuit liberrime moveri, nullus amplius dolor observabatur. Dedi tunc lene purgans.

Octuagesimo die fœmina erat sanissima, & inveniebatur mamma penitus naturalis. Dedi tunc iterum purgans, & postea putavi non amplius necesse esse, ut Cicutæ adhuc daretur.

Mediocris extracti Cicutæ dosis in curanda hac fœmina suffecit. Primis quatuor septimanis tantum dedi tres pilulas mane, & tres vesperi; reliquo autem tempore ascendi ad quatuor, tandem ad quinque pro dosi. Pilula quælibet habuit grana duo. Externe nil applicatum fuit. Nec datum est quoddam decoctum, quod solutionem potuisset faciliorem reddere; verum qualibet vice jusculum carnis bubulæ, sumptis pilulis, bibebatur.

Hemicranix dolentissimæ hæc ægra erat alias per frequenter subjecta; ab eo autem tempore, quo Cicutam sumpsit, nil advertit. Levis igitur Cicutæ dosis plurima mala integerrime abstulit, fugavit.

CASUS VIGESIMUS PRIMUS.

Vetula, septuaginta trium annorum, debilissima, emaciata, ulcus fœdissimum cancrosum habuit circa parotidem sinistram. Hoc ulcus egit fistulas & sinus, qui intra musculos colli, & intra integumenta capitis profunde penetrarunt.

Dominus *Haffner* externe applicuit fomentum de *Cicuta*, & sinus ac fistulas ejusdem herbæ infuso sæpius per diem eluit. Interno usa dedi *Cicutam* & multum lac.

Spatio viginti dierum omne cancrosum, fungosum, corruptumve ex ulcere separatum est; multi sinus jam coaluerunt; ægra majores vires habuit. Sed tunc a lacte abhorruit; concessi igitur paucum vinum, carnem vitulinam, multum cremorem ex hordeo mundo, vel oryzam molliter coctam.

Omnia quotidie in melius mutata sunt, & sexta septimana, qua ægra utebatur *Cicuta*, omnes fistulæ sinusque inveniebantur clausi, & ulcus erat firma cicatrice obductum. Externe tum nil amplius adpositum est, interne tamen adhuc mane & vesperi per quatuordecim dies dedi pilulas duas. Vetulam tunc sanam & hilarem ex nosocomio dimisimus.

CASUS VIGESIMUS SECUNDUS.

Fœmina, 44. annorum, sana alias jam trigesimo secundo suæ ætatis anno cœpit mensibus carere. Præter tensionem in inguine sinistro nil incommodi sensit. Balneis diversisque remediis usa est incassum. Et post binos annos advertit in hypogastrio sinistro duritiem, quæ ad tactu nequaquam dolebat, verum poterat hinc inde volvi. Hæc intra breve spatium ita increvit, ut duos pugnos viriles magnitudine adæquaverit. Et dum
ægra

ægra lateri dextro incumbibat, excitavit dolorem, tensionem & anxietates. Balneis iterum emollientissimis usa est, & assumpsit medicamenta ab optimis in arte Medicis præscripta, externe applicatum est emplastrum & unguentum. Subinde mollior videbatur tumor & minor, paulo post autem iterum lapidis instar durus erat, & tendebatur totum ventris sinistri latus.

Dum ægra vidit nullum medicamentum prodesse, rem sibi reliquit. Ventrem autem semper fasciis ligavit, ne tumor volubilis eam in ambulando decumbendoque impediret. Mense Februario 1761. in peripneumoniam incidit, unde ad nostrum nosocomium translata fuit. Remediis anti-phlogisticis, emollientibus & expectorantibus intra vigintiquinque dies peripneumonia sputis optime soluta fuit, & ægra convaluit. Post hunc morbum cœpit in hypogastrio, ubi hicce tumor latuit, dolor oriri, qui per vices sat violentus fuit, subinde autem fere evanuit.

Narravit hæc fœmina totam historiam paulo superius descriptam. Dominus *Haffner* & ego tumorem hunc examinavimus, & concludebamus esse scirrhum ovarii sinistri. Quum autem tot jam remediis, longo tempore, & usu non interrupto assumptis, nil mutatum fuit, illico dedimus Cicutam & decoctum saturatum radicis althææ, externe autem nil apposuimus.

Primis diebus statim dolor in parte affecta cessavit, caput autem fiebat grave, idque quasi torculari compressum ægræ videbatur. Dedi tunc lenè purgans, unde caput multum levabatur. Dein iterum in usu Cicutæ continuatum est. Fœmina sensim optime habuit; auctus est appetitus; increverunt vires; somnus fuit maxime tranquillus.

Decimo quinto die, quo Cicutam dedimus, jam

tumor nobis mollior videbatur, & ex utero prodit mucus albus, lentus, viscidus, inodorus. Spatio unius mensis tumor jam dimidio minor fuit & mollis, continuavit autem ex utero prodire mucus. Observabatur tunc, quod mucus prodiens magnum subinde circa uterum & pudenda ardorem excitaverit.

Mense secundo fere elapso nil amplius tactu poterat distingui, fœmina nil conquerebatur, & potuit in omne latus decumbere. Muci fluxus ex utero fuit minus copiosus, & materies longe tenuior. Intra paucos dein dies penitus cessavit, & fœmina videbatur sanissima. Nihilominus feci, adhuc continuaret per quatuordecim dies Cicutam, ne aliquid remaneret, quod fors recidivæ ansam præberet.

CASUS VIGESIMUS TERTIUS.

INfans, trium annorum, pessima rachitide laborat, facie & toto corpore tumet, & est debilis. Tentatis multis remediis, quæ alias in hoc morbo salutaria sunt, nil profui, unde infanti Cicutam dedi.

Incipiebam a grano uno mane, & uno vesperi. Quarto die jam quatuor grana per diem exhibui, infans cœpit melius appetere. Octavo die dedi sex grana per diem, & infans videbatur robustior, pedibus sese sustinuit. Dosin tunc non amplius auxi, quoniam omnia quotidie meliora facta sunt, & infans alias morosus, piger, meticulosus, spatio unius mensis erat agilis, jucundus, & optime comedit, & tumor articulorum ad minimum duor. tert. minor fuit. Color faciei cachecticus in naturalem & rubicantem transivit.

Tertio mense fere finito, infans optime sanus fuit, solus ambulavit, bene dormivit, fiebat pinguis, & post curationem omnia vestimenta erant

ei nimis angusta & brevia. Hinc usu Cicutæ infans multum increvit, nec unquam malum symptoma observatum est.

CASUS VIGESIMUS QUARTUS.

PUella, quatuor annorum, rachitica, a tribus mensibus utitur Cicutâ, & jam fere curata est.

CASUS VIGESIMUS QUINTUS.

VIRGO, octodecim annorum, jam a quatriennio post meridiem semper vomuit omnia fere ingesta, unde fiebat cachectica, & fere contabuit. Remedia ab aliis Medicis, & a me data, levamen quidem subinde attulerunt; verum post paucos dies idem malum revertebatur. Ægra dolorem & pondus in epigastrio conquerebatur, tactu percipiebatur quædam tensio, nulla autem durities.

Tentavi tamen Cicutam, & spatio quatuordecim dierum vomitus fuit minus frequens, auctæ sunt vires. Tertia septimana jam vomitus penitus cessavit; verum oriebantur post meridiem anxietates, & noctes fiebant inquietæ. Dedi tunc haustum purgantem. Ægra magnum inde levamen habuit. Postea iterum continuavi Cicutam, & sub finem mensis secundi aderat optima sanitas, aderant vires optimæ. Menses, qui alias pauci erant, inceperuntque semper cum multo dolore ad os sacrum & in ventre, nunc copiose & liberrime fluxerunt.

CASUS VIGESIMUS SEXTUS.

FŒMINA, 23. annorum, ingentem tumorem lymphaticum circa totum genu dextrum habuit. Nec fomenta usitata, nec emplastra, nec unguenta, nec remedia interna profuerunt. Solo autem usu Cicutæ, interno externoque, intra sex septimanas totus tumor dispulsus est.

Bis

Bis hoc tempore datum est purgans. Cicutæ in hac fœmina copiosissimam urinam promovit.

CASUS VIGESIMUS SEPTIMUS.

Operarius, qui ab anni fere spatio cataractam in oculo sinistro habuit, solo usu Cicutæ & decocto radicis bardanæ spatio trium & dimidii mensium curatus est. Omni decimo quarto die datum fuit purgans. Per sex septimanas quotidie drachmam unam & dimidiam extracti Cicutæ assumpsit; ultimo autem mense drachmas duas.

Usu Cicutæ hicce homo non tantum visum recuperavit integerrimum; verum & longe robustior factus est, & liberabatur simul a suis doloribus rheumaticis, quibus per totum corpus jam ab octo annis ad omnem temporis mutationem excruciabatur.

CASUS VIGESIMUS OCTAVUS.

Virgo, 25. annorum, post morbum acutum subito privatur visu, & afficitur vera amaurosi. Vidi sæpissime mercurium sublimatum in spiritu frumenti solutum præter decocta resolventia simili in casu profuisse. Hunc igitur huic ægræ præbui, ejusque usum satis largum per duos fere menses continuavi; verum fructum inde nullum adverti.

Quoniam vero observavi sæpius, Cicutam ibi penetrare, ubi sublimatus non potest, hanc vocavi in usum. Statim a scrupulo, seu viginti granis per diem incepti. Post tres septimanas frequentes vertigines & scintillationes ægra conquerebatur, & sibi videbatur quandoque lucem & colores distinguere. Verum lucida talia intervalla mox iterum evanuerunt, & caput inde factum est vertiginosum. Dedi tunc purgans.

Versus finem secundi mensis ægra jam obscure potuit quædam videre, neque a scintillatione, neque

que a vertigine adeo frequenter afficiebatur. Sub initium tertii mensis jam duas drachmas quotidie de extracto Cicutæ absumpsit, & visus fiebat multo melior. Hac dosi in quintum mensem ægra continuavit, & tunc potuit omnia videre, distinguere.

Quamvis larga dosi & longo tempore sumpsit Cicutam, nil unquam inde mali conquesta est, immo augebatur appetitus; increverunt vires, & omnes actiones, alias languidæ, restaurabantur. Menses debito tempore, & debita copia semper habuit.

CASUS VIGESIMUS NONUS.

VIR, quinquagenarius, a trigesimo septimo ætatis suæ anno podagra laboravit, tophi inde non tantum circa pedum articulationes, verum & in manibus & circa genua orti sunt, & materies calcarea partes vicinas arrosit, pedum manuumque motus erat admodum difficilis, & genua penitus rigida, ad omnes aeris tempestatifque mutationes dirissimi dolores has partes occuparunt, & cogebatur tunc per plures dies æger lecto inhærere. Nec balnea, nec remedia interna externave, quibus æger hucusque utebatur, profuere.

Dedi Cicutam & serum lactis, externe nil applicui. Spatio quinque septimanarum & omnes tophi soluti sunt, & rediit membris mobilitas, nec aeris mutatio magnos dolores amplius produxit. Feci tamen æger adhuc mediocri dosi Cicutam per aliquot septimanas continuaret, & copiosum hauriret serum lactis.

Dissipatis autem tophis & materia podagrica, conquerebatur per plures dies ingratham, & ad minimum motum valde dolentem sensibilitatem circa articulos & loca, quæ a materie cretacea & tophis alias obsidebantur. Jussi igitur, quoniam

tempus vernale erat, ut balnea Rodaunensia adiret. Rediit inde pinguis, totus quadratus, robustus, sanus, & omnem aeris injuriam citra dolorem tulit.

CASUS TRIGESIMUS.

Fœmina, sexagenaria, a viginti aliquot annis pessima podagra afficiebatur, quæ sensim per totum corpus dispersa fuit, & occupavit omnes articulos excitavitque tophos & cretaceos tumores. Nunquam hæc ægra per integras quatuor septimanas a dolore libera fuit, isque fuit semper tantus, ut ægra nec pedem nec manum potuerit movere, nec cibos ori adferre, sæpius præ nimia doloris acerbitate sibi mortem optavit.

Dedi Cicutam & infusum florum sambuci, & quarta septimana, qua his utebatur, non tantum potuit ambulare in cubili, sed exivit extra domum, & alios invisit. Brevi dein omnes tophi & tumores dissipati sunt integre; manus antea ob tumores cretaceos difformes, jam erant iterum tennerrimæ, molles, naturales, pulchræ. Vires auctæ sunt, & omnes actiones restauratæ.

Nonus mensis jam fere finitus est, quo hæc fœmina ab omni dolore immunis & sana vivit.

CASUS TRIGESIMUS PRIMUS.

Vir, quadragenarius, ab octo annis semper tempore verno & autumnali circa pedum articulos advertit tumorem durum, & adeo dolentem, ut orta esset febris, & æger debuerit lecto decumbere. Lecti tamen tepore & remediis diluentibus spatium quatuordecim dierum vel quandoque trium septimanarum morbus totus iterum dissipatus est, & vir sanus potuit dein labores suos perficere.

Tempore verno 1760. quo dolores circa pedum articulos iterum debuissent oriri, advertebatur le-

vis tantum & obtusa tensio, æger sibi suum morbum imminere credidit. Verum hæc tensio altero die disparuit subito, & tunc dolor acute punctorius pleuram sinistram occupavit, finxitque morbum vere inflammatorium. Iteratæ venæ sectiones & remedia in hisce morbis usitata febris quidem impetum diminuerunt, verum dolor mansit æque vivus. Sanguis e vena missus semper gessit crustam crassam, mucosam, tenacem, variegatam. Epispastica, vesicantia, aliaque pedibus applicata, ut dolorem a thorace versus loca consueta revellerent, nil juverunt. Febris tandem penitus desit, licet dolor manserit continuus & vehemens.

Quoniam autem consideratis omnibus symptomatibus constabat morbum hunc adeo pertinacem a materie, quæ alias pedes invasit, productum fuisse, & quoniam multiplici experientia didici in similibus morbis ad dissolvendam materiem serosam, acrem, spissam, tenacem, Cicutam multum valere, eam tunc adhibui præter decoctum saturatum radicis althææ. Externe nec ad pedes, nec ad locum dolentem quidquam applicui.

Tertio die minuebatur dolor punctorius, & articuli pedum sudarunt, & afficiebantur obtuso dolore. Quinto die cœpit æger sputa reddere, & dolor fuit longe mitior, circa pedum articulos autem nec dolor nec tumor advertebatur. Duodecimo die æger jam lectum deseruit, & vix amplius sensit dolorem, sputa glutinosa continuarunt copiose prodire.

Decimo tertio die nox fuit anxia, æger fuit debilis, & occupavit ingens dolor dilacerans totum ejus corpus, & omnia membra; tandem sequebatur sudor tenax, fœtidus, largus, & postero mane æger optime habuit, fuit agilis, appetiit, & vires erant bonæ. Infuso florum sambuci,

quod sero lactis parabatur, & parva Cicutæ dosi, ut per tres adhuc septimanas hicce vir uteretur, suasi; rediit dein ad me sanissimus, robustus, vegetus, & egit gratias.

CASUS TRIGESIMUS SECUNDUS.

Fœmina, 23. annorum, a quatriennio in utraque mamma durum & pugno viri majorem tumorem gessit, nec unquam his in partibus sensit dolorem. Ante decem menses nupsit & gravis facta est. Quarto graviditatis mense intumuerunt ambæ mammæ, dolor in iis magnus oriebatur, & color naturalis in profunde rubrum abiit. Omnes, qui has mammæ viderunt, optimæ fœminæ cancrum pessimum præfagiebant.

Tandem me accessit, horruï ab initio & nolui dare Cicutam, quoniam eam in gravidis nondum tentavi. Verum tamen, quum & innumeris experimentis novi, nullas inde in corpore turbas excitari, & infantes Cicutam impune ferre, in cepi a leni dosi. Brevi magnus sequebatur effectus, prodiit urina crassa, albicans, mucosa flocculenta.

Quarto die jam mammæ color fuit naturalis, tumor minor, mollior. Auxi dein Cicutæ dosin & spatio unius mensis jam drachmam dimidiam quotidie dedi, nec dein opus fuit, ut plus darem, nam quotidie magna in melius mutatio observabatur, & octavo graviditatis mense mammæ ambæ fuerunt penitus naturales.

Sub usu Cicutæ hæc fœmina longe sanior fuit quam antea, liberata est a frequenti vomitu & a continua cephalalgia, quibus ante usum Cicutæ multum vexabatur. Nullam in hac gravis fœmina turbationem observavi. Alvus prodiit quotidie naturalis, urina fluxit longe copiosior, flocculenta, mucosa, tunc autem minus copiosa prodiit

diit, & habuit colorem penitus naturalem, dum mammaram tumores erant dispulsi, licet adhuc per aliquot dies Cicutæ sat fortis dosis fuisset data.

CASUS TRIGESIMUS TERTIUS.

Virgo, 24 annorum, toto corpore, præsertim vero circa articulos, seroso, subflavo tumore erat inflata. Integro quinquennio ea omnia adhibuit, quæ artis medicæ magistri consulerunt; nil tamen inde levaminis percepit, immo vires diminutæ sunt, oriebatur sicca tussicula, & membra omnia fiebant immobilia. Ego quoque diversa remedia incassum in hac ægra tentavi.

Demum eam usu Cicutæ & sero lactis intra mensis spatium sanavi. Statim in principio Cicutæ excitavit magnum appetitum, dein promovit urinam admodum copiosam, subviridem, cum sedimento crasso, tenaci, glutinoso. Tumor per totum habitum corporis jam duodecimo die abfuit; ille vero circa articulos fuit paulo pertinacior.

Hæc ægra purgante opus non habuit; etenim a Cicutæ bis quotidie solvebatur alvus.

CASUS TRIGESIMUS QUARTUS.

VIR, quadraginta septem annorum, a sesqui anno tumorem durum, scirrhosum, pugno virili majorem in scroto gessit. Testiculi ambo erant immunes, sani.

Tumor hicce a gonorrhæa, subito per injectionem adstringentem suppressa, originem habuit. Remedia mercurialia fortissima, ipsa salivatio, decocta antivenerea, fomenta externa & emplastra nil prorsus juverunt. Hæc dum vidi, Cicutam dedi, & copiosum decoctum radicis bardanæ.

Quamvis autem jam vigesimo die integram drachmam quotidie cœperit æger absumere, nulla tamen in tumore mutatio adhuc observata fuit.

Trigesimo die dedi drachmam unam cum dimi-

dia de extracto Cicutæ. Trigesimo tertio die mollior erat tumor, & æger bene se habuit.

Trigesimo sexto die dedi purgans mercurio dulci mistum. Quadragesimo die æger jam assumfit drachmas duas de extracto Cicutæ quotidie, & tumor fuit minor. Hac dosi interponendo omni decimo quarto die lene purgans mercuriale in quintum mensem continuavi, & tunc erat tumor penitus dissolutus, & homo integre sanus.

CASUS TRIGESIMUS QUINTUS.

JUvenis, 19. annorum, lue venerea pessime erat exulceratus per totum corpus, ossa utriusque tibiæ erant profunde cariosa. Remedia antivenerea cujuscumque generis nocuerunt, & vires debilitatæ sunt, & jam aderat summa macies.

Dum hicce æger meæ curæ traditus fuit, mihi omnes curandi methodos exposuit: dubitavi, an fors recta dosi & debitis cautelis remedia antivenerea fuissent administrata. Varia igitur iterum tentavi; verum actum egi.

Dominus *Haffner*, optimus mei Nosocomii Chirurgus, & ego tunc conclusimus tentare Cicutam. Externe igitur ulcera & loca cariosa linteis carptis fomento Cicutæ madidis deligata fuerunt; interne datum est extractum Cicutæ & largum decoctum radicis bardanæ cum tertia parte lactis. Intra paucos dies magna in melius mutatio contigit, & vires increverunt.

Sub finem secundi mensis jam omne cariosum erat optime separatum, & ulcera plura obducebantur firmissima cicatrice. Dolores, qui ægrum tota nocte atrocissime divexarunt, jam siluere penitus. Finito tertio mense, optima videbatur adesse sanitas; nulli observabantur dolores; vires erant bonæ. Mediocris Cicutæ dosis ad curandum hunc

per-

pertinacissimum venereum morbum suffecit. Maxima dosis intra 24. horas fuit drachma una.

CASUS TRIGESIMUS SEXTUS.

JUvenis, tredecim annorum, tinea capitis pessima, & contra omnia remedia rebeli jam per quinque annos laboravit. Tandem dedi decoctum radicis lapathi acuti & extractum Cicutæ, & totum caput bis quotidie decocto Cicutæ, quod lacte fiebat, curavi lavari. Hac ratione intra sex septimanas integre sanatus est.

Erat hicce juvenis antea pallidus, totus cachecticus, macilentus, & inani tussi, ac continuo in pectore ardore afficiebatur. Hæc autem symptomata usu Cicutæ omnia evanuerunt.

CASUS TRIGESIMUS SEPTIMUS.

JUvenis, 16. annorum, sartor, scabie fœdissima ante biennium afficiebatur. Dato unico purgante remedio, mox unguenta adhibebantur, quibus scabies retropulsa fuit. Nata est propterea anxia respiratio & tussis convulsiva. Tentata quæcumque parum profuerunt, & juvenis fere consumptus febre lenta, tandem fertur ad meum Nosocomium.

Observavi sæpissime Cicutam in scabie cutanea maxime pertinaci mira præstitisse, experiri igitur quoque volui, quid in scabie retropulsa possit. Exhibui itaque saturatum decoctum radicis althææ & extractum Cicutæ, totumque corpus bis quotidie feci lavari lacte tepido, in cujus libris quatuor uncia dimidia saponis veneti soluta fuit.

Post octo circiter dies per universum corpus oriebatur pruritus admodum ingratus, & proruperunt pustulæ rubicantes, acri humore repletæ. Respiratio tunc facilior fuit, & tussis minus frequens, & æger noctu jam tranquille dormivit, & cœpit sputum glutinosum prodire. Quamvis

totum corpus similibus pustulis fuerit obfitum, jussi tamen bis quotidie lavaretur.

Circa decimum diem multæ tales pustulæ iterum evanuerunt, aliæ autem ruptæ sunt, & fuerunt serum acre, & nascebatur crassa fusca, scabra, rediitque scabies talis, quali ante biennium æger laboravit.

Capitis pars capillata quoque exulcerata est: Tunc æger liberrime respiravit, sputa copiosa rejecit; febris lenta penitus desit, & auctæ sunt vires. Drachmam dimidiam extracti Cicutæ tunc per diem exhibui; & quoniam vidi hanc dosin sufficere, nolui amplius eam augere. Corpus totum bis quotidie lacte & sapone veneto lotum est.

Vigesimo die æger sat bene se habuit; verum sputa prodibant minus copiosa, licet in pectore audiretur strepitus materiæ mobilis. Hinc loco decocti radicis bardanæ tunc dedi infusum stipitum dulco-amaræ. Hoc infuso, & extracto Cicutæ & lotionem externam, sedulo continuata, non tantum pectus ab omni acri & glutinoso liberatum fuit, sed & scabies fœdissima, quæ sub usu Cicutæ renascebatur, intra binos fere menses integre curata est, & juvenis optimam sanitatem obtinuit.

Hi sunt præcipui casus, quos ex mea propria experientia adducere volui. Nimis longus, & forsitan tœdiosus forem lectoribus, si plures adhuc casus enarrarem.

Scrophulosos, strumososque fere innumeros sola Cicuta curavi.

Vidi fœminas toto corpore optime formatas, habentes faciem pulcherrima imagine pulchriorem, verum glandula thyroidea iis dura fuit, & solito longe major; hinc habebant vitium, quod in hominum oculis maximam venustatis lucem obscuravit. Talibus plerumque Cicuta profuit, dum

tumor ab obstructione vel infarctione ortus erat.

Leviores in mammis, sub axillis, in inguinibus, in vagina uteri, & ipso utero scirrhos sola Cicuta solutos hic non memoro.

Obstructiones indurationesque hypochondriorum, atque varios in diversa abdominis regione tumores hoc unico remedio vix non semper dissipavi.

Fœmina, sexaginta aliquot annorum, a sexdecim annis ultra viginti tumores durissimos, quorum quilibet magnitudine ovum anserinum æquavit, per totum abdomen dispersos habuit. Diversa remedia nil juverunt, & malum sensim adeo increvit, ut urina fuerit suppressa, & ut catheter debuerit applicari sæpius. Sumpta Cicuta, liberime prodiit urina, auctus est appetitus, & redierunt vires. Immo quidam tumores emolliti sunt, & exstillavit multa materies purulenta ex utero. Si ægra abstinet per aliquot dies a Cicuta, mox tenditur venter, retineturque urina, & mala oriuntur symptomata. Quo autem major materiei per uterum copia fluit, eo molliores & minores fiunt quidam tumores, quidam vero immutati perstant. Ingens levamen hæc fœmina a Cicuta habet, & si continuet, fors integre curabitur. Nec timeo suppurationem, quæ lethalem tympanitidem adferret: quoniam materies soluta invenit exitum per uterum, neque ulla adsunt resorptionis signa, quæ febrem depascentem minarentur.

In cardialgiis chronicis optimo cum successu per frequenter dedi Cicutam, & sistebatur brevi omnis ardor, dolor, omnis vomendi conatus; & homines languidi ac emaciati sub usu Cicutæ optimas recuperarunt vires, & pinguescebant.

Cessarunt quoque inveteratæ cephalalgia, aut hemicrania annosæ.

Dum

Dum observavi circa systema renale vel uterinum esse obstructions, aut feri acris & tenacis stagnationes, dedi Cicutam, & vidi fere semper menses inde copiosiores fuisse, & prodiisse sanguinem magis sanum, cessasse diros illos dolores colicos, anxios vomendi conatus, vel & vomitus æruginosos, dissipatas esse tensiones dolentes in inguinibus & ad os sacrum, nec rediisse amplius capitis dolores, caligines aut vertigines.

Habui binas fœminas, quæ dirissimis symptomatibus afficiebantur semper circa tempus menstruum, & utebantur jam per plures annos marito, nunquam tamen potuerunt concipere. Sumpta Cicutam, non tantum ab his malis integre liberabantur, sed & fiebant longe alacriores, & ambæ impregnatæ sunt.

Quid jam amabilis fœmineus sexus ultra a Cicutam petit?

Phthisin scrophularem sola Cicutam & lacte sæpius curavi; eundem successum a Cicutam habui in chronicis & pertinacissimis anginis ulcerosis, pustulosis, scorbuticis, serosis, aut ab acri quadam fluxione ortis.

In plurimis morbis desperatis, in quibus vidi remedia optima, continuo usu & longo tempore adhibita, nil profuisse, tentavi Cicutam, & hac sæpenumero salutem adtuli.

Hydrops, ab induratione viscerum abdominalium ortus, sæpe soli Cicutæ cessit; sæpe & alia remedia simul requirebantur, sæpe tamen nequam poterat curari.

Annosam arthritidem, inveteratos rheumatismos, spinam ventosam, luem veneream, sordiditatem, melancholiam tristissimam (a materie) scabiem, tineam capitis, serpiginem pessimam, ulcera fœdissima, sinus & fistulas maxime perti-

naces sola Cicutæ plerumque feliciter debellavi, sanavi.

Obtulerunt tamen & mihi casus, in quibus Cicutæ non profuit, usu quamvis longo & largæ dosi adhibita.

Virgo, 20. annorum, ob tumorem, pugno virili majorem, ex bucca sinistra ortum, & cum maxilla inferiore firmissime concretum, ultra dimidium annum Cicutæ extractum magna dosi quotidie assumpsit, & inde nullum habuit levamen, unde pertæsa abstinuit.

Alia virgo, 25. annorum, tumorem ingentem & nigricantem in latere colli dextro a multis annis habuit. Tentavi Cicutam, verum mox oriebatur febris, & ægra fiebat debilis. Alia tamen remedia contra hunc tumorem exhibita, & externe applicata nil quoque juverunt. Hinc Dominus *Collin* & ego diversa sub forma & minima dosi, & additis aliis medicamentis, Cicutam denuo in hoc subjecto volumus experiri; verum priora mox iterum symptomata orta sunt, & ægra ex usu Cicutæ, quamvis maxime limitato, languit, & angebatur. Unde tumor sibi erat relinquendus.

Fœmina, 42. annorum, in mamma dextra scirrhum admodum dolentem a sex mensibus advertit, ab eo nimirum tempore, quo cœpit menstruo fluxu carere. Chirurgus pro fomento externo suadet fœces vini in vino coctas. Intra biduum scirrhus fuit longe major, durior, cutis livuit. Dein rupta est epidermis, & acre, fœtidumque serum transfudavit. Per plures dein septimanas varii Chirurgi & Medici varia tentarunt; verum morbus semper fiebat pejor; ægra conquerebatur siccam tussiculam, & ardorem in pectore, incipiebat noctu sudare, emaciari. Tandem ego, in consilium vocatus, suasi Cicutam, decoctum hordei crudi,

&

& copiosum lac. Vires inde auctæ sunt, cessavit sudor nocturnus, rediitque appetitus, & mammæ color fiebat rutilus, & durities minor. Per binos fere menses spes erat optima curandi hanc fœminam. Dein, nescio quo casu, subito orta est tussis, quæ adeo violenta fuit, ut sanguis sputo prodierit. Hinc debebam a Cicutâ abstinere, & ægra tandem phthisi consumpta est.

Alia fœmina, cancro aperto laborans in mamma dextra ex usu Cicutæ melius habuit, & durities exulcerata erat ad minimum duor. tert. minor. Verum supervenit febris tertiana, quæ vires omnes prostravit. Cicutam tunc illico removi, & larga manu dedi corticem peruvianum. Febris fugata est; redierunt vires, & ex usu corticis peruviani omnia videbantur meliora. Hinc corticem per binas septimanas adhuc continuavi. Accessit autem tunc asthma glutinosum, quo hæc ægra jam ante tres annos laboravit; sputa nulla prodierunt; hinc suffocata obiit.

Vir septuagenario major,prehenditur apoplexia, unde brachium sinistrum & pes ejusdem lateris paralyti afficiebantur. Magna simul tussi hinc æger laboravit, & habuit in latere colli dextro tumorem, binis pugnis majorem, sarcomatosum. Dum Medici & Chirurghi plurima medicamenta sine effectu per multos menses adhibuerunt, relinquebant tandem fati hunc miserum. Et tunc ægrotantis uxor me rogavit, ut accederem. Vidi ægrum senectute & morbo fere consumptum, difficulter respirantem, reddentemque sputa pauca, difficilia, glutinosa, tumor colli erat durus, lividus, purpureus, & in eo rosit continuus dolor. Malam statim prognosin uxori dedi, & nil promisi, blando tamen sermone tristem senem erexi, præscripsique remedia, quæ levamen essent al-

latu-

latura. Prodiit sputum copiosum, & pectus fiebat magis liberum; vires paulisper augebantur. In tumore autem mansit dolor continuus, & augebatur ejus moles. Hinc ipse æger institit multis precibus, ut Cicutam contra hunc tumorem tentarem. Novi, Cicutam etiam debilissimis senibus nequaquam nocere; dedi igitur mane & vesperi grana duo; præterea autem continuavi remedia, quæ pectus a sputo liberarent. Mirus advertebatur Cicutæ effectus; sputa prodibant copiosa, & magis cocta, & spatio paucorum dierum in partibus paralyticis major motus, & sensibilitas advertebatur; in tumore dolor est multo imminutus, nec amplius fuit continuus, sed tantum per vices rediit; vires autem auctæ non sunt, & appetitus mansit deletus. Dosis Cicutæ non auxi. Mense circiter elapso tumor videbatur mollior, reliqua autem erant in priori statu, & æger nil fere nutrimenti assumpsit. Nihilominus eum in quartum mensem conservavi; dein vero omnes vires ex defectu nutrimenti conciderunt, & intra octo dies miser exstinguebatur.

Aliquoties dedi Cicutam in cataracta, & longo usu & forti dosi tandem profui; pluries autem nullum inde in hoc morbo effectum observavi.

Circa uteri ulcera canerosa quatuor habui feminas, quas Cicuta optime sanavi; plures alias habui, quibus Cicuta per aliquod tempus adtulit levamen, verum eas nequaquam restituit.

Aliis hoc morbo laborantibus Cicuta plane non profuit, & fuerant quædam, quæ hoc remedium non poterant ferre, conquerentes inde majores dolores, virium dejectionem, & fluxum ichoris magis fœtidum, acriorem, copiosiore.

An propterea Cicuta proscribenda? similibus in casibus non debet dari usu continuato? Hæc oportuit

tuit candide & sincere hicce loci adnotare, ne quis posset oggerere, me velle meris Cicutæ laudibus mundo litterato imponere.

C A P U T III.

Nunc quædam aliorum Medicorum observata referam, convenit.

ERuditissimus *Petrus ab Armis*, Medicus Tridentinus, in humanissima sua epistola, quam mense Augusto 1760. ad me dedit, sequentia habet:

„ Interim per me tibi gratias agit ingeniosissima puella, quam tuo ductu Cicutæ tua a scirrho in mamma sinistra felicissime curavi.

Celeberrimus *Josephus Baader*, Medicinæ Professor Friburgensis circa Cicutam hæc scribit:
 „ ope Cicutæ, quam jam officinalem hic feci, intra septem hebdomadas perfectum & apertum carcinoma mammæ in fœmina sanavi.

„ Scirrhi illi sublinguales admodum dolentes in alia fœmina, de qua jam alia occasione mentionem feci, ita modo se habent, ut ex latere sinistro vix vestigium amplius adsit, ex dextro vero latere scirrhus multo minor sit, parumque jam doleat, licet per quatuordecim annos eundem jam mulier senserit.

„ Scirrhum alium in collo, quem juvenis jam per decem & ultra annos ad omnia remedia rebellem gessit, intra quinque menses usu extracti & fomenti de Cicutæ resolvi.

Celeberrimus *Martinus van der Belen* Medicinæ Pro-

Professor Primarius in Alma Universitate Lovaniensi &c. - - - - -

„ quamvis autem eæ, quæ in tuo libro exponuntur, observationes certam fidem satis evincant, tibi non displiciturum autumo, si & successum curæ, quam cum Cicuta institui, breviter communicavero.

„ Quadraginta annorum virgo ante tres circiter annos, citra causam externam sensibilem, scirrho in mamma sinistra corripitur, cui initio nihil opposuit: postea vero varia, quæ ab apiculis commendabantur, remedia applicuit, donec magis aucto tumore, & crescente indies doloris vehementia mense Majo 1760. chirurgum advocaverit, qui mali imperitus ad maturandum tumorem ter de die cataplasma imponere jussit, eo quidem effectu, ut jam omnia celerius in pejus ruerent.

„ Interim nullo capto consilio ad aperturam tumoris nefando ausu processit, ex quo malignitas aucta est, & sanguinis profluvium aliquoties accessit.

„ Tandem mense Julio accersitus vidi, horrendo spectaculo carcinoma ingentis adeo voluminis latus sinistrum occupare, ut a clavicula ad ultimam costam veram, & a sterni margine usque ultra costarum maximam curvaturam extenderetur, subjectis totum accretum.

„ Varicosæ venæ in superficie digitorum fere latæ spectabantur, vasaque arteriosa eum in modum dilatata erant, ut singulis pulsibus sibi commissa ponderosissima tumoris moles tota elevaretur.

„ Debilis cæterum & emaciata ægra febre continua hectica laborabat, catameniis tamen suo tempore, ut semper ante factum fuerat, rite fluentibus.

„ In

„ In hoc rerum statu spem unicam in Cicuta
 „ posui, quam ad tui præscripti normam, sensim
 „ aucta dosi, ita præbui, ut ægra in dies xxiv.
 „ pillulas granorum duorum assumeret, imposito
 „ simul cataplasmate ex antiseptis & Cicuta ad
 „ pondus omnium.

„ Quo factum est, ut post aliquot septimanas
 „ tumoris tota massa gangrænosa evaserit, adeo,
 „ ut eam iterata sectione auferre oportuerit, cu-
 „ te, quousque affecta non fuerat, servata.

„ Subjecta sana apparuerunt, jamque pure dis-
 „ creta fuerant, in quo tamen odor, qualis a gan-
 „ grænoso tabo spirare solet.

„ Itaque digestiva cum antiseptis superponen-
 „ da, pilulas ex Cicuta, minuta tamen dosi, con-
 „ tinuandas, simulque tres corticis peruviani dra-
 „ chmas singulo die præbendas jussi.

„ Brevi omnia spem feliciter absolvendæ cura-
 „ tionis fecerunt, tumque solis externis præsidiis
 „ ulcus eousque coaluit, ut minima saltem aper-
 „ tura, dum hæc scribo supersit, nulla sub to-
 „ to curationis tempore fungosa propululaverit
 „ caro, adeo, ut de integerrima sanatione secu-
 „ ra videatur, jamque pristina officia resumpse-
 „ rit &c.

Summas celeberrimo ac eruditissimo huic Pro-
 fessori gratias hic publice ago, quod casum adeo
 pulchrum mihi communicare voluerit. Etenim ex
 tota hujus morbi historia nos omnes optime do-
 cemur, qua methodo artem nostram exerceri oport-
 teat. Nam patet inde: non uni semper remedio
 esse fidendum, sed debere quandoque alia simul
 tum externa, tum interna vocari in usum, de-
 bere quandoque quædam demi, & alia addi, ut
 optatus eveniat effectus. Atque ideo ars jubet, Me-
 dicum esse rationalem. Quandoque instrumenta
 chirurgica in usum vocanda sunt. Do-

Doctissimus castrensis Medicus Dominus Joannes *Kollman* mihi hæc retulit :

„ Cæterum non possum satis laudare virtutes
„ extracti *Cicutæ*. Habui inter meos ægros mi-
„ litem, qui in hypochondrio sinistro ingentem
„ tumorem, admodum durum, gravantem, do-
„ lentemque a longo tempore gessit. Demum in-
„ cepit ingesta omnia vomitu reddere, sensitque
„ continuum & acutum dolorem, & emaciaba-
„ tur. Pulsus habuit febrilem, elevatum, & pro-
„ terea illico venam secari jussi, externe applicui
„ cataplasmata emollientissima, injeci enemata
„ oleosa, & præscripsi decocta resolventia, nitro-
„ sa, mellita, cum interpollatis paregoricis. Per
„ hæc saltem ulteriorem inflammationis progres-
„ sum impediui, febrem mitigavi, dolorem mi-
„ nui; tumor autem non minor, sed potius ma-
„ jor duriorque factus est.

„ Dedi igitur serum lactis cum multo sale po-
„ lychresto, & melle, atque pilulas ex sapone
„ veneto, & gummi ferulaceis. Sed diuturno usu
„ his quoque nil effectum fuit.

„ Tandem deveni ad extractum *Cicutæ*, quo
„ ad drachmas duas forma misturæ quotidie as-
„ sumpto, sensim minuebatur tumor, & post men-
„ sis spatium nec tantillum supererat, & æger
„ bellissime habuit, recuperavit vires, & firmam
„ sanitatem.

„ Omnes, qui mecum viderunt hunc ægrum,
„ felicissimum curæ eventum, atque celerem &
„ fere inexpectatam *Cicutæ* efficaciam satis mi-
„ rari non potuerunt. Scirrhus inveteratos, & ad
„ omnia reliqua remedia rebelles, in diversis cor-
„ poris partibus sola *Cicuta*, usu interno data,
„ sæpissime resolvi &c.

Clarissimus *Crampagna*, Consiliarius & Archia-

ter *Serenissimi Lotharingæ Ducis CAROLI*, Bruxellis multa experimenta usu *Cicutæ* instituit, & fere semper felicem vidit effectum. Iter tamen, quod Viennam erat faciendum, virum hunc doctissimum impedivit, quo minus potuerit ipse omnium curationum exitum exspectare. Unde, pro innata sua humanitate, sequentes casus hic Viennæ mihi communicare est dignatus.

„ Fœmina, quadraginta quinque annorum, a
 „ longo tempore scirrhus, qui ovum gallinaceum
 „ magnitudine æquabat, in mamma dextra labo-
 „ ravit. Remedia externa internaque ex consiliis
 „ medicorum ac chirurgorum applicata, nec mi-
 „ nimum præstiterunt effectum: tandem præscri-
 „ psi pilulas de *Cicuta*, & sensim dedi drachmam
 „ dimidiam quotidie, externe applicabatur cata-
 „ plasma ex *Cicuta*, & lacte paratum. Spatio
 „ trium septimanarum evanuerunt dolores, & scir-
 „ rhus in plures moleculas divisus est. Hoc in sta-
 „ tu reliqui ægram, quoniam Viennam debui pro-
 „ ficisci. Propter idem iter non poteram integre
 „ finire casum sequentem.

„ Fœmina, 50. annorum, venit ad me petitu-
 „ ra consilium contra cancrum apertum, quem
 „ in mamma dextra gerebat, & sub axilla ejus-
 „ dem lateris hæsit scirrhus, nuci juglandi par.
 „ Præscripsi statim pilulas & fomentum de *Cicu-
 „ ta*, scirrhus sub axilla imposui emplastrum de
 „ *Cicuta*, & ulcus cancriforme deligabatur linteis
 „ carptis, decocto *Cicutæ* madidis.

„ Post quindecim dies, dum ægram vidi, mira-
 „ bar summopere celerem & ingentem mutatio-
 „ nem, quam inveniebam. Etenim ægra jam be-
 „ ne appetiit, tranquille dormivit, nec ullum am-
 „ plius dolorem percepit, & ipsa fatebatur spon-
 „ te, quod ex usu hujus remedii non tantum actio-

„ nes

„ nes omnes insurgant, & corpus suum vigorem
„ recuperet, sed etiam, quod mens inde recreetur.
„ Scirrhus sub axilla erat, jam perfecte solutus,
„ dissipatus. In ulcere cancroso optimum pus re-
„ periebatur.

„ Usu pilularum de extracto Cicutæ, emplastro
„ de Cicuta, frictione, & iterata applicatione va-
„ porum aceti ad locum affectum integre dissipa-
„ vi scirrhum admodum magnum, & rebellem,
„ quem virgo, 13. ann., circa aurem sinistram
„ habuit.

„ Fœminæ, 30. ann., propter scirrhum in mam-
„ ma consului bis de die aceti vapores applica-
„ ret, & dein imponderet emplastrum de Cicuta;
„ pro usu interno præscripsi unciam unam extra-
„ cti Cicutæ in pilulis, granorum duorum, ut
„ ægra inde quotidie sumeret quindecim. Absum-
„ tis his pilulis, putavi alia adhuc dosi forsan
„ opus esse; verum fœmina egit gratias, mihi-
„ que ostendit, se usu horum remediorum brevi
„ temporis spatio esse integre sanatam.

„ Fœmina, 46. ann., cancrum apertum in mam-
„ ma habuit, cujus progressum applicatione pulve-
„ ris corticis peruviani jam aliquo tempore impe-
„ divi. Mamma præterea tota scirrhosa fuit, &
„ pectori firmissime adhæsit.

„ Clarissimus *Manderlier* consiliarius & Archia-
„ ter, collega meus, hanc ægram quoque vidit.
„ Dedimus ei statim pilulas de Cicuta, quas do-
„ minus *Manderlier* Viennæ accepit, super tota
„ mamma posuimus cataplasma ex Cicuta, & ul-
„ cus fecimus deligari linteis carptis, forti Cicu-
„ tæ infuso madidis.

„ Post paucos dies videbamus optimam suppu-
„ rationem, mammæ scirrhus fuit multo minor,
„ & ægra vix amplius sensit dolores. Dum Bru-

„ xellis iter Viennam suscepi, vidi hanc fœmi-
 „ nam in statu admodum bono, & omnia ten-
 „ debant in sanationem.

„ Et doctissimus Archiater *Manderlier* nunc pau-
 „ cis abhinc diebus me litteris certiozem reddidit,
 „ ulcus cancrosum optima cicatrice esse perfecte
 „ consolidatum, & mammæ tumorem scirrhosum
 „ & cancrosum intègre dissipatum.

„ Fœmina, 45. ann., me consuluit supra tumo-
 „ re ad costas spurias, qui pugnum virilem ma-
 „ gnitudine superavit. Magna cum attentione
 „ hunc tumorem examinavi, & manifeste obser-
 „ vavi: materiam in eo esse collectam. Præterea
 „ una ex his costis spuris erat valde crassa, tu-
 „ mida, elevata. Boni effectus, quos ex Cicu-
 „ ta sæpius vidi me quoque determinaverunt, ut
 „ hoc remedium in hoc quoque casu tentaverim
 „ &c. Præscripsi præterea lenes frictions, & bis
 „ quotidie aceti vapores applicui, dein tumorem
 „ emplastro de Cicutâ texi.

„ His vidi magna cum lætitiâ, id effectum ef-
 „ se, ut tumor disparuerit, & costa redierit ad sta-
 „ tum naturalem &c.

„ Homo, quem alias remediis antiscorbuticis a
 „ pessimo scorbutico aliquoties curavi, nunc iterum
 „ in eundem morbum incidit. Remedia autem an-
 „ tiscorbutica nequaquam profuerunt, immo mor-
 „ bus semper altiores egit radices, & erat de hu-
 „ jus hominis vita timendum. Hoc in statu adhi-
 „ bebatur Cicutæ extractum, & æger ex pessimo
 „ morbo optime convaluit.

Dexterrimus Dominus *Cambon*, Consiliarius &
 Primus Chirurgus *Serenissimæ Ducis Lotharingiæ* bi-
 nos casus mihi communicavit.

„ Homo, quinquagenarius, a sex annis habuit
 „ ulcus in interna & media cruris dextri parte.

„ Ad

„ Ad hoc ulcus curandum multi medici & chi-
 „ rurgi plurima artis auxilia tentarunt; ast æger
 „ nil omnino levaminis sensit. Tandem mense
 „ Martio 1760. me accessit petiturus consilium.
 „ Agnovi statim ulcus cancrosum esse.

„ Per tres menses varia interna, & externa re-
 „ media huic ægro præscripsi, & ego implemet
 „ ulcus mundavi, deligavi. Verum omnis mea
 „ opera, quamvis exactissima & magna cum at-
 „ tentione sedulo applicata, incassum fuit. Ulce-
 „ ris labia manebant livida, callosa, fungosa, &
 „ venæ in toto ambitu varicosæ, & nulla omni-
 „ no in melius mutatio observata est. Arte igitur
 „ ulceris labia & totum fundum satis profunde
 „ abstuli, ut hac ratione fieret vulnus recens &
 „ purum, quod sola consolidatione opus haberet.

„ Verum hæc operatio æque parum profuit, ac
 „ omnia remedia huc usque tentata; nam prius
 „ malum, adhibita licet omni cautela, repulula-
 „ vit. Hoc ulcus jam pro incurabili habui, & mi-
 „ ferum dimissem sine ope, nisi tunc temporis mi-
 „ hi innotuisset, esse experimenta quædam Vien-
 „ næ edita, quæ demonstrabant, Cicutam in si-
 „ milibus casibus mira præstare.

„ Extractum igitur Cicutæ statim exhibui, id-
 „ que felicissimo cum successu. Etenim post pau-
 „ cos dies lætus vidi, magnas & velocissimas in
 „ melius mutationes. Nec ullum malum sympto-
 „ ma supervenit, & ulcus cancrosum, antea adeo
 „ rebelle, spatio trium septimanarum perfectissi-
 „ me sanatum est. Antequam hic homo Cicutæ
 „ esset usus, conquerebatur semper salivam sal-
 „ sam, acrem, erodentem; mox autem sub usu
 „ Cicutæ hicce sapor evanuit, & saliva erat in-
 „ sipida, naturalis.

„ Homo, triginta aliquot annorum, monstro-

„ sum tumorem in collo habuit. Remedia tam
 „ vegetabilia, quam mineralia penetrantissima nil
 „ prorsus juverunt, quamvis longo tempore & usu
 „ largissimo fuerint adhibita. Solum extractum Ci-
 „ cutæ magna dosi interne datum tandem hunc
 „ pertinacissimum tumorem emollivit, dissipavit.
 „ Externe præter emplastrum de Cicutæ nil ap-
 „ positum est.

Clarissimus *Kaisin*, qui Leodii præxim medicam
 summa cum laude exercet, in doctissima sua epi-
 stola, ita ad me scribit.

„ Ego tuam methodum exacte fui secutus; a
 „ parva dosi semper incepti, crederem affirmative
 „ respondendum esse ad tuam quintam quæstio-
 „ nem, quæ de remediis purgantibus (an sub usu
 „ Cicutæ convenient) agit. Etenim fere omni
 „ septimana dabam meis ægris purgans, & eis
 „ conducebat.

„ Eadem phænomena sub usu Cicutæ observa-
 „ vi quæ descripsisti: vidi cutis colorem lividum
 „ abire in rubrum, rubrum in naturalem: dolo-
 „ res sub initium minuebantur, & tandem solo
 „ Cicutæ usu cessabant penitus. Sanies pessima
 „ convertebatur in pus bonum, durities scirrhusæ
 „ dividebantur in molleculas, & dein insensibi-
 „ liter fundebantur, subinde vero benigna suppu-
 „ ratione consumptæ sunt.

„ Vir, septuaginta septem annorum, a trigin-
 „ ta annis habuit duritiem indolentem in scroto;
 „ hæc sensim augebatur, & supervenit hydroce-
 „ le. Ego advocabar, & inveniebam symptoma-
 „ ta, quæ, considerata hujus viri ætate, mortem
 „ minitabantur. Jussi tunc advocaretur Dominus
 „ *Falife*, Chirurgus expertissimus, & conclusimus
 „ statim dare Cicutam, & externe apponebamus
 „ emplastrum de galbano. Spatio quindecim die-

„ rum

„ rum omnia in melius mutabantur : ægri facies
„ alias plumbea , nunc habuit colorem natura-
„ lem, auctæ sunt vires , & rediit appetitus, &
„ tumor scirrhusus incipiebat suppuratione solvi.
„ Nos nullam fecimus aperturam, donec spon-
„ te integumenta fuerunt rupta. Pus multum pro-
„ fluxit, aquæ autem reclusæ manebant. Unde
„ has punctione eduximus. Demum benigna sup-
„ puratione insensibiliter totus tumor consumeba-
„ tur, integumenta rupta concreverunt cum te-
„ sticulo recto.

„ Hicce vir, habita ratione suæ ætatis, perfe-
„ cta nunc fruitur sanitate. Erat autem a sua ju-
„ ventute nephriticis doloribus multum divexa-
„ tus; ego ei jam per tredecim annos remedia,
„ his in casibus usitata, præscripsi, & inde sat
„ commode vixit; verum semper prodiit urinæ
„ loco merum pus, & mucus. Nunc autem post
„ usum Cicutæ urina prodit facile, & est peni-
„ tus naturalis, subinde tantum paucum purulen-
„ tum sedimen advertitur.

„ Videns, quod remedium nunquam sanitatem
„ turbaret, & cogitans apud me, dari quamdam
„ analogiam inter fistulas in aliis corporis parti-
„ bus, & inter eas, quæ circa anum sunt, sta-
„ tui Cicutam in fistula ani tentare.

„ Vir, 50. annorum, qui jam a quadriennio
„ hoc malo laborat, & cui jam dudum suasi ope-
„ rationem, quam vero neglexit, nunc a tribus
„ mensibus utitur Cicuta, & evanescunt dolores,
„ & materie fluxus multum minuitur.

Clarissimus Medicus Bruxellensis Joannes *van der Belen* &c. hæc habet:

- - - nunc audi, si placeat, quod plu-
„ ris est, quam omnia: in podagra plurimorum
„ pulcherrimos vidi effectus. Externe applicui her-

„ bam Cicutæ lacti incoctam , interne dedi Cicutæ extractum in quadam mistura dilutum , do-
 „ si satis larga.

„ Ope Cicutæ plurimos curavi scabiosos , sed
 „ cura semper admodum tarda fuit ; idem quo-
 „ que in rheumaticis mihi contigit.

„ Quoad cataractam incipientem in ambobus
 „ oculis , unicum fœminam rusticam habui , quam
 „ feliciter curavi . Verum hoc opus hic labor fuit ,
 „ ascendi usque ad drachmas sex extracti Cicutæ
 „ singulis viginti quatuor horis , ea scilicet con-
 „ ditione , ut larga manu superbiberet infusum
 „ summitatum euphragiæ cum seminibus fœnicu-
 „ li dulcis , & liquiritia . Hæc fœmina a vigesi-
 „ ma secunda Aprilis usque ad tertiam Novem-
 „ bris 1760. sumsit extracti Cicutæ uncias sexa-
 „ ginta octo .

„ In phthisi stupendam Cicutæ efficaciam fre-
 „ quenter observavi ; quosdam jam penitus despe-
 „ ratos extracto Cicutæ restitui .

„ Pessimis cachecticis , in quorum ventriculis
 „ nimia mucis , & glutinis copia fecernebatur , ex-
 „ tractum Cicutæ , junctum cum elixiriis stoma-
 „ chicis , sæpissime profuit , ubi alia remedia , lon-
 „ go tempore adhibita , nil prorsus effecerunt .

Hermannus *Gleisner* , græcensis Physicus cele-
 „ berrimus : - - - en historiam Can-
 „ cri , a me Cicutæ percurati :

„ Vir , quadraginta aliquot annorum , tempe-
 „ ramenti cholericis , ab aliquo tempore glandulas
 „ inguinales tumidas , & dein dolentes gessit ; has
 „ barbitonfor audacter discidit , ex vulnere fluxit
 „ merus sanguis sine pure , oriebatur ingens do-
 „ lor , & applicatis variis corrosivis , multoque la-
 „ pide infernali fœdum evasit ulcus . Post inte-
 „ grum fere annum , & applicatis omnis generis

„ me-

„ medicaminibus, æger miserrimus lecto jam con-
„ tinuo affixus meam tandem opem invocavit.

„ Vidi, ulcus occupare inguen dextrum, & deor-
„ sum versus orificium ani, sursum versus umbi-
„ licum exporrigi, aggredique jam scrotum & pe-
„ nem. Labia retorta, ichor cadaverosus, dolor
„ ingens, frequens hæmorrhagia, & malum sem-
„ per ulterius serpens, & ad omnia quæque re-
„ media hæctenus rebelle, mihi cancrum accusa-
„ bant. Consului desuper Dominum Buck, dexter-
„ rimum Chirurgum, obstetricumque hic loci ma-
„ gistrum, qui etiam ulcus primo intuitu carci-
„ nomaticum agnovit.

„ Dedi igitur Cicutam interne, externe, & vi-
„ ro adeo exhausto exhibui hydrogalactam pro
„ potu ordinario. Primum erat, quod post aliquot
„ dies pessimam nephytim abire, & tandem om-
„ nem locum ichoris vice pulcherrimo madere pu-
„ re observaverim. Demum ad marginem labio-
„ rum ulceris nova exorta sunt ulcuscula, ipsa la-
„ bia (quod aspectu mirum erat) sensim & sen-
„ sim solvebantur, tota plaga ulceris magis &
„ magis emolliebatur, & quasi fundebatur, usque
„ dum conditionem sani vulneris induxit. Spatio
„ quatuor mensium hoc ulcus perfecte sanatum est.

Diligentissimus ac expertissimus Dominus *Kol-
ler*, Chirurgus, sequentem mihi epistolam ex Bohe-
mia scripsit:

„ Fœminæ, 36. annor. anno circiter abhinc orie-
„ batur in labio oris inferiore tuberculum, lentis
„ magnitudine. Hoc tuberculum sensim augeba-
„ tur, & tandem, dum nucem avellanam adæ-
„ quavit, supprimebantur menses, & cutis circa
„ tumorem fissa est, atque transfudavit continuo
„ humor acer. Varia externe applicata sunt; ve-
„ rum res semper in pejorem statum mutabatur.

„ Men-

„ Menſe Novembri 1760. ægra ad me adduce-
 „ batur: re bene conſiderata, vidi ulcus peſſimum,
 „ cancroſum; inveni muſculum orbicularem labii
 „ inferioris uſque ad medietatem muſculi menta-
 „ lis ſeu quadrati exulceratione cancroſa conſum-
 „ ptum. Uterque angulus oris, præſertim vero
 „ dexter jam erat ad pollicis latitudinem ſat pro-
 „ funde exeſus, corroſus. Fœdum erat & naſeo-
 „ ſum, videre hoc turpiſſimum ulcus; ulceris au-
 „ tem labia undequaque fuerunt calloſa, retorta.
 „ De amputatione ſerio apud me cogitavi; ve-
 „ rum collatis omnibus, vidi vulnus inde oritu-
 „ rum ingens, quod ob neceſſarium muſculorum
 „ adjacentium motum nequaquam poſſet obduci
 „ cicatrice; aut ſi id cicatrice firmaretur, mane-
 „ ret cavum fœdiſſimum, nunquam reparandum.
 „ Omiſi igitur operationem, & extractum Cicutæ
 „ ſequenti ratione adhibui.

„ Dedi ſtatim in principio quotidie triginta duo
 „ grana extracti Cicutæ, diluti in miſtura. Et
 „ quamvis obſervaverim, jam primis octo diebus
 „ dolores multum diminutos fuiſſe, per integrum
 „ tamen menſem eadem extracti doſi continuavi.
 „ Externe applicui ad totum ulcus lintea carpta,
 „ ſequenti remedio madida:

R̄. Extracti Cicutæ dr. ij.

ſolve in aquæ calcis primæ infuſio-
 nis lib. j.

„ Ulcus hac ratione toties deligavi, quoties ad-
 „ verti, ſerum acre ex cancroſo ulcere profluens
 „ jam penetrare lintea carpta. Sub initium neceſſe
 „ erat, ut & noctu aliquoties deligatio renova-
 „ retur. Hoc idem remedium externum a princi-
 „ pio ad finem uſque curationis adhibui, ea tan-
 „ tum differentia, quod ultimo menſe, dum vidi
 „ carnes recreviſſe, ulcuſque eſſe conſolidationi

„ pro-

„ proximum, applicuerim id paulo levius sequen-
„ ti modo:

℞. Extracti Cicutæ dr. j.

Aquæ calcis secundæ infusionis lib. j.

„ Finito primo mense jam omnia erant in sta-
„ tu longe meliori, salivæ profluvium, quod an-
„ tea continuum & copiosum erat, jam vero de-
„ siit, saniei loco aderat optimum pus, omne cal-
„ losum sensim emollitum, & dissipatum est, &
„ sanissimæ carnes undequaque recreverunt, ægra
„ optime dormivit, bene appetiit, & quod ma-
„ ximum, rediit fluxus menstruus.

„ Extracti Cicutæ dosin tunc diminui, & loco
„ granorum triginta duorum, dedi tunc quotidie
„ grana viginti quatuor, & hac quantitate ite-
„ rum per integrum mensem continuavi. Tertio
„ & ultimo curationis mense, quum omnia opti-
„ me procederent, dedi tantum quotidie grana
„ duodecim extracti Cicutæ, & hæc dosis ad per-
„ fectam curationem suffecit.

„ Tempore curationis ægram quinquies purga-
„ vi remedio sequenti:

℞. Pulv. rad. jalap. dr. fs.

Cremor. tart. gr. x.

m. f. pulv. pro dosi.

„ Ab hoc remedio alvus semper quinquies aut
„ sexies mota fuit. Fœmina pauperrima erat;
„ hinc facile patet, qualem diætam potnerit ob-
„ servare; ea nimirum assumpsit, quæ ab aliis
„ sponte ex misericordia offerebantur. Quemad-
„ modum autem ante usum Cicutæ ob enormes
„ continuosque dolores, & ob ingentem salivæ
„ deperditionem, tota cachectica, emaciata, &
„ fere consumpta fuit; ita e contrario post cura-
„ tionem fuit pinguis, quadrata, firma, robusta.
„ Et quod plurimum debemus admirari: omnes

„ par-

„ partes ulcere cancroso erosæ & consumptæ , inte-
 „ gerrime recreverunt. Cicatrices circa utrumque
 „ oris angulum adeo pulchræ , & naturales sunt ,
 „ ut fere nihil observetur . Labium oris inferius
 „ debitam altitudinem recuperavit , & ad superius
 „ potest bene admoveri ; paulo tantum angustius
 „ est , quam in statu naturali esse deberet .

Curatio hæc certe pulcherrima est , & chirur-
 gus magnam meretur laudem ; etenim optimi chi-
 rurgi , & medici vices prudentissime implevit . Ex-
 perientia , judicium & industria in arte medica &
 chirurgica plurimum valent .

Dominus Sebastianus *Kaim* , chirurgus , mihi
 communicavit casum puellæ quatuordecim an-
 norum , quæ ulcus cancrosum in latere sinistro
 habuit .

„ Hoc ulcus ab aure usque ad medietatem men-
 „ ti se se extendit , & duos pollices serpsit infra
 „ mentum , versus superiora ultra os jugale ascen-
 „ dit . Horrendum erat , videre hoc ulcus , ete-
 „ nim omnia erant putridissima sanie corrosa , &
 „ ad ossa usque exesa . Decocta diversissima , fo-
 „ menta , & emplastra , ipsa remedia mercurialia
 „ & antimoniata nil profuerunt , & malum fem-
 „ per in latum & profundum repsit . Data autem
 „ Cicuta , & applicato ex eadem herba fomento
 „ externo perfecta curatio sequebatur .

Eruditissimus Georgius *Hasenohrl* , physicus soler-
 tissimus in nosocomio Hispanico militari - - -

„ Frequentem nactus occasionem experimenta
 „ faciendi in ægris , quorum curam gerebam in
 „ nosocomio , id observavi , duos annosque col-
 „ li tumores ope Cicutæ fusos , liquatosque fuisse .

„ Inter alios erat miles , qui collum totum ob-
 „ ingentes , & ad omnia remedia rebelles scirrhus

„ rigidum habuit, sola tamen Cicuta integre curatus ex nosocomio discessit.

„ Cancrum occultum in mamma sinistra, a causa externa ortum, duritie & mole insignem diuturno Cicutæ usu penitus curavi.

„ Cancro aperto circa angulum oris sinistrum undique jamjam proserpenti intra sex septimanas usu Cicutæ frænum injeci, & trimestri spatio malum eodem remedio funditus extirpavi.

„ In spina ventosa semel iterumque Cicutam profuisse, vidi.

„ In ulceribus cacoethicis, in scabie fœdissima, inveterata, & maxime rebelli idem medicamentum integro cum successu pluries adhibui.

Josephus *Quarin*, perspicacissimus apud fratres misericordiæ Physicus & Cæs. Reg. sanitatis Consiliarius &c. - - -

„ Multos sola Cicuta curavi integerrime, qui annosa arthritide, aut rheumatismo laborarunt, quique plurima remedia hucusque incassum tentarunt.

„ In tumoribus arthriticis pulcherrime prodest decoctum Cicutæ, si pars affecta ei immergatur.

„ Pertinacissimos parotidum, glandularum colli, subaxillariumque &c. scirrhos solo extracto Cicutæ facile, & cito sæpius dissipavi.

„ Dedi autem plerumque his ægris statim in principio largam dosin, alvus quandoque inde cum euphoria movebatur; externe in aliquibus apposui emplastrum de Cicuta.

„ Inter alios vir, 32. annorum, surdus, ingentes scirrhosas & fere lapideas parotides habuit, & glandulæ colli erant quoque scirrhosæ, & adeo magnæ, & penetrantes versus interiora, ut respirationem fecerint laboriosam. Hunc solo extracto Cicutæ, & fomento ex eadem her-

„ ba

„ ba parato, optime restitui. Etenim omnes tu-
 „ mores disparuerunt, & rediit auditus, & respi-
 „ ratio erat sanorum similis, & homo antea ema-
 „ ciatus sub usu Cicutæ recuperavit carnes, &
 „ vires.

„ In tussi pertinaci cum levi pulmonum ulcere
 „ pulchrum effectum mihi edidit Cicuta.

„ In binis progressum cataractæ impediui ope
 „ Cicutæ, sed cataractam inde diminui, non vidi.

Leopoldus *Auenbrugger*, Medicus vigilantissimus
 in nosocomio nationum Hispanico - - -

„ Scrophulosos valde multos extracto Cicutæ
 „ percuravi, neque horum historias longius ex-
 „ plicandas putavi, quia remedii præstantia in
 „ hoc genere mali aliunde a tuis aliorumque ex-
 „ perimentis iterum iterumque confirmata fuit.
 „ Unius tamen scrophulosi historia mihi notatu
 „ dignissima videtur.

„ Militi, cui submaxillares glandulæ omnes du-
 „ ro tumore vehementer turgebant, obtuli extra-
 „ ctum de Cicuta, eadem qua proposuisti metho-
 „ do. Levamen notabile inde consecutus est æger;
 „ atque ideo idem remedium repetii. Sanitatis suæ
 „ citius recuperandæ causa secum reputavit æger:
 „ quod si pilulas in majori numero frequentius ca-
 „ peret, citius ad sanitatem rediturus esset.

„ Inscius ego suæ intentionis feci ex uncia di-
 „ midia prædicti extracti formari pilulas grano-
 „ rum duorum, ut per plures dies sufficerent. Sed
 „ en! has pilulas spatio unius diei bona fortuna
 „ devoravit, eo effectū, ut sine ullo incommodo
 „ vel dolore ultra quinquagesies per triduum de-
 „ jiceret, totusque tumor intra hoc tempus dispa-
 „ ruerit sic, ut præter admodum parva vestigia
 „ induratarum glandularum nil fuerit relictum.

„ To-

„ Torofus & juvenis ifte æger vigefimum quin-
 „ tum annum nondum fuperavit.

„ In cancrofis, cacoethicis, gangrænofis ulceri-
 „ bus sæpius extractum Cicutæ optimo cum effe-
 „ ctu exhibui. Et vidi hujus remedii ufu partes
 „ gangrænofas longe citius feperari a fanis, quam
 „ ufu corticis peruviani.

„ Fœminam gravidam, quæ aperto in mamma
 „ cancro laboravit, ope Cicutæ optime fanavi, &
 „ peperit infantem fanum. Mamma tamen ob exi-
 „ guam fuam molem, & ob fœdam cicatricem
 „ ad lactandum infantem inepta eft. Verum ex
 „ fana mamma infans fanus, & robuftus egregie
 „ fugit.

Doctiffimus Jofeph. Henricus *Collin*, meus in no-
 focomio Pazmariano Collega, præter alia experi-
 menta, quæ circa varia vegetabilia, hucusque mi-
 nus ufitata, optimo & miro cum effectu in cafu-
 bus difficillimis inftituit, quæque in proximo an-
 no medico litteratis fincere & candide communi-
 cabit circa Cicutam hæc habet:

„ Scirrhos ingentes, annofos, dolentes, circa
 „ parotides, fub axilla, in collo, in mammis &c.
 „ folo Cicutæ ufu interno, externoque folvi, dif-
 „ fipavi.

„ Ulcera faniofa, ferpentia, cancrofa, & ad
 „ omnia remedia rebellia, inde optime fanata,
 „ & fiftulas, profunde penetrantes, claufas sæ-
 „ pius vidi.

„ Magnos ad genua tumores, quos alii medi-
 „ ci, & chirurgi pro incurabilibus declararunt,
 „ ego & Dominus *Haffner*, expertiffimus in no-
 „ ftro nofocomio chirurgus, fola Cicutâ pluries
 „ integre difpulimus. Et rediit hujus articuli op-
 „ tima mobilitas, & ufus pedis, imo pedes antea
 „ emaciati difpulfo hoc tumore iterum torofi fie-
 „ bant,

„ bant. Materiem fluctuantem dum in his tumo-
 „ ribus latere observavimus, cultello excitus pa-
 „ rabatur. Sinus, & fistulas, & cavitates, quan-
 „ doque in his tumoribus latitantes, saturato Ci-
 „ cutæ infuso sæpius per diem eluimus, & exter-
 „ ne cataplasma ex Cicutâ paratum, continuo ca-
 „ lidum, applicuimus. Datum præterea subinde
 „ est purgans. Hac ratione desperatissimos ægros
 „ integerrime sanavimus.

„ Ossa tamen si circa has articulationes corru-
 „ pta, & integre corrosa fuerunt, in statum na-
 „ turalem redigere non potuimus; hinc quibusdam
 „ dispulso tumore articuli mobilitas non rediit,
 „ licet circa reliqua symptomata optimum senserint
 „ levamen, & vires recuperaverint.

„ Plurimi horum ægrorum erant cachectici, &
 „ cœperunt contabescere, his autem malis sola Ci-
 „ cuta brevi quoque medebatur. Famosi quidam
 „ ex nostris chirurgis tumores lymphaticos nolunt
 „ aperire, dicentes ægros citius tumore aperto mo-
 „ ri. Hinc tales tumores pelle leporina tegunt,
 „ & ægros sine solatio relinquunt fati. Verum
 „ quidem est, apertis his tumoribus magnam lym-
 „ phæ copiam effluere, & perpetuo hujus lym-
 „ phæ stillicidio posse tales ægros consumi. Nul-
 „ lo hucusque remedio hi chirurgi noverunt ta-
 „ le stillicidium compescere, & factum vulnus
 „ curare.

„ Ego autem & Dominus *Haffner* ad vulnus
 „ arte factum linthea carpta infuso Cicutæ madi-
 „ da applicuimus, & interne dedi Cicutam, &
 „ lac recens, atque hac methodo omnes restitui-
 „ mus.

„ Inter alios casus maxime dignus est unus de
 „ puella octo circiter annorum, quæ a tribus an-
 „ nis ingentem tumorem lymphaticum ad femur

„ dex-

„ dextrum gessit. Hicce tumor semper increvit,
„ puella incidit in febrem hecticam, & jam erat
„ tota emaciata, languida, & morti proxima.

„ Medici hanc jam deseruerunt, & chirurgi an-
„ nosi, & ex multa praxi periti, hujus tumoris
„ aperturam summopere prohibuerunt. Nihilomi-
„ nus Doctissimus Dominus *Haffner* & ego ex
„ multis felicissimisque casibus audaciores, anceps
„ tentavimus remedium.

„ Dominus *Haffner* me præsentē pertudit tumo-
„ rem, & effluerunt octo libræ feri satis acris.
„ Sinus & fistulas profunde penetrantes undequa-
„ que invenimus; unde casus adhuc erat diffici-
„ lior. Data tamen *Cicuta*, factisque aliquoties
„ per diem injectionibus ex infuso *Cicutæ*, & ap-
„ plicatis linteis carptiseodem infuso madidis, in-
„ tra paucas septimanas hanc puellam perfectē
„ curavimus.

„ Ex hoc casu patet ignorantia chirurgorum
„ aut medicorum posse quandoque vitæ dies abre-
„ viari, vera autem scientia medica eosdem pos-
„ se prolongari. Si tumorem non aperuissemus,
„ si remedia convenientia non fuissent applica-
„ ta, hæc puella certo certius intra paucos dies
„ obiisset.

„ Multos scabiosos, arthriticos, & rheumaticos,
„ ubi jam alia quæcunque remedia nil juverunt,
„ sola *cicuta* interne, externeque adhibita felicif-
„ sime sanavi, & membris rigidis, ac immobili-
„ bus hac ratione rediit mobilitas.

„ Fœmina, penitus emaciata habuit mammam
„ sinistram mole ingentem & scirrhosam, & plu-
„ ra cancrofa, fungosa ulcera hanc mammam sat
„ profunde exederunt, profluxit sanies copiosa
„ acerrima, cadaverosa, & dolores rodentes ac
„ lacinantes, dies noctesque inquietas, & anxias

„ reddiderunt. Symptomata omnia adeo mala, vi-
 „ resque adeo parvæ erant, ut vix ulla curatio-
 „ nis spes superfuerit. Nihilominus dato extracto
 „ Cicutæ, & externe applicato cataplasmate ægra
 „ non tantum a scirrholâ mole, sed & a cancro
 „ aperto integerrime liberata est. Ipsæ glandulæ
 „ subaxillares ejusdem lateris erant quoque scir-
 „ rhosæ dolentes. Hæc ægra curationis tempore
 „ multum lac, aqua pura, vel decocto quodam
 „ emollienti dilutum, bibit.

„ Celeberrimus Anatomix Professor, Laurentius
 „ Gasser, Clarissimus Serenissimi Ducis Lotharingiæ
 „ Archiater Crampagna, exactissimus ac dexterrimus
 „ chirurgus Cambon, Dominus Leber &c. hanc
 „ ægram periculose decumbentem, dein curatam
 „ viderunt.

„ Lætabar vehementer, dum hi viri in arte ma-
 „ xime insignes me meumque nosocomium sua
 „ præsentia aliquoties honorarunt, & testabantur
 „ semper se admodum contentos, dum casus nu-
 „ merosos mirosque, & curas feliciter proceden-
 „ tes conspexerunt.

Diligens, perspicax, & ad omnem operationem
 aptissimus chirurgus Dominus Ferdinandus Leber
 multam impendit operam ad experimenta usu Ci-
 cutæ faciendâ, & sequentia ad me retulit.

„ Fœmina, 35. ann., ex contusione habuit mam-
 „ mam dextram admodum tumidam, duram. Usa
 „ est variis remediis sine effectu, & accessit de-
 „ mum ingens dolor, & papilla, corrupta, deci-
 „ dit. Præterea hæc fœmina gravida fuit. Me-
 „ dum accessit, dedi pilulas de Cicutâ, & externe
 „ applicui emplastrum diapomphol., & dolores in-
 „ de brevi sedabantur. Post quatuor septimanas
 „ mamma fuit melior; verum ægra conquereba-
 „ tur vertigines, pectoris appressiones, & info-
 „ „ mnia;

„ mnia; hæc autem symptomata ex plethora pro-
„ veniebant, hinc unica venæ sectione sopiebantur.
„ Nona septimana, qua pilulas assumpsit, peperit infantem sanum. Toto puerperio assumpsit pilulas, & externe applicatum est emplastrum diapomph., infans semper sanus erat, & ex mamma sana lac sugebat, & mamma affecta, finito tertio mense fuit multo minor, & exulceratio circa papillam tendebat in sanationem.

„ Quarto mense copiosus sanguis ex papilla profluxit; sistebatur autem applicato fungo agarico quercino. Omnia fiebant semper meliora. Quinto mense applicui externe fomentum ex æquali parte Cicutæ & florum sambuci. Octavo mense fœmina erat integre curata.

„ Vir, 61. ann., temperamenti scorbutici, tumorem habuit in bucca dextra ex contusione; hunc dissipavi remediis antiscorbuticis, & usu pilularum de Cicuta.

„ Vetula, 75. ann., a terrore sensit in mamma sinistra dolorem, & paulo post mamma intumuit. Applicuit supra totam mammam butyrum recens, unde & tumor, & dolores aucti sunt. Variis dein usa remediis nullum levamen percepit.

„ Dum me accessit, dedi illico octo pilulas de Cicuta per diem, & apposui externe emplastrum de Cicuta. Spatio unius mensis dolores cessarunt, & tumor fuit minor. Continuato dein pilularum usu, & aucta sensim dosi sexto mense mamma tota in statu naturali fuit.

„ Puellæ, 11. ann., per totum collum scrophulosæ, ultra medium annum dedi quotidie quindecim pilulas de Cicuta sine ullo effectu, emanavit tunc, & adiit alios chirurgos, & me-

„ dicos. Dum vero neque ab his quidquam in
 „ melius mutatum fuit, rediit denuo ad me. Jus-
 „ si iterum, ut pilulas de Cicuta assumeret, & bi-
 „ beret desuper infusum florum sambuci, & ver-
 „ basci. Et dein spatio quatuor mensium cura-
 „ ta est.

„ Puella, quæ per plures annos cancrum ad
 „ nasi apicem habuit, pilulis de Cicuta integre
 „ curata fuit. Id autem in hoc casu notandum,
 „ quod hæc puella sub initium, dum pilulæ ex
 „ Cicuta dabantur, frequenter vomuerit, atque
 „ diarrhæa fuerit correpta. Postea vero sat lar-
 „ gam harum pilularum dosin sine ullo incom-
 „ modo tulit.

„ Fœmina, 60. ann., cataracta laborans in utro-
 „ que oculo, data Cicuta intra quinque menses
 „ perfecte vidit.

„ Vir, 40. ann., amaurosi post morbum acutum
 „ afficiebatur, plurima adhibita remedia nihil ju-
 „ verunt. Dedi dein Cicutæ pilulas, & post tres
 „ menses cœpit lucem distinguere, & paulisper
 „ videre. Decimo mense jam iter trium horarum
 „ solus sine duce confecit, interim omnia distin-
 „ cte videre nondum potuit. Decimo sexto mense
 „ ex solo usu Cicutæ integrum visum habuit.

„ Fœmina, 40. annor., per binos annos habuit
 „ cancrum apertum ad palpebram dextram infe-
 „ riorem. Dedi pilulas de Cicuta, per diem ap-
 „ plicui externe fomentum de Cicuta. Quarto
 „ mense erat integre curata.

„ Vir, 44. annor., a quatuorannis jam pessima
 „ gonorrhæa laboravit, & vires omnes amisit,
 „ noctes habuit inquietas, insomnes ob febrem de-
 „ pascentem, quæ omni vespera vehemens fuit.
 „ Omnia jam remedia, maxime alias efficacia,
 „ in hoc ægro sine levamine tentata sunt, imo

„ quæ

„ quæ pro specificis in hoc morbo alias habentur, lentam tabem adtulissent usu diuturno.
 „ Dedi igitur extractum Cicutæ, & infusum florum sambuci cum lacte. Intra paucos dies malum emendatum fuit, auctæ sunt vires, increvit appetitus, noctes fiebant tranquillæ. Sexto mense ex his solis miserrimus æger integre convaleuit, fuit robustus, pinguis.

„ Fœmina, 30. annor., post subitum in puerperio terrorem sensit illico in mamma dextra dolorem vehementem, dein mamma rubuit, & valde dura facta est. Pluribus usa remediis semper pejus habuit. Dum me accessit, vidi mammam totam scirrhosam, & paulo infra papillam inveni locum mollem, in quo materiem purulentam ex fluctuatione judicavi latere. Applicui tunc fomentum ex anatica parte herbæ Cicutæ, florum sambuci, & verbasci. Post paucos dies rumpebatur pars mollis, & effluxit copiosum pus. Reliqua tamen mamma mansit valde dura, & dolens. Nihilominus eodem fomento sedulo applicato, & datis pilulis de Cicuta, mamma perfecte emollita, & sanata fuit.

„ Hæc fœmina jam a tribus annis habuit quoque tumorem in hypochondrio sinistro, quem singulo mense, dum catamenia instabant, tantus dolor occupavit, ut ægra debilissima debuerit per aliquot dies lecto inhærere. Verum ex pilularum usu, per sex menses continuato, ab hoc tumore, & dolore liberabatur; nunc menstrua fluunt sine omni molestia, & sanitas videtur optima.

„ Virum, 32. annor., penitus emaciatum, debilem, cachecticum &c. a testiculis tumidis & scirrhosis, atque a gonorrhæa inveterata, datis

- „ pilulis de Cicuta, spatio quinque mensium cu-
 „ ravi, perfecte restitui.
- „ Fœmina, 34. ann., post terrorem habuit
 „ mammam in omni parte induratam, dolen-
 „ tem, moles duritiei semper increvit, & aucti
 „ sunt dolores. Data Cicuta mox melius se ha-
 „ buit, & intra binos & dimidium menses fuit
 „ penitus sanata.
- „ Virgo, 17. annor., cancrum apertum, non
 „ admodum magnum, in mamma sinistra habuit,
 „ & pedes ambo fœdissimis ulceribus erant exesi.
 „ Mammam sola Cicuta spatio trium mensium
 „ curavi, verum ad ulcera pedum consolidanda
 „ quinque mensibus erat opus. Dedi fere omni
 „ tertia septimana purgans.
- „ Fœmina, 24. annor., cancrum exulceratum
 „ in mamma sinistra a binis annis gessit, & usa
 „ est plurimis remediis sine effectu. Datis autem
 „ pilulis de Cicuta, & applicato fomento, ex ea-
 „ dem herba, spatio septem mensium curabatur
 „ integre.
- „ Fœmina, quadragenaria, a pluribus annis ha-
 „ buit mammam sinistram duram, tumidam, cir-
 „ ca papillam erant plures scirrhi rotundi, valde
 „ dolentes. Emplastra, fomenta, unguenta exter-
 „ ne diu applicuit, & a variis medicis varia reme-
 „ dia assumpsit sine levamine. Dedi dein ei Cicutam,
 „ & spatio novem septimanarum restituebatur.
- „ Viro, qui in ambobus oculis cataractam ha-
 „ buit jam per integrum annum, dedi sensim spi-
 „ ritus frumenti cum mercurio sublimato libras
 „ duas & dimidiam; exiguus inde sequebatur ef-
 „ fectus, & æger jam renuit hoc remedium. Unde
 „ transivi ad usum Cicutæ, & quarto mense dum ea
 „ utitur, solus ambulat, & colores distinguit.
- „ Vir, 44. annor., ex arthritide prægressa ha-
 „ buit

- „ bult mammam finiftram tumidam, duram, &
„ valde dolentem. Varia fine effectu applicuit.
„ Affumpfit dein Cicutam, & fpatio fefqui men-
„ fis integre convaluit.
„ Virgo, 17. annor., ex retro preffa fcabie cœ-
„ pit dolorem circa articulum femoris dextri con-
„ queri, dein claudicavit. Variis remediis, &
„ balneo Badenfi ufa, nullum habuit levamen,
„ & fiebat tota cachectica, macilenta. Adhibui
„ Cicutam, & mox mutatus eft totus corporis
„ habitus, jam minus dolet, nec multum amplius
„ claudicat. Hinc fpero non absque ratione eam
„ brevi integre fanam futuram.
„ Vir, 48. annor., cancrum ferpentem in pal-
„ pebra inferiori oculi finiftri a longo tempore
„ habuit. Applicui externe infufum Cicutæ, &
„ interne dedi pilulas de Cicutâ, & cancer per-
„ fectè curatus fuit.
„ Vetula, 70. annor., jam ultra annum fenfit
„ continuum dolorem, & tumorem in hypochon-
„ drio finiftro. Dedi ei Cicutam, & fpatio medii
„ anni evanuit tumor, & dolor.
„ Puero, 11. annor., peflime cachectico dedi
„ quotidie grana octo extracti Cicutæ, & eum
„ brevi curavi.
„ Multos adhuc in cura habeo, qui cancro,
„ fcirrhis, cataractis, amaurofi, ulceribus pefsi-
„ mis, cachexia &c. laborant, & fpem habeo
„ optimam eos reftituendi; quoniam jam omnia
„ mutantur in melius. Alios tamen habui, quos
„ Cicutâ, longo licet ufu adhibita, nequaquam
„ juvit.
„ Tres fœminæ, cancro mammæ laborantes,
„ nec ex ufu Cicutæ, nec ex aliis remediis mul-
„ tum levamen perceperunt, & fenfim mortuæ
„ funt

„ sunt. Una ex his ex nimis frequenti hæmor-
 „ rhagia occubuit, aliæ autem duæ contabuerunt.
 Dominus Alexander *Ergelberg*, qui olim per
 plures annos in Abbatia Claustro - Neoburgensi
 prope Viennam summa cum laude praxin me-
 dicam felicissime exercuit, & nunc Constantiæ
 Physicus ac medicus practicus est celeberrimus,
 sequentia de Cicutâ observata mihi retulit.

„ Vir, 60. annor., a sua juventute hucusque va-
 „ riis morbis venereis afficiebatur, tandem totus
 „ exhaustus fere contabuit, urina penitus puru-
 „ lenta, fœtida jam per plures annos inter diros
 „ tenesmos ac dolores, prodiit. Remedia simili-
 „ bus in casibus alias utilia jam potius nocue-
 „ runt. Igitur Cicutam præbui a parva dosi sen-
 „ sim ascendendo. Bini nunc sunt menses, & jam
 „ vires augentur, redit appetitus, somnus est tran-
 „ quillus, & urina penitus naturalis, absunt do-
 „ lores, & tenesmi.

„ Fœmina, 40. aliquot annorum, hæmorrhagiis
 „ uterinis alias erat valde subjecta. Tandem cœ-
 „ pit ex utero prodire materies fœtida, ichorosa
 „ cum ingenti & continuo dolore urente, ero-
 „ dente. Materies hæc utero prodiens haud raro
 „ erat permixta striis sanguineis. Tentavi pluri-
 „ ma remedia, quædam effectum videbantur præ-
 „ stare, & materies fiebat minus maligna; verum
 „ dolores manserunt æque violenti, neque vires
 „ auctæ sunt, nec increvit appetitus, & tandem
 „ cœpit iterum materies pessime fœtere. Hinc
 „ tentavi extractum Cicutæ, Sub initium mate-
 „ ries longe fœtidior, & copiosior reddebatur, do-
 „ lores autem intra paucos dies imminuti sunt.
 „ Continuato per aliquot septimanas Cicutæ usu
 „ dolores cessarunt penitus, ægra quiete dormi-
 „ vit,

„ vit, appetiit, & demum optimas recuperavit
 „ vires, & materies ex utero effluens tenuis fie-
 „ bat, inodora, limpida. Nunc jam pauca tan-
 „ tum guttae sine ulla molestia prodeunt, & fœ-
 „ mina videtur sana; nil enim conqueritur, ha-
 „ bet bonas vires, appetit, digerit, dormit, urina
 „ libere fluit, alvus deponitur bene cocta sine do-
 „ lore, & tenesmo.

„ Juvenem habui, qui sæpius per septimanam
 „ atrocissima epilepsia afficiebatur, medicamenta,
 „ in hocce morbo alias decantata, fere nihil ef-
 „ fecerunt. Unde dedi per integrum mensem ex-
 „ tractum Cicutæ dosi satis forti, & brevi paro-
 „ xysmorum violentia minuebatur; tandem nul-
 „ lus amplius epilepsiæ impetus observatus est.
 „ Nunc per plures menses jam sanus fuit, longe
 „ fortior est, agilior, & mens ipsa, quæ antea
 „ erat suppressa, & hebes, jam maxime serena,
 „ & ad omnia habilis videtur.

„ Juvenem, 24. annor., qui a pluribus annis
 „ scirrhos admodum magnos per totum collum
 „ habuit, & partes vicinas adeo tensas, ut ca-
 „ put nequaquam potuerit circumvertere, empla-
 „ stro & extracto Cicutæ integerrime curavi.

„ Chirurghi, & multi medici varia tum exter-
 „ na, quam interna remedia in hoc juvene incas-
 „ sum tentarunt.

„ Virginem, 20. annor., quæ ingentes scirrhos
 „ circa aures, infra maxillam, & in toto collo
 „ gessit, eadem ratione brevi restitui.

„ Dominus Silvester à *Hebir*, Celeberrimus Pra-
 „ gensis medicus, me de casu sequenti consuluit.

„ Matrona, vigesimum primum annum agens,
 „ scirrhum ab aliquot annis in mamma dextra ad-
 „ vertit; & quum nec dolorem, nec ullum in-
 „ commodum hicce tumor produxit, nullum ap-

„ plicuit remedium. Novem abhinc mensibus ini-
 „ vit matrimonium, varia confecit itinera, con-
 „ cepit. Mamma tunc cœpit intumescere, fiebat
 „ durior, accessit dolor, naturalis mutabatur co-
 „ lor, intumuerunt venæ, noctes factæ sunt inso-
 „ mnes. Remedia externe applicata mammam sem-
 „ per pejorem fecerunt.

„ Multi medici, & chirurgi, qui hanc ægram
 „ viderunt, de ejus vita actum esse, prædicebant,
 „ vetueruntque omnem remedii applicationem;
 „ probe gnari his cancrum adhuc occultum ape-
 „ riri, & tandem adferri mortem.

Hoc in statu ægra offerebatur celeberrimo ò *He-
 bir*. Quoniam autem gravida fuit, noluit quoque
 sine consilio Cicutam tentare. Hinc hac super re
 mihi scripsit. Vidi ego in pluribus gravidis Cicutam
 optimo cum effectu, & sine omni noxa exhiberi;
 unde suasi, ut celeberrimus vir in hoc quoque
 casu eam tentaret. Dignabatur meum sequi
 consilium, & postea sequentem epistolam ad me
 dedit.

„ Dignitas rei postularet quidem, ut accuratius
 „ absolveretur historia morbi illius, de quo te-
 „ cum egi in litteris die 27. Julii ultimo elapsi ad
 „ te datis. At mihi omnis occasio minutioris in-
 „ stituendæ indaginis abrepta est per numerum
 „ aliorum periclitantium, qui se se curæ meæ su-
 „ bjecerunt, & ob distantiam loci, qua ab urbe
 „ separabatur Illust. illa Persona. Hinc non ægre
 „ feres, si votis tuis justo minus correspondere
 „ valens, rem integram rarioribus observationi-
 „ bus expedivero.

„ Percepta mente tua, mihi ante tres menses
 „ transmissa, consilium mutavi, & ad normam
 „ positam curam accessi: exhibendo pilulas duas,
 „ granorum binorum, de Cicutâ mane & ves-

„ pe-

„ peri . Dumque sine sensibili effectu hanc admi-
 „ nistrandi methodum protrahi viderim , duplica-
 „ ri dosin jussi , continuarique . Quod per plures
 „ hebdomadas factum est ; at casto hucusque mo-
 „ limine ; imo in deterius jam & præcipiti passu
 „ ruebant cuncta : tumor , durities increverunt ,
 „ accessere dolores enormes , color lividus , vel
 „ plus in nigredinem tendens ; verbo : quidquid
 „ cancrum occultum manifeste designaret , illud
 „ omne hic aderat .

„ In ancipiti hoc stadio nil consultius fieri pos-
 „ se putabam , quam ut auferentur doses . Qua-
 „ re effeci , ut qualibet die absumerentur extra-
 „ cti Cicutæ grana viginti quatuor ; ut sedulo ad-
 „ moverentur parti affectæ fomenta cum eadem
 „ Cicuta parata . Hæc omnia quotidie repeteban-
 „ tur per mentem & ultra .

„ Redeunti denuo mihi , quinta jam fere exple-
 „ ta septimana , en hæc fuit , quæ sese obtulit
 „ pulchra rerum facies . Mammæ ingens moles qua-
 „ druplo minor conspicitur , quam dum digitis con-
 „ tacto in plurima divisam tubercula invenio .
 „ Color ater in album & naturalem conversus
 „ est ; de dolore vix conqueritur ; quodque in hac
 „ praxi dignum forte notatu est : hæmorrhoi-
 „ dalem fluxum copiosum commode sustinuit sine
 „ ullo virium lapsu .

„ Palam ergo de incomparabili Cicutæ effectu con-
 „ victus nil profus vel addidi , vel detraxi ; at
 „ eodem tramite insistendo curam ultra feliciter
 „ perficiendam pronuncio . &c .

„ Illust. hæc matrona jam sese accingit ad iter
 „ Viennam faciendum ; ubi viva voce hæc cun-
 „ cta confirmata senties .

Ex itinere , & curruum succussu mamma ite-
 rum paulo pejor fuit . Unde ægra quam primum

Viennam venit, me fecit advocari. Inveni mam-
mam duobus pugnīs fere æqualem, duram, hinc
inde purpuream, non tamen valde dolentem. Ve-
næ autem fuerunt varicosæ, interim ægra habuit
vires bonas. Suasi, ut fomentum ex Cicutā con-
tinuo applicaretur, ut ægra in lecto quiesceret,
& assumeret quotidie grana viginti quatuor ex-
tracti Cicutiæ. Hæc omnia lubentissimo animo ad-
amissim fiebant, & mamma inter paucos dies
habuit colorem naturalem, fuit mollior, mobi-
lior, minor. Graviditatis signa erant optima, & in
toto naturæ opere nil mutatum inveniebatur.
Mamma fere quotidie in meliori statu deprehen-
sa est.

Tertia septimana, qua hæc ægra Viennæ fuit,
finiebatur graviditatis terminus, instabat partus,
& prodiit filia sana, pinguis, pulchra.

Omniū animi erant curiosi, & cupidi viden-
di, an non tenellæ infanti diuturnus Cicutæ usus
nocuisset. Verum bona prædixi, bona omnia in-
veniebantur.

Sub partu tamen mamma paulo rudius tracta-
ta cœpit iterum dolere, & postero die rubuit,
intumuitque in molem ingentem; tandem purpu-
rea fuit, dein livuit, & elevabatur in tubera,
transsudavit serum acre, erodens, & merito time-
batur, cutim tenerrimam esse rumpendam, oritu-
rumque cancrum pessimum, apertum. Dolor ma-
gnus sese ex mamma per humerum, & totum
brachium dextrum extendit.

Primis duobus puerperii diebus ægra nec exter-
ne, nec interne Cicutam applicuit. Lochia opti-
me fluxerunt.

Tertio die urgentibus nimium malis in mam-
ma symptomatibus cataplasma ex Cicutā apposi-
tum fuit. Dolores inde brevi mitigabantur, & li-

vidus color eo statim die dissipatus est; durities tamen & mammæ moles ingens manserunt, neque mutata sunt tubera, quæ rupturam minitabantur. Noctu denique cataplasma ex Cicutâ sedulo continuatum fuit.

Quarto die mansit in eodem statu, dolores fuerunt vehementiores.

Quinto die mane & vesperi ægra jam iterum pilulas quinque, granorum duorum, assumpsit. Dolores multum minuebantur, & quædam tubera subsederunt, & illud acre, quod per cutim transfudavit, & rosit, vix amplius advertebatur.

Sexto die omnia iterum paulo meliora fuerunt.

Septimo die jam grana viginti quatuor de extracto assumpsit, & cataplasma de Cicutâ, quamvis odorem ingratum sparserit, ægra tamen (viseo bono effectu) summa cum patientia applicuit, tulit. Omnia puerperii negotia optime processerunt, infans quoque sanissima fuit.

Omni quarto quintove die dosin pilularum auximus.

Spatio trium septimanarum usu cataplasmatum, & extracti Cicutæ mamma ad magnitudinem pugni virilis redigebatur. Color fuit naturalis, cessavit omnis dolor, ægra habuit vires, & potuit brachium sat libere movere.

Incipiente quarta septimana jam dabatur quotidie drachma integra extracti Cicutæ, & ægra, quamvis tenella & valde sensibilis, nullam inde molestiam advertit, & bene se habuit.

Hac ratione optime finiebatur puerperium, & finito puerperio in mamma superfuit durities, adhuc scirrhusa, magnitudine nucis juglandis, hæc autem erat mobilis, & in omnem partem volubilis. Reliquum quod circa hanc moleculam ad-

huc

huc præternaturale remansit, nequaquam durum, sed pastaceum fuit.

Hæc matrona optime se habuit, vires bonas recuperavit, appetiit, bene dormivit. Sensim assumptis quatuor scrupulosextracti Cicutæ quotidie, & cataplasma ex Cicutâ tota nocte, & tempore matutino sedulo applicatum fuit, post meridiem autem negligebatur, quoniam hæc matrona in liberum aerem motionis gratia se contulit, & in consortio hominum fuit, qui odorem ingratum ferre non poterant. Et amavi id, ut sensim viderem, quomodo mamma se haberet sine cataplasmate. Vidi autem inde nil mali oriri.

Decima septimana mammæ moles fuit admodum exigua, illud autem tuberculum scirrhosum fere immutatum perstitit. Nihilominus tamen & hoc sensim inæquale & fibrosum fiebat, quod spem dedit, fore, ut successu temporis, & usu Cicutæ integre solvatur. Separatæ tales glandulosæ portiones scirrhosæ admodum lente quandoque dissipantur; pertinaci tamen usu funduntur, & evanescent, & quum mobilia sint, si præter omnem spem remediis non obedirent, arte possent enucleari, dum necessitas exigeret.

Hæc Matrona menstruum fluxum jam post puerperium debita copia, & citra omnem molestiam iterum habuit, sana fuit, & brachio lateris affecti, quod alias debile, & ad longiorem motum ineptum erat, uti optime potuit; exiit in liberum aerem, varios exercuit motus, & nil mali inde in mamma sensit.

Maritus vi sui officii tunc cogebatur iter sat longinquum suscipere tempore adhuc frigido, aspero. Optavit, ut uxor (quæ omni amore, & veneratione est dignissima) secum esset. Amici omnes & omnes noti, præsertim autem mulierculæ (quot enim

enim tales, tot medicastræ) hoc iter optimæ huic matronæ dissuaserunt. Ego autem consideratis omnibus putavi iter non posse nocere; hinc neglectis objectionibus (talibus enim, si medicus obaudit, martyr & mancipium est) suasi maritum comitaretur. Perficiebatur iter felicissime, advenerunt ad locum constitutum ambo, fruentes sanitate perfecta. Mammæ nil mali, nil boni contigit, manserunt omnia eodem in statu. Nunc usum Cicutæ tum externum, tum internum continuat; hinc nullus dubito, fore: ut id, quod superest, integre quoque solvatur.

Durante puerperio curam hujus Matronæ gessit clarissimus, ac Magnificus Archiater *Kestler*. Primum autem periculum, primas & maximas canceri minas pertinaci Cicutæ usu superavit celeberrimus medicus Pragensis *Silvester o Hehir*; huic igitur maximæ laudes, & grates debentur. Etenim certo certius hoc malo mater & infans fuissent interemptæ, si vagorum hominum, & medicastrorum consiliis, quæ innumera fere fuerunt, aures, & mentem dedissent. Infans jam septimum agens mensem adhuc sanissima est.

An igitur inde non patet, Cicutam esse remedium innocentissimum, neque nocere gravidis, neque tenerrimis embryonibus.

C A P U T I V.

C O R O L L A R I A.

Corol. 1.) **C**icutæ non solvit sanguinem in putridum liquamen.

plu-

Pluribus, qui larga dosi & longo tempore usi sunt Cicutâ venam secui, & inveni semper sanguinem, qui habebat bonum colorem, & optimam consistentiam.

Magnificus Archiater *Kestler* Illustrissimæ cui-dam comiti, quæ per plures graviditatis menses Cicutam assumsit, paucis ante partum diebus sanguinem e vena misit, & vidimus tunc ambo sanguinem sanorum simillimum.

Idem observavit celeberrimus Harlemensis practicus *Joannes van VVoensel* in matrona, cui per plures menses Cicutam dedit.

Dum hæc scribo, sanguinem iterum misi alii comiti, quæ Cicutâ a binis mensibus utitur, & video eundem optime ligatum, & longe saniores, quam fuit ante usum Cicutæ; tunc enim semper sanguis erat tenaci, mucosa, & variegata crassa tectus, fibrosus.

Provoco unum quemque medicum vel chirurgum ad experientiam, qui ex recto usu Cicutæ alium quam bonum sanguinem observaverit.

Corol. 2.) Cicutâ non adfert consumptionem.

Ex meis aliorumque medicorum experimentis (si ea placet adtente considerare) clare patet, ægros cicutâ utentes recuperasse vires integras, & totum corporis habitum factum esse optimum, torosum. Usu Cicutæ sæpissime sistuntur nocturni sudores, augetur appetitus, adjuvatur digestio, restaurantur corporis functiones; cur igitur inde sequatur consumptio?

Clarissimus sanitatis consiliarius *Leopoldus Erndl* doluit sæpissime, tot pueros puellasque in suo nosocomio phthisi scrophulari consumi, interire. Varia remedia per plures annos summa cum industria adhibuit, rebelli tamen huic morbo limites ponere nequaquam potuit. Unde tentavit Ci-
cu-

cutam larga dosi, & mox omnia mutabantur in melius, pueri; alias stupidi, meticulosi, cachectici, emaciati, fiebant alacres, fortes, pingues, & glandularum scirrhi sensim fundebantur.

Doctissimus hicce vir me sæpius ad suum nosocomium humanissime invitavit, & mihi magno cum gaudio ostendit, quam egregios & miros effectus in pueris & puellabus atque etiam in tenerrimis infantibus præstet Cicutæ.

Pluribus, experimenti gratia, Cicutam jam in secundum, tertium, & quartum annum præbui; sani sunt, vegeti, robusti, agiles, & ad omnia apti.

Cur hi non contabescunt?

Corol. 3.) Cicutæ visum non hebetat.

Etenim contrarium semper in meis ægris vidi effectum. Quoniam multi inter eos fuerunt, qui oculos habebant turbidos, continuo fluentes, aut urentes ex perpetuo acrium lachrymarum affluxu, atque propterea perspicillo utebantur; verum sumpta per aliquot tempus Cicutæ, hæc oculorum vitia emendata sunt, & plures potuerunt perspicillo carere.

Corol. 4.) Cicutæ non demit generandi potentiam.

Habui militem, quem largo usu Cicutæ intra bimestre spatium a glandulis submaxillaribus tumidis & scirrhis, atque ab ingenti colli struma liberavi. Integerrime curatus, & sanus ex nosocomio discessit; post quatuordecim dies autem iterum rediit ad me laborans pessima gonorrhæa venerea, quam se altero die, quo ex nosocomio abiit, contraxisse fatebatur. Hunc eundem militem dato omni octiduo purgante hydragogo, dato decocto bardanæ, & usu Cicutæ, spatio quinque septimanarum ab hac gonorrhæa, sat rebeli, sanavi.

Alios

Alios viros, qui magna copia, & longo tempore Cicutæ extractum assumpserunt, hoc super articulo scrupulose sæpius examinavi, rogavique, mihi verum dicerent. Ast fatebantur omnes se in naturæ vigore nil mutatum sentire, imo quidam contendebant sibi naturæ opus restauratum fuisse.

Vir sexaginta sex annorum, paralyticus, Cicutam jam in sextum mensem assumpsit, & quidem tanta copia, ut jam per novem septimanas quotidie drachmam unam cum dimidia deglutiat. Inter alios bonos effectus, quos inde habet, mihi sponte narravit: naturam jam per duodecim annos integre dormivisse, evanuisse; nunc autem ex usu Cicutæ eam evigilare, erigi, & eodem modo agere, atque dum fuit vir triginta annorum.

Uxores dein, quorum mariti Cicutam utebantur, hac super re serio, & medice rogavi; verum & hæc omni ex parte contentæ erant, & sua mihi conscientia confirmabant, se nequaquam mariti naturam debiliorem experiri.

Eram hoc in articulo admodum religiosus. Verum ne aliis tantum crederem, id in me ipso (qui homo sum) experiri volui; sumsi propterea Cicutæ extractum per tres septimanas notabili satis dosi. Neque quidquam in me mutatum deprehendi, nisi quod urina paulo copiosius fluxisset, & appetitus longe major exstiterit, quodque fuerim agilior, jucundior; & mansi homo integer.

An Cicutam tuto datur in scirrhis abdominalibus?

Multi non abs ratione timuerunt, posse excitari suppurationem, quæ lethalem tympanitidem adferret. Dico autem ex numerosissima experientia: me multos ope Cicutæ scirrhus in ventre dissipaf-

si paffe, me curaffe pluries hydropem, a scirrhis abdominis visceribus ortum, nunquam autem sup-
purationem supervenisse, neque inde natam esse
tympanitidem.

In fœminis quidem sæpius vidi, usu Cicutæ ex
utero profluxisse materiem puriformem, & scir-
rhos hac ratione esse solutos; judicavi tunc: ma-
teriem solutam ductu naturæ innocuam viam af-
fectasse, & quæsiuisse naturalem exitum.

Doctissimus Dominus *Collin* mecum frequenter
idem adhibuit remedium in ventris indurationi-
bus, neque bono inde effectū caruit, mali au-
tem prorsus nihil observavit. Cum tamen in aliis
corporis partibus usu Cicutæ quandoque suppuratio
oriatur, ratio dicit: posse id & in ventre con-
tingere; verum hæc bonum medicum non debent
detertere.

M O N I T A.

ENarravi plurimos casus, in quibus cicutā con-
venit, neque tamen contendo, soli Cicutæ
semper confidendum esse. Alia subinde remedia de-
bent jungi Cicutæ.

Medicus suas indicationes judiciose sequatur, ne-
cesse est.

Chirurgus externe mutet, addat; demat, quæ
ratio, experiētiis fundata, jubet.

Multi male meam ex primo de Cicutā libello
opinionem intellexerunt; etenim putabant: me
dare remedium, quod solum sufficiens in omnibus
casibus, & universale crederem. Verum nequa-
quam id volo. Sed adfirmo solummodo: Cicutam
præstare talia, quæ alia remedia, maxime heroi-
ca, nequeunt.

Cancrum curat; id, multiplici experientia con-
victus, vidi. Nec tamen assero omnem inde can-
crum curari. Nec assero soli tantum Cicutæ opus
totum

totum esse semper committendum. Ex centum ægris, quas alii medici dereliquerunt, & habuerunt pro desperatis, si unam ego servo, & curo, mihi sufficit; ast numerus curatarum est longe major.

Mercurius curat luem veneream; verum an is semper convenit? an is semper curat? quot non milleni hoc morbo extinguuntur.

Cortex peruvianus fugat febrem intermittentem, & tamen dantur febricitantes, quos non juvat; quot non sunt, quibus nocuit?

An propterea talia remedia negligenda, & pro nocivis, aut inutilibus habenda sunt?

Idem de aliis remediis specificis dictis judicabunt periti medici.

Si qui sunt, qui ex idiosyncrasia, aut propter complicata symptomata Cicutam ferre non possunt, hi abstineant.

Si symptomata, morbo juncta, aliud exposcant remedium, cur illud non simul exhibeatur cum Cicutam?

Purgans sæpius requiritur.

Subinde necesse est, venam secare.

In plethoricis hæmorrhagiæ non illico sunt sistendæ; hæ enim similibus ægris longe melius conducunt, quam venæ sectiones.

In debilibus autem cito, & optime sistuntur fungo agarico quercino.

Agaricus autem tantum eo in loco debet applicari, ubi sanguis prodit; etenim extensus supra totum ulcus aut vulnus nocet, & sæpe lethalis est.

Quandoque antiphlogistica, & refrigerantia præter Cicutam indicantur.

Hoc sæpius in arthritide, & rheumatismo contingit.

Ex-

Externe quandoque emollientia, quandoque digestiva, quandoque adstringentia requiruntur.

Quandoque ferro materiei debet exitus pandi, quod in spina ventosa toties observavi, ut nimirum cariosum, & corruptum a sano posset separari; quandoque cancer fungosus debet cultro tolli.

Ne autem in similibus casibus recidiva contingat, usus internus externusque Cicutæ prohibet, & sufficit.

Quandoque autem callosa canceri labia, aut ipsi canceri fungosi solo remedio sequenti consumuntur.

℞. Pulv. herb. Cicut. dr. ij ss. mel. rosar. unc. iij.

Hoc remedium supra lintea carpta extenditur, & loco affecto toties recenter applicatur, quoties medicus aut chirurgus necessarium judicat.

Affiduus & judiciosus medicus, bonus & expertus chirurgus, si mutuam in desperatis morbis curam impendunt, sæpenumero præstant miracula. Si autem hi dissentiant, aut morbum tractare non noverint, æger patiat, aut moriatur, oportet.

Si scæminæ statim in principio mala sua detegant, & si medici debito tempore cicutam applicent, certus sum: nos intra aliquos annos raro visuros mammarum cancerum.

Cicuta nequaquam strictum exigit vitæ regimen. Admittit ea omnia, quæ ægri ventriculus facile digerit, & quæ in bonum nutrimentum transeunt.

Neque interdicitur vinum, neque vetantur acida, prudenti & moderata copia assumta.

Et quivis medicus ipse novit, quid ægro suo conveniat, quid noceat.

Lex universalis non datur.

C A T A L O G O

*Di alcuni libri di Medicina che si vendono da
Benedetto Milocco.*

STorck (*Antonii*) Annus medicus, quo sistuntur Observationes circa morbos acutos & chronicos, adjiciunturque eorum curationes, & quædam anatomicæ Cadaverum sectiones. 8. Venetiis 1671.

----- Libellus, quo demonstratur Cicutam &c. 8. Venetiis 1761.

----- Idem 8. Viennæ 1760.

De Haen (*Antonii*) Ratio medendi in Nosocomio practico vieneinsi &c. 8. Tom. IV. Viennæ 1760.

Hofmanni (*Friderici*) Opera omnia medica cum Supplementis &c. 4. Tom. XIX. Neapoli 1760.

Cocchi (*Antonii*) Græcorum chirurgici libri, Sorani de Fracturarum signis, *Oribasi* de fractis & luxatis &c. Græce-latine fol. Florentiæ 1754.

----- Discorso primo sopra Asclepiade 4. Firenze 1758.

Lo stesso periodicamente per ogni Giovedì di ciascuna settimana stampa un Foglio parte tradotto dal francese, e parte originale italiano col seguente titolo.

*Gazzetta medica d'oltremonti, a cui si aggiungono
varie notizie appartenenti alla Medicina
d' Italia.*

Il primo foglio s'è pubblicato il Giovedì 6. Maggio 1762.

Il prezzo per li Signori Associati è di L. 22. all'anno anticipate.

D.

